

מדינת ישראל

משרד המשלה

(4)

משרד

משרד ההגנה
אלף מקיני
אליזה בן אור
3/3/87 - 3/12/84

תיק מס'

6

מחלקה

שם תיק: היועץ המדיני לראש הממשלה - ועידה בינלאומית

מזהה פנימי: 4603/6-א

מזהה פריט: R0003511

כתובת: 2-111-2-4-6 תאריך הדפסה: 10/08/2020

[illegible]

מקורות רשמיים מסרו לכתב „רוי”
טרי כי של ש הנקודות הללו הן:
— תשיא המכים לוותר על זכר
זת התעבה שלו בקבינט.

המשפחה, שלפי המסורת צו סת הוא
המיד מוסלמי מוכי, ייבול מצתה
על ידי הפרלמנט ולא ימונה עוד על
ידי הנשיא. כפי שהיה מקובל עד
הנה.

משרד החוץ ימשיך לתמוך חומי הסברה בעד
הוועדה. חבנולאומית, לכוחות שראש הממשלה
מתנגד לה. הממשלה לא תחליט על כך.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

1576

יוצא

בלמים

אל: אתונה, בון, בריסל, האג, לונדון, פריס, רומא,
מילנו, מדריד, אנקרה, קהיר, קינשאסה, אוסלו,
ליסבון, אוטבה, נר: חווס 53, מ: המשרד
דח: מ, סג: ב, תא: 030387, רח: 1430
נד: דוח אירועים

בלמס/מיירי

תפוצת דוחי אירועים יומי

ניו-יורק ולונדון בהול

דוחי אירועים יומי (3.3.87)

התיחסויות לרעיון הועידה הבינלי

1. בריהמי: שגרירם בירדן, בראיון לסיצי (2), שלדעתם
ועידה בינלי לא צריכה להפוך ליימטרה פשוטה למומי יסיר בין
ישראל לבין מדינות ערב. המשתתפות צריכות להיות 5 הקבועות
במועביט', והצדדים הנוגעים בדבר צריכים למלא ייתפקיד
פעילי'. הוסיף י'שהיריבים יוכלו להפגש בקרב ועדות
בילטרליות שהחלטותיהן חוגגנה למליאת הועידה. המשתתפים
יוכלו לשמש כבוררים בין שני הצדדים אבל לא להתנגד
להסכמים שיתכן שיושגו בעתיד'. בהמשך ציין שארצו תהיה מוכנה
לבחון אפשרות חידוש היחסים הדיפי עם ישראל י'ברגע שהמדינה
העברית תוכיח רצון כן לקבל פתרון בדרכי שלום במזהתי על
בסיס נסיגה מהשטחים הערביים שנכבשו ב-1967.

2. ב'אלביאדר אלסיאסיי נעתון פרו-ירדני היולי
בירושלים, (28), שצפוי נאום של חוסיין בפני י'מועצת
האומה' בו יקרא לאשפי למנות נציגיו לקראת המוים אשר יש
לצפות שיתחיל בחזשים הקרובים. אם אשפי יסרב, תמנה ירדן
אישים פלסי מהשטחים ומחוצה להם, מבין אלה שאשפי אינו
מתנגד להם נאין פרטים נוספים).

3. אשפי: טרפאת ל'אלציאדיי נלבנון, (27), בתשובה לשאלה באם
ברצונו להגיע לישיבה סביב שולחן אחד עם הישראלים השיב

משרד- החוץ- מחלקת הקשר

י"מהי משמעות הועידה הבינל"י? האם נשכח בחדרים נפרדים י"י?
לשאלה אם ישב אשפי לבדו או במסגרת משלחת ערבית השיב: י"י נשכח
אם במסגרת משלחת ערבית משותפת או משלחות נפרדות עם
האויב היה, ובהשתתפות המדינות החברות במועבי"י, וזה
משמעות הועידה הבינל"י.
המרד בהנהגת אמלי בדרי לבנון

4. בכפרים השיטים בדרי שורר שקט לאחר שהמורדים מאמלי
בראשות חסן האשם נמי שהיה סגנו של ברי) פינן את העמדות
שכבשו ב-1 נסיצי 2). בתוך כך שב ברי לביירות לאחר שהייה של
4 חודשים בזמסק נרי קול ההתנגדות, 2). קדאפי י"י הגברנו משלוחי
הנשק למחתרת האירית י"י
5. קדאפי בראיון ל"י אובורבר"י (נסיצי, 1), שאנצו הגבירה את
משלוחי הנשק למחתרת האירית כגמול לתמיכה הבריטית באמרי
שהפציצו את ארצו. בהמשך איים שינקום באמרי ובאנלים בשל הפצצת
ארצו.
- מטוס לובי ושהה מייסים מנקשים מקלט מדיני במצרים
6. מטוס מדגם י"י הקרולסי לובי, נחת (2) באבו סימבל, עם 6
מייסים. באי קהיר (2) שבקשו מקלט מדיני, ושהם בוחנים את
נקשתם. הלובים מסרו שהמטוס ביצע נחיתת חרום ותבעו החזרת
המטוס על נוסעיו סילי (2).

מרכז.

תפ: שהח, דהמ, שהבט, מונכל, ממנכל, סמנכל, ממד, רס, אמנ,
מתאמשחיס, לעמ, הסברה, מעת, פרו, ארבל, ארבל, אוקיאניה,
מצרים, מצפא, אידא, אירב, מואר, אסיה, מאפ, אמלט, מרתים, ארבל, 2,
לוברני, תפוצות

[illegible]

1. 1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2698-2699-2700-2701-2702-2703-2704-2705-2706-2707-2708-2709-2710-2711-2712-2713-2714-2715-2716-2717-2718-2719-2720-2721-2722-2723-2724-2725-2726-2727-2728-2729-2730-2731-2732-2733-2734-2735-2736-2737-2738-2739-2740-2741-2742-2743-2744-2745-2746-2747-2748-2749-2750-2751-2752-2753-2754-2755-2756-2757-2758-2759-2760-2761-2762-2763-2764-2765-2766-2767-2768-2769-2770-2771-2772-2773-2774-2775-2776-2777-2778-2779-2780-2781-2782-2783-2784-2785-2786-2787-2788-2789-2790-2791-2792-2793-2794-2795-2796-2797-2798-2799-2800-2801-2802-2803-2804-2

5FC2

מקן 1220 ד"ר

מברק גלוי מיידי 3 במרס 1987.

תפוצת דוח' ארועים יומי
ניו-יורק ולונדון בהול

דוח' ארועים יומי (3.3.87)

התיחסויות לרעיון הועידה הבינל'

1. בריהמ': שגרירם בירדן, בראיון לסיצ' (2), שלדעתם ועידה בינל' לא צריכה להפוך ל'מטרה פשוטה' למומ' ישיר בין ישראל לבין מדינות ערב. המשתתפות צריכות להיות 5 הקבועות במועביט', והצדדים הנוגעים בדבר צריכים למלא 'תפקיד פעיל'. הוסיף 'שהיריבים יוכלו להפגש בקרב ועדות בילטרליות שהחלטותיהן תוגשנה למליאת הועידה. המשתתפים יוכלו לשמש כבוררים בין שני הצדדים אבל לא להתנגד להסכמים שיתכן שיושגו בעתיד'. בהמשך ציין שארצו תהיה מוכנה לבחון אפשרות חידוש היחסים הדיפ' עם ישראל 'ברגע שהמדינה העברית תוכיח רצון כן לקבל פתרון בדרכי שלום במזהת' על בסיס נסיגה מהשטחים הערביים שנכבשו ב-1967'.

2. ב'אלביאדר אלסיאסי' (עתון פרו-ירדני היול' בירושלים, 28), שצפוי נאום של חוסיין בפני 'מועצת האומה' בו יקרא לאשף' למנות נציגיו לקראת המו'מ אשר יש לצפות שיתחיל בחדשים הקרובים. אם אשף' יסרב, תמנה ירדן אישים פלס' מהשטחים ומחוצה להם, מבין אלה שאשף' אינו מתנגד להם (אין פרטים נוספים).

3. אשף': ערפאת ל'אלציאד' (לבנון, 27), בתשובה לשאלה באם ברצונו להגיע לישיבה סביב שולחן אחד עם הישראלים השיב 'מהי משמעות הועידה הבינל'? האם נשב בחדרים נפרדים? לשאלה אם ישב אשף' לבדו או במסגרת משלחת ערבית השיב: 'נשב אם במסגרת משלחת ערבית משותפת או משלחות נפרדות עם האויב הזה, ובהשתתפות המדינות החברות במועביט'. זוהי משמעות הועידה הבינל'.

המרד בהנהגת אמל' בדר' לבנון

4. בכפרים השיעים בדר' שורר שקט לאחר שהמורדים מאמל' בראשות חסן האשם (מי שהיה סגנו של ברי) פינו את העמדות שכבשו ב-1 (סיצ' 2). בתוך כך שב ברי לבירות לאחר שהייה של 4 חודשים בדמשק (ר' קול ההתנגדות, 2).

קדאפי 'הגברנו משלוחי הנשק למחתרת האירית'

5. קדאפי בראיון ל'אובזרב' (סיצ', 1), שארצו הגבירה את משלוחי הנשק למחתרת האירית כגמול לחמיכה הבריטית באמר' שהפציצו את ארצו. בהמשך איים שינקום באמר' ובאנלים בשל הפצצת ארצו.

מטוס לובי וששה טייסים מבקשים מקלט מדיני במצרים

6. מטוס מדגם 'הקרולס' לובי, נחת (2) באבו סימבל, עם 6 טייסים. בא' קהיר (2) שבקשו מקלט מדיני, ושהם בוחנים את בקשתם. הלובים מסרו שהמטוס ביצע נחיתת חרום ותבעו החזרת המטוס על נוסעיו סיל' (2).

מרכז.

מיכה אור. 3 במרס 1987.

ס

מאמא, חוזמ: 1234
אל: ווש/68, קופנהגן
מ: בריסל, נר: 20, תא: 030387, זח: 1300, דח: ר, סג: ש,
בבב
שמור/רגיל

אל: המנכל המדיני ענוג אירופה 1 מצפא
דע: וואשינגטון תפוצת מאיה
מאת: השגריר בריסל

תגובת ארה"ב להודעת שרי החוצ האירופים על הועידה יב. נאליהי הנס האצני
~~המנכל המדיני הבלגי מסר לי שהאמריקנים~~
~~אמרו לחם כי ההודעה~~ WAS NOT HELPFUL
~~אחא אחא נהת טנחולל~~
~~אחא המנכל הוסיף כי בקונסטלציה הקיימת (בוושינגטון) הם~~
~~רואים בתגובה תמיכה ועודד.~~
הדס

מגן אבות ד'תש"ל

חידון ממשלת האחדות

6. מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר בתדרוך למנהלי מחלקות (29.1) שהופץ כמסמך הסכרת קשה לקנא בימים אלה בעובדי משרד החוץ. לא רי בכך ששני מנכ"לים מתורכים אותם. האחד בעד עיצומים נגד ררום אפריקה והשני נגד. האחד בעד מעורבות אמריקאית מוגברת במר"מ וה מדיני והאחר בעד תיווך מצרי. אחרי כל זה הם לומדים שראש הממשלה מתנגד לפורום בינ"ל שיורוג מהשקת כוסיות בתום המר"מ הישיר ואילו שר החוץ מודיע שימשיך במאמציו לכינוס ועידה, שאם לא כן אין לו מה לחפש בממשלת

למקורביו של פרס יש הסבר לסתירה בין דבריו בכנסת לפני נאומו המפורסם באו"ם באוקטובר 85 לבין הגישה החיובית שלו מאז לוועידה הבינ"ל. הם טוענים כי הוועידה שעליה מדובר היום אינה אותה ועידה שעליה דיברו לפני כן. אולם, פרס עצמו אישר כי ידון לא ויתרה על הוועידה כפורום המוסמך להתערב במר"מ הישיר במקרה של קיפאון - אותה מתכנת שפרס דיבר בנגות. כיון שלפי שעה קשה למצוא סימני ועידה, תודה ערנה לניידות ולמלים.

לתווך בין הצדדים למחלוקת. חידה חמישית: מי הינחה עובדי מדינה לומר לעולם - בניגוד מוחלט להצהרות רה"מ בשכועות האחרונות - כי "פורום בין לאומי הינו ודע במיעוטו עבורנו והסיכוי היחיד לוציע את התהליך המדיני ... ממשלות ישראל מאז 1974 ועד 1981 קבעו בקווי היסוד את נוסחת הוועידה הבינ"ל".

חידה שישית: מי הינחה עובדי מדינה, ארבעה ימים לפני שרה"מ אמר ש"וועידה בינ"ל תרוחק אותנו לפינה" להסכיר כי "המר"מ לשלום יתנהל במסגרת ועידה בינ"ל שיכולה לכלול את חמש המעצמות".

סתירות

1. ראש הממשלה שמעון פרס בודעה מדינית לכנסת 3.12.84.
2. ראש הממשלה שמעון פרס בודעה מדינית לכנסת 10.6.85.
3. ח"כ שמונה דיניץ באותו דיון.
4. ח"כ אכא אכא, כנ"ל.
5. המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ר"ד יוסי ביילין בתדרוך למנהלי מחלקות במשרד (9.1.87) שהופץ כמסמך הסכרת.

(סתירות למטה) חידה ראשונה: מי אמר - "הדעיון של ועידה בינ"ל נרחה בישראל על ידי הכל. הוא נועד כעצם לש" לול מישראל אפשרות לנהל מר"מ בתנאים של שוויון ... ישראל סכורה שאין לפתוח במר"מ על המר"מ".

חידה שנייה: נ"י אמר - "ארה"ב תצטרך לבוא לוועידה כשהיא מחויבת למחצה לעמדה הירדנית ולעמדה האש"פית ואן, רק אן, תוזמן ישראל, האחרונה בתור, להיות מבודדת בוועידה והיא תתבקש לספק מזון טרי טוריאלי למסובים אל שולחנות הוועידה. זוהי חכמית להכנעת ישראל ולא למר"מ עם ישראל".

חידה שלישית: מי אמר - "ברור שישראל צריכה להתנגד לוועידה כח שאינה רק מירשם לקיפאון ולעקיפת מר"מ ישיר, אלא יצידת תחרות בין ארה"ב לבריה"מ בתמיכה בתביעות הד ערבים".

חידה רביעית: מי אמר - "איני סבור שארה"ב מעלה על דעתה את הדרכ המסורבל הזה של חמש המעצמות. אין בהיסטוריה אף ניצחון אחד לתיווך מולטילטרלי שיש לתווך בין המתווכים לפני שהם יוכלו

אסוכת ידיעות יומית

מחקורות גלויים

עד 03 0800 מרס '86

מ 02 0800 מרס

תוכן

לוב-מצרים	ועידה בינ"ל
04-06. פרשת המטוס הלובי; נאום קד'אפי.	01. שגריר ברה"מ בירדן על הועידה הבינ"ל.
לכנון	פלסטינים
07-10. המאבק ב"אמל"; נושא ההסדרים בבירות.	02-03. איום על סוריה.

פ ל ס ט י ב י ם

02. ר. קול לכנון החופשית (022145):
מפקד כוחות 17 באש"פ איים, כי המטוס
הסורי ישלם ביוקר על כל טיפת דם
פלסטינית שנשפכה במחנות הפליטים
בלכנון וסוריה - נאמר בתגובה על איומים
ע'אזי כנעאן נגד הפלסטינים בלכנון.

03. ר. מונטה קרלו (021230): אבו
טוסא פרש מהטקסים בלוב זמן קצר טרם
שהחלו בשל השתתפות שניים מעוזרי
ערפאת. ההודעה בנאום מביעה תקווה כי
הדבר לא ישפיע על הקשרים בין התנועה
ללוב.

ל ו ב - מ צ ר י ם

04. ר. קהיר (022200): מטוס צבאי
לובי נחת במצרים ונוסעיו מבקשים
מקלט.

05. טי"ל (030100): מטוס צבאי
לובי מטוג טי 130 ביצע ב-2/3 בערב
נחיתה חירום על אדמת מצרים בשל תנאי
מזג האוויר. אי-השבת המטוס ללוב רק

ו ע י ד ה - ב י נ " ל

01. טי"ק (022330): שגריר ברה"מ
בירדן, הודיע ב-2/3, כי ברה"מ
מעריכה, כי מטרת ועידה בינ"ל על
המזה"ת אינה צריכה להפוך למו"מ ישיר
בין ישראל לבין מדינות ערב. משהתפי
ועידה זו 5 החברות הקבועות בסועה"ב
והצדדים הנוגעים בדבר צריכים למלא בה
"תפקיד פעיל". היריבים יוכלו להפגש
בקרב ועדות בילטרליות שהחלטותיהן
תוגשנה למליאת הועדה. הוא הדגיש, כי
המשתתפים יוכלו לשמש כבוררים בין שני
הצדדים אבל לא להתנגד להסכמים שיתכן
שיושגו בעתיד. הדיפ' הסוב' מתח ביקורת
על התנאים שהציבה ישראל נגד השתתפות
ברה"מ בועדה זו. הוא העריך, כי מדובר
ב"אמנות ישראליות שנועדו להכשיל
כינוס ועדה זו". העריך, כי מוסקבה
תהיה מוכנה לבחון אפשרות חידוש
היחסים הדיפ' עט ישראל "ברגע שהמדינה
העברית תוכיח רצון כן לקבל פתרון
בדרכי שלום במזה"ת על בסיס נסיגה
מהטחים הערבים שנכבשו ב-1967. ועידה
על המזה"ת לא תוכל להתכנס ללא אש"פ.

האחדות היא הפניה דרומה, שכן אין לבנון בלא דרום משוחרר. הביטחון שהושג בבירות יאפשר ללוחמים להתמסר ללחימה באויב הרובץ בדרום.

09. ר. בירות (020200): לבירות
הגיעו ב-1 מרס כ-40 תותחי נ"מ
סוריים 29 מ"מ ו-40 מ"מ נגררית ע"י
משאיות. עימם הגיעו כמה מאות חיילים
סוריים.

10. ס"ק (021616): לפי "אלנהאר"
(2/3) מגדירה טיוטת הרפורמה
המדינית החדשה, הסדרים חדשים בדרג
הרשויות המבצעת והמחוקקת. לנשיא
(מרוני), אשר יושב בראש ישיבות הממשלה
לא תהיה זכות הצבעה "כדי שהנשיא ישאר
נטרלי ויוכל למלא את תפקידו כבורר".
כ"כ יבחר הפרלמנט את רה"מ (סוני)
"כדי שלא יהיה תלוי בנשיא". קדנצית
יו"ר (שיעי) הפרלמנט תמשך 4 שנים,
כאורך הקדנציה של הפרלמנט במקום שנה.
עפ"י "אלנהאר" אמורה טיוטה זו להמסר
לג'מיל ע"י האני סלאם.

עריכה צ"פ+ו"מ
הדפסה: ח"ר
הגהה: ב"ח

יכולה להצביע על כך שהרשויות המצריות
השתלטו עליו ובמקרה כזה טריפולי לא
תקבל שוט תירוצ.

06. ר. לוב (021500): מדברי קד'אפי
"בוועידת העם": תקף את המלך חסין
ומשטר מבארק - מתח ביקורת על המלך
חסין. לגלג על מדינות ערב שהנפט שלהן
יאזל ואז לא יישאר דבר ובכלל זה
סעודיה - תקף את צדאם חסין והתנגד
להפצצות יישובים. תושבי צ'אד באו
אלינו בחפשם מקורות מחייה הכרוכים
בנפט. אין סיבה שלא נלך למקורות המים
בצ'אד. זו לא תוקפנות.

ל	ב	נ	ו	ן
---	---	---	---	---

07. ס"ק (022041): שקט שורר
בישובים בדרום אשר לוחמי חסין האשם
פינו לאחר שכבשו אותם ב-1.3 נאמני
"אמל" שוב נמצאים במחסומיהם באיזור.
האשם מסר לס"צ את דרישותיו ובראשן
פיזור הנהגת "אמל" בדרום לבנון. האשם
מתח ביקורת על "מדיניות הדיכוי" של
הנהגה זו אותה האשים ב"ביצוע רציחות
וגנבות" וברצון ל"שמש כשומר גבולות של
ישראל". בהתייחסו לגל מעשי הרצח, בעיקר
של קומוניסטים, שהיה בשבועיים
האחרונים גינה האשם את הרציחות של
"לאומנים" בדר"ל.

08. ר. קול לבנון החופשית (021045):
מקורות כחנועת "אמל" בבירות מסרו כי
נביה ברי נמצא במע' בירות מאז אתמול
(1.3) בערב ומנסה לקדם את פני המהלך
שביצע נגדו חסין האשם.

09. ר. קול ההתנגדות (020800): ברי
אמר כי מה שהושג בכינוס ב-1 מרס הוא
התוכנית הלאומית הדימוקרטית האמיתית.
הוא אמר כי הצלחת המשימה הערבית
הסורית להשלים את תוכניות הביטחון
בבירות שמה קץ לדימויונות ולהיטורים על
החלוקה. הוא הוסיף, כי תקופת שיבת
האחדות ללבנון החלה. גולת הכותרת של

משרד החוץ
המרכז למחקר
מדיני

ג'ן ה'תשנ"ז

תפוצת דו"ח ארועים מיידית

ניו יורק, לונדון - בהול

דו"ח ארועים יומי - 2.3.87

הועידה הבינ"ל-מסגרת הכרזת

1. התקשורת הירדנית עוסקת בנושא בהרחבה, כך ב'צות אלשעב' (1), 'שהמטרה העיקרית של ועידת השלום היא השגת שלום צודק, כולל ובר-קיימא ואסור שנושא קיומה יהיה נתון למיקוח ותנאים מוקדמים. ההסתבכות בדיונים על פרטים של פרוצדורה וזהות המשתתפים לפני קביעת העקרון של (קיום) הועידה, אינה אלא הצבת מכשולים נוספים בפני הועידה וסיכוייה'. ב'אלראי' (1), מציינים שבין אם תתכנס הועידה ובין אם לאו, חובה על הערבים להיות לכד ביניהם, שאם לא כן תהפוך הועידה הבינ"ל, אם תתכנס, לשדה מוקשים עבורם.

באש"פ שביעות רצון מעמדת מצרים בנושא הועידה הבינ"ל

2. חבר הוועיה'מ של פת"ח ונציג פת"ח בסעודיה רפיק נתשה הביע שביעות רצון מעמדת ממצרים בנושא. הוסיף שבכך הוכחה שמצרים אינה לוחצת עליהם להכיר ב- 242. ב'אלפג'יר' (1), ש'אם המטרה היא השגת שלום באזור, איך הדבר יושג רק באמצעות ועידה בינ"ל ובהשתתפות אש"פ. אחרת הועידה לא תוביל לשום דבר'.

בלוב חגיגות יום השנה העשירי להכרזת שלטון העם

3. היום (2), יום השנה העשירי להכרזת שלטון העם והקמת הג'מאהיריה (רפובליקת ההמונים). לחגיגות הגיעו נציגים ממזא'ר, אפריקה, מהחזית הערבית הרדיקלית ואש"פ/ערפאת (אבו ג'יהאד ואבו אלהול). חזית ההצלה הפלס' מחרימה החגיגות בגלל הגעת נציגי ערפאת, אבו מוסא, עיב לאות מחאה. ג'לוד שחזר מסוריה הופיע בפומבי. קודם לכן כונס קונגרס העם הלובי שהחליט על חילופי רה"מ, שה'ח ומרבית השרים. קר'אפי וג'לוד ממשיכים לנהל את המדינה.

המרכז

מיכה אור

2 במרץ 1987

דף: _____	מחלקת הקשר ניו-יורק סופס מברק	דחיסות: מ"ר
מחור: _____		סוג כסחוני: שכר
אל : המשרד	תז"ח:	021730
רע :	נר :	0045
מחור :	מא"ס :	

אל : ארבל 2; אירוסה 2
מא : יששכרופ

שיחת עם ג'יימס גואס (בריסטניה).

1. סיפור על הפגישות שמקיים בולדינג עם חברי סוביי"ס הקבועים (החמישה), במטרה לחזון עמדתם כאשר לאפשרות שהמזכ"ל יזמן את החמישה לפגישה בלתי פורמלית בהמשך למנדט שנקבע לו בהחלטה עצרת האחרונה בעניין הועידה הבינ"ל. לרבריו, האמריקנים מתנגדים לכך ובריסטניה וצרת היו מאד זהירות, והחרכו יותר על שאלות טכניות לגבי משרת המהלך, וכן הביעו דעתן העקרונית שועידה בינ"ל, כשלעצמה, תלויה בעמדותיהם של הצדדים הנוגעים ישירות לסכסוך ויכולתם לשגר על המערים בין עצמם. וואס נתן להבין שבריסטניה איננה שוללת פגישה לא פורמלית של החמישה אך תהיה מאד זהירה בכל הנוגע לה. לדעתו, המזכ"ל רשאי לזמן פגישה כזו אך סביר שיכלכל את צעריו בזהירות במרם יחלים סופית. יש לזכור שהמזכ"ל מעוניין לקדם את ההליך השלום ומנסע עליו לחץ לא טעם לעשות כן.
2. וואס הבהיר כי אין בהצהרה האחרונה של ה-12 כדי לשנות את עמדתו השלילית של בריסטניה וצרת לגבי הרעיון של ועידה בינ"ל במתכונת של החלטה עצרת A/38/58C וכן לגבי ההצעה הסוביאטית להקים ועידה מכינה.
3. וואס סבור שאיננה מעוניינת כלל בהשתתפות סוביאטית בההליך השלום וגם לא שתלבת מהשתתפות אירופאית. אחת הנקודות העיקריות בניסוח ההודעה של ה-12, הסביר, היתה שאלת המעורבות האירופאית בההליך השלום, כאשר בלגיה גילתה עניין בכך, אך, לעומתה, בריסטניה למשל, היתה סבורה כי ספק אם יש לקהילה תפקיד משמעותי למלא. לכן, לרבריו, ניסוח ההצהרה היה מאד מעורפל. נאו"ם

אישור:

שם השולח: ג'יי. יששכרופ

2.3.87

מאריך:

שם הנמען: משרד החוץ
מס' תיק: 1651
מס' חשבונית: 1651
מס' חשבונית: 1651

משרד החוץ-מחלקת הקשר

460

תאריך : 02.03.87

נכנס **

שמור

חוזם: 3,460

אל: המשרד

מ-: לסיבון, נר: 3, תא: 020387, חז: 1100, דח: ר, סג: ש

נד: 8

רגיל/שמור

אל: אירופה 2.

דע: תפוצת מאיה.

הנדון: הצהרת הקהילה בנושא הועידה הבינ"ל לשלום
במז"ת.

מפגישה (27.2) עם ALEXANDRO VASSALO איש
מז"ת במשה"ח בנדון:

א. וסאלו קרא קטעים מתוך ניירות העמדה שהוכנו במשה"ח
לקראת מפגש שרי הקהילה והדיון בנושא הועידה.

ב. מנה תחילה השאלות הפתוחות שהציבו כמלוות כינון
הועידה:

גא. שאלת השתתפות הפלסטינים בועידה. באיזו מסגרת
יכללו.

גב. שיתופה האפשרי של בריה"מ באופן פעיל למז"ת.

גג. מה הם היעדים והפתרונות המעשיים אליהם ניתן להגיע
בועידה מעין זו.

גד. וסאלו ציין גישת פורטוגל במספר נקודות המוצגות
בנייר העמדה:

גה. רואים בועידה פורום להשגת הסכמה מירבית בין הצדדים

משרד החוץ-מחלקת הקשר

ולהעלאת הצעות. אין משמשת לדעתם הועידה גוף מחליט בעל חוקף מחייב.

גב. מצדדים בשילוב הפלסטינים במשלחת ירדנית ויתבטאו בענין זה במפגשים קהילתיים. הדגיש מספר פעמים כי הם מתייחסים אך ורק לפלסטינים ואינם מציינים בכוונה את אש"פ.

גג. אינם מקבלים השתתפות בועידה של נציגים מאירוגונים הקשורים בסירור או אישים שהיו אחראים לפעולות סירור. הדגיש כי הנקודה חשובה להם ויקפידו על כך.

גד. לשם שילוב מעצמות כגון בריה"מ וסין בועידה יש להביא לשיפור קשריהן עם ישראל. לגבי בריה"מ ציין חידוש היחסים הדיפלומטיים שנותקו ולגבי סין אמר כי נתן לראות לדוגמא בהצהרה סינית אות לשינוי המצב.

ד. לסיכום חוזר נייר העמדה על הגישה הפורטוגזית לסכסוך כפי שהוצגה בנאומי שה"ח בעצרת הכללית של האו"ם בשנים האחרונות.

ה. לשאלתי לגבי המתפרסם בעתונות על התייחסות שה"ח הפורטוגזי להצהרת ה-12 השיב כי השר ביטא נכונות פורטוגל להתחף בעבודת ההכנה לועידה יחד עם חברות הקהיליה. אך מדבריו ניתן להתרשם כי ההתייחסות נשאה אופי של כוונה להצטרף לפעולות המדינות החברות ולא דווקא מצביעה על גישה מעשית מיידיית ליוזמה פורטוגזית.

ו. בנושא מז'תי שאיננו קשור לועידה ספר וסאלו כי החלו לעבוד על ביקור הנשיא סוארש במרקו וביקור מלך מרוקו בפורטוגל. טרם נקבעו מועדים סופיים לביקורים אלו.

רימון.

תפ: שהח, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, סמנכל, ממד, רם, אמנ, אירא, אירב, מזאר

צ'ק הולצ'ר

תפוצת דו"ח ארועים מיידי
ניו יורק, לונדון - בהול

דו"ח ארועים יומי - 1.3.87

התבטאות שה'ח המצרי על ועידה בינ'ל על רקע ביקור מ'מ רוה'מ ושה'ח

1. עבד אלמג'יד בפני כנס האגודה המשפטית המצרית (28): 'כי מצרים נחושה בדעתה לפעול למען כינוס הועידה הבינ'ל... מצרים מתייחסת לאש'פ כנציג לגיטימי של העם הפלס' והיא פועלת בכדי לאפשר לעם הפלס' להשיב את זכויותיו הלגיטימיות. מצרים לא דורשת מאש'פ להסכים להחלטת מועבי'ט 242 לבדה והיא פועלת להשלים החלטה זו כך שתכלול את זכות ההגדרה העצמית של העם הפלס'. מצרים מקיימת מגעים עם ישראל וישנה התחייבות ישראלית לוועידה הבינ'ל, שניתנה בפסגת אלכסנדריה בין מבארכ לפרס ואשר התבהרה ב- 27 פבר' עקב ביקור פרס בקהיר'. (עפ'י רדיו צוות אלערב 28).

2. בתשובה לשאלות עיתונאים אמר שה'ח המצרי (אי.פי 27) שקביעת הייצוג הפלסט' בוועידה בינ'ל הוא בראש ובראשונה בידי הפלסטינאים, ולאחר מכן יהיה על הצדדים הנוגעים להסכים עליו. 'איננו יכולים להתחיל עכשיו לפסול צדדים למו'מ'.

שר החסברה הירדני על ועידה בינ'ל

3. שר החסברה אלח'טיב לר' מונטה קרלו (28) שפתרון (הסכסוך) צריך להיות באמצעות האו"ם שפרסם החלטות 242 ו- 338. הועידה הבינ'ל היא הכלי הכולל את כל המאמצים המכוונים להשכנת השלום הצודק, הכולל ובר-הקיימא במז'ח. כל העניינים האחרים (כמו) מתי יתחילו או מתי יבואו הצדדים צריכים להיחשב כמעין תנאים מוקדמים... אשר רק מוסיפים מכשולים לאלה הקודמים.

4. בר' מונטה קרלו (28) שהמלך חוסיין מתנגד להרחבת מסגרת הועידה הבינ'ל (כפי שרוצות כמה ממדינות הקהיליה) מחשש שהדבר יעורר רצון בקרב קבוצות אחרות (כמו הבלמ'ז) להשתתף בוועידה והדבר יקשה על כינוסה.

אש'פ - ועידה בינ'ל

5. ראש המחלקה המדינית, קדומי, בנאום בפני הועדה לזכויות האדם של האו"ם בג'נבה, שאש'פ סבור כי ועידה בינ'ל צריכה להתכנס במסגרת האו"ם, וצריכים להשתתף בה אש'פ ו- 5 הקבועות. בתשובה לשאלה אמר שאינו צופה כינוס הועידה השנה 'משום שעל כל הצדדים הנוגעים בדבר לפעול לשם כך'. הדגיש שאש'פ הינו 'צד ישיר בסכסוך' (רויטר 27). יצוין שבביקורו בשווייץ גם נועד קדומי עם הנשיא ושה'ח (ר' המחבלים מבגדאד 27).

סביב הפעילות הסורית בלבנון

6. ר' מונטה קרלו, (28) שהכוחות הסורים והכוחות הסדירים הלבנונים המשיכו בהצבת מחסומים נייחים ובפשיטות במטרה לטהר לחלוטין את החלק המערבי של ביירות מנשק. כוחות סוריה התפרסו סביב שגרירויות ארה"ב, צרפת בריטניה, איטליה ובריה"מ (ר' מונטה קרלו, 27). בקול המולדת (28) שמסקיפים סורים בלווית מפקד לבנוני סיירו בכביש החוף במקומות בהם יתמקם צבא לבנון. חטיבה 12 מצלב (סונית-שיעית) עומדת לקבל אתריה על אבטחת הצירים בין ביירות לצידון.

7. ע'אזי כנעאן, ראש המודיעין הצבאי הסורי בלבנון שולל התערבות צבאית במטרה לשחרר את החטופים. לדעתו בעיה זו צריכה להפתר בדרך מדינית ולא צבאית. הדגיש ש'סוריה מעולם לא חסכה ולא תחסוך במאמצים במטרה לפתור בעיה הומניטרית זו' (סי'צ 27). בראיון ל'אלמגאזין' אמר כנעאן שהאחריות לבטחון האיזורים המזרחיים מוטלת על השלטון הלגיטימי הלבנוני.

8. בתגובה לטענות הפלסטינים הודיעה אמ"ל כי המצור מעל המחנות הוסר וקראה לתקשורת הבינ"ל לבוא ולאמת זאת (ר' ביירות, 28). במקביל דווח על חילופי אש בין הצדדים. (ר' מונטה קרלו, 28).

מגעים סוריים-לבנונים לגבי עתיד המעורבות הסורית

9. בדמשק התקיימו שיחות בין ח'אדם לרוה"מ כראמה, יו"ר הפרלמנט אלחסיני ג'ונבלאט וברי בנושא הסיוע הסורי לייצוב הבטחון בלבנון (ר' דמשק, 28). כן נדונו הרפורמות הפוליטיות הדרושות ללבנון (ר' ביירות, 28).

10. כראמה דחה האשמותיו של ג'מיל בקשר לאי החוקיות בהזמנת הכח הסורי לביירות, שכן לדבריו נכנס צבא סוריה ללבנון עוד ב-1976 עפ"י הזמנת הנשיא דאז פרנג'יה (רויטר, 28).

מהומות בבני סויף וסוהאג' (מצרים עילית)

11. 'אל אח'באר' ורויטר (28): קיצונים מוסלמים נעצרו ב-26-27.2 בבני סויף ובסוהאג' בעקבות תקריות על רקע דתי. בסוהאג' הציתו קיצונים מוסלמים לאחר תפילות יום השישי את כנסיות סנט ג'ורג' וניסו להצית גם את הכניסה האנגליקנית של העיר. המפגינים פוזרו ע"י כוחות הבטחון באמצעות גז מדמיע.

מרוקו מכחישה ביקור בישראל

12. משרד החקלאות המרוקאי מכחיש ביקור שר החקלאות המרוקאי בישראל. רדיו מונטה קרלו (27.2): שמשרד החקלאות של מרוקו הכחיש ידיעה ששודרה בקול ישראל ב-27 על פיה תבקר בישראל משלחת מרוקאית בראשות שר החקלאות המרוקאי.

ערפאת בתימן

13. ערפאת בא (27) לביקור של מספר ימים בתימן, נועד (28) עם נשיאה ודווח לו על המצור סביב המחנות הפלס' בלבנון (סימז'ת 28).

1264 C/112

1.3.87
5-ובנ"ל-211-2

מדוע לא ועידה בינלאומית?

א. רקע הסטורי

1. מדינה ריבונית איננה מסכימה לעולם שגורלה ייקבע על ידי זרים, אלא אם כן אין לה עוד ברירה. רק מדינות שמוכסות בשדה הקרב מסכימות לכך, ואכן בהסטוריה הבינלאומית לא מוכר שום מקרה של מדינה שהסכימה שגורלה ייקבע על ידי ועידה בינ"ל, להוציא את צ'כוסלובקיה שעשתה כן, בליט ברירה, אחרי תבוסה צבאית.

הרעיון של כינוס ועידה בינלאומית למען שלום במזרח התיכון נזרק לחלל העולם בעבר ע"י בריה"מ וכן ע"י מדינות ערב וגורמים נוספים הקרובים אליהן בעמדותיהם.

עמדת ממשלות ישראל היתה תמיד שהדרך היחידה והבלעדית להשגת שלום היא דרך המשא והמתן הישיר ללא תנאים מוקדמים. כל ממשלות ישראל ראו בוועידה הבינלאומית אך ורק אמתלה ערבית להתחמקות ממו"מ ישיר עם ישראל ומהכרה במדינת ישראל.

2. בישראל - רעיון הוועידה הבינלאומית עורר תמיד התנגדות עקבית מצד כל הגורמים כי כולם ראו בו מכשיר לפתרון כפוי.

3. נכון הדבר שממשלות ישראל קיבלו בעבר פעמיים החלטה בעד השתתפות בוועידה בינלאומית, ב-1973 וב-1977. ואולם, בשני המקרים הממשלה פעלה כמי שכפאה שד, תחת לחץ חיצוני, והסכמת ישראל לוותה בתנאים שנועדו להבטיח קיומו של מו"מ חופשי ודו-צדדי עם שכנותיה. ביקור סאדאת בישראל, הסכמי קמפ-דיוויד וחוזו השלום יצרו מציאות חדשה שהצדיקה בדיעבד את עמדת ישראל העקשת בעד מו"מ ישיר כדרך היחידה להסדר של שלום. כל נסיון לחזור למתכונת של ועידה בינלאומית מחליש את ההישג הזה וערכו כתקדים להבא, ומשיב אותנו למתכונת שאבד עליה הכלח.

ב. ממשלת האחדות הלאומית

בקווי היסוד של ממשלת האחדות הלאומית אין שום זכר לוועידה בינלאומית. בקווי היסוד נאמר שהבסיס למדיניותנו חייבים להיות הסכמי קמפ-דיוויד, שכידוע נקבעה בהם הדרך להמשך תהליך השלום על ידי מו"מ בין ישראל לבין ירדן והפלשתינאים בהשתתפות מצרים וארה"ב.

בפני ממשלת ישראל הנוכחית לא הובאה שום הצעה לכנס ועידה בינלאומית או להשתתף בוועידה כזאת, ושום החלטה של גוף אחר כלשהו איננה יכולה לבוא במקום החלטת ממשלה.

ג. כנאשמים בפני בית הדין

בועידה הבינלאומית, על פי המתכונת שבה מדובר כיום, אמורות להשתתף חמש החברות הקבועות במועצת הכסחון וכן הגורמים הנוגעים בדבר במזה"ת שהם ישראל ושכנותיה. באשר לגורם הפלשתינאי רוב המשתתפות מחויבות בדרך זו או אחרת לקו שאש"פ מייצג. מובן, שמתכנסות כזאת לא תוכל לצמוח שום ברכה לישראל, שכן נעמוד שם כנאשמים בפני בית דין שיראה עצמו כטריבונל בינלאומי שיהיה מוסמך לקבל החלטות מכרעות על גורל האזור בכלל ומדינת ישראל בפרט.

הועידה הבינלאומית לא תמנע מלהתערב בתוכן המו"מ ולקבוע עמדות לגבי תוצאותיו. כל סרוב ישראלי לתכתיב של המעצמות שישתתפו בה, וכן של הערבים ואש"פ, תיראה כסרבנות ישראלית לשלום.

ד. אין ממש בהתניית תנאים

אין ערך להצבת תנאים לכינוסה של הועידה משום שמשתתפיה הם שיקבעו את סמכויותיה ואופן תפקודה. יש להניח שגם ארה"ב תהסס מאד לגרום לפיצוץ הועידה ולהכנס לעימות עם מדינות ערב אם רוב משתתפי הועידה יקבעו שיש לוועידה מה לומר לגבי תוכן המו"מ ותוצאותיו. בריה"מ כבר למדה לקח מהנסיון של ועידת ז'נבה בדצמבר 1973, שבה נמנע ממנה תפקיד בעל השפעה בדיוני הועידה. אין ספק שלא תסכים להשתתף בועידה במעמד טכסי גרידא, ואכן שגריר בריה"מ בירדן הודיע במפורש בראיון לסוכנות הידיעות הצרפתית ב-2/3/87, שלדעת בריה"מ ועידה בינלאומית לא צריכה להפוך ל"מטרה פשוטה" של מו"מ ישיר בין ישראל לבין מדינות ערב. המשתתפות צריכות להיות חמש החברות הקבועות במועבי"ס, והצדדים הנוגעים בדבר צריכים למלא "תפקיד פעיל". השגריר הוסיף ש"היריבים יוכלו להפגש בועדות בילטרליות שהחלטותיהן תוגשנה למליאת הועידה". עוד ציין שגריר בריה"מ שארצו תהיה מוכנה לבחון אפשרות חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל "ברגע שהמדינה העברית תוכיח רצון כן לקבל פתרון בדרכי שלום במזה"ת על בסיס נסיגה מהשטחים הערביים שנכבשו ב-67".

ה. מניעי ברית המועצות

בריה"מ רוצה בועידה בינלאומית משום שעל ידי כך היא תוכל לחזור לזירה במעמד שווה לזה של ארה"ב ומשום שזאת תהיה עבודה זירה שבה תוכל להפגין את תמיכתה בעמדות הערבים.

הסובייטים ומדינות ערב רואים בועידה בינלאומית לא גורם חד-פעמי שנועד לחלוף במהרה - אלא להיפך - מוסד קבוע שיהיה ממונה דרך קבע על הטיפול בסכסוך המזרח תיכוני.

ו. עמדת ארה"ב

ארה"ב מוסיפה להסתייג מן האפשרות של ועידה בינלאומית ומהכנסת ברה"מ למזה"ת בתפקיד מרכזי ובעל השפעה. במהלך הביקור האחרון של ראש ממשלת ישראל בארה"ב התברר שהכרסום שחל בעמדתה השלילית של ארה"ב כלפי רעיון הועידה נבע ממאמצי שכנוע של גורמים ישראליים כלפי הממשל האמריקאי - מאמצים שנמשכו אף תוך כדי ביקור רה"מ בווינגטון.

ז. תפקיד האו"ם

הערבים והסובייטים דורשים שהועידה הבינ"ל תתקיים בחסות האו"ם וזאת כדי שיוכלו לבסס את דרישותיהם על האחלטות האו"ם משנת 1947 ואילך בנושאים הקריטיים של גבולות, החזרת פליטים וייצוג הפלשתינאים על ידי אש"פ. ועידה בינלאומית תהיה העתק בזעיר אנפין של הפורומים של האו"ם, כלומר, זירת תעמולה ומקום שבו הכל יתירו עם הקו של הקיצוניים.

מאז ועידת ז'נבה הראשונה ב-1973 התקבל אש"פ לאו"ם במעמד של משקיף, ועל-כן אם תכונס ועידה כזו בעתיד, לא יוכל מזכ"ל האו"ם למנוע השתתפות אש"פ, וזאת בנוסף לעובדה שכל יתר המשתתפות, אולי מלבד ארה"ב, יתמכו בהשתתפות אש"פ.

ח. תקדים השלום עם מצרים

ועידה בינלאומית תפגע - בהסכם קמפ-דיוויד ובשלום עם מצרים - כי בהסכם קמפ-דיוויד נאמר במפורש - שהמו"מ בין ישראל למדינות ערב האחרות יתנהל על פי אותה מתכונת - "לפי המתאים". במכתב מיום 20 באפריל 1982, התחייב הנשיא מובראק בפני ראש ממשלת ישראל שהסכמי קמפ-דיוויד ימשיכו להיות הדרך היחידה להמשך תהליך השלום, גם בעתיד. לעמדה זו מחויבות ארה"ב ומצרים.

ידוע שהנשיא מובראק חותר לביטולו למעשה של החלק השני של הסכמי קמפ-דיוויד, הנוגע להסדר עם ירדן והעניין הפלשתינאי.

אם ישראל תסכים להשתתף בוועידה בינלאומית היא תפגע במו ידיה בהסכמי קמפ-דיוויד ותוותר על זכותה כמדינה ריבונית לנהל מו"מ עם מדינות אחרות הנמצאות במצב מלחמה עמה, ומוכנות לעבור למצב של שלום. ועידה בינלאומית תגרום לכך ששום מדינה ערבית לא תרצה עוד לנהל עמנו משא ומתן דו-צדדי.

ט. תוצאותיה של ועידה בינלאומית

ועידה בינלאומית שתטפל בסכסוך הערבי-ישראלי יכולה להוביל רק לתוצאה אחת - לקונסנזוס בינלאומי למען נסיגת ישראל לקוי 1967 והקמת ישות פלשתינאית ביש"ע. גם ארה"ב, על אף ידידותה לישראל, לא תוכל במעמד כזה להתכחש לתכנית רוג'רס הידועה משנת 1969.

י. המסקנה המתבקשת

ישראל דגלה מאז הקמתה בשיחות ישירות עם שכנותיה ואכן, לאחר כ-30 שנה באה המדינה הערבית הראשונה לכלל הכרה בצידקת הדרישה הזאת, והשלום עם מצרים הושג. יש להמשיך ולדרוש שיחות ישירות עד שמדינות ערביות אחרות יכירו גם הן בכך שזאת הדרך היחידה להשגת שלום אמתי.

דחיפות: רג"ט.
מאת: חצב
מד: 1.3.87/836/64/2

מסי נר: 239(14)

מקור: טייס

תזייס: 011045

מליימ: מארימ, התבטאות, ועידה-בייט, עצמ-עבד-אמג"ד, אטייפ, פלסטין

מליימ: מועבייט, פתח, איטימ, החכטה-242

=====

הנדון: אטייפ-מארימ/רפ"ק אכנתסה הביע את שביעות רצונו מעמדת מארימ ככפי
הועידה הבייטל.

=====

טלסטטטטטטטט

חבר הועדה המרכזית של פתייה ונציגה בסעודיה-רפ"ק אכנתסה הביע את שביעות
רצונו מעמדת מוטטת מארימ ככפי הועידה הבייטל. עמדה זו באה לידי ביטוי
בדברי עבד אמג"ד, שהדגיש את הצורך בהסתמכות אטייפ בועידה בהיותו הנציג
הלגיטימי היחיד של העם הפלסטיני. אכנתסה אמר כי עמדה זו דוחה את מה
שפורטם כאילו מוטטת מארימ מנסה לנהוג עם אטייפ כדי שיכיר בהחלטת
מועבייט 242 ואם לא כזכרת את זכות ההגדרה העממית לעם הפלסטיני. עבד
אמג"ד אמר ב- 28/2 בליטה בהרצאתו כי הייצוג הפלסטיני בועידה הוא עניין
בסיסי וכי לעם הפלסטיני יש זכות כמחור מי ייצגו בועידה.

הדפסה: ככפי

ק. דווח: חג"י

הגחה: חג"י

מעבירה: עינת

TELEX SUPERCOPY

TELEX SUPERCOPY

TELEX SUPERCOPY

TELEX SUPERCOPY

אין אונזער דין (פאר דיין)

אברהם

בערן געזעהן די באקאנטע, און און
שטילן יעדן זיין אהער קראפ
אויפן פאלם עס מ'זעהט שוין
עס מ'זעהט און צווישן באקאנטע
האלטן קען. אזא שטיל און פאלם
און און שטילן יעדן באקאנטע
האלטן, אזא שטיל, צווישן און
האלטן פאלם.

אויפן פאלם און האלטן פאלם
און פאלם און פאלם און פאלם
און פאלם און פאלם און פאלם
און פאלם און פאלם און פאלם

און פאלם און פאלם און פאלם
און פאלם און פאלם און פאלם
און פאלם און פאלם און פאלם
און פאלם און פאלם און פאלם

זו אנשי אשר מלכיהם. הם יסוד הדיקרי
הוא מלך ישיב כל-צדדי. במקרה זה הכול-
צדדי. כולל את מרכז פלשתינאי בחלק
מהמלחמה הינדואית-פלשתינאית. הם גם
צבין יהוא אל קיס כל-צדדי לא
אומה קדש שלישי. תמיד במלחמה
השלוש עם מלכיהם, הוא בהחלט פיה
חלוקה על מלחמה אשורית. כל
אור מלכיהם עזיב לא הסכימה ולא גסס
המלכה השלום נכד, אלא אשורית שהיא
למלך, נכד, וקדש אשורית. כלל זה
הינדואית יזאל ויאמל לאומה כשה צבין
אין למלך, כלל הירושלמי קדמית
ישיבה הירושלמי שאין לה סוף למלך
לאומה, של מלכות הוא להביא לאומה
כל-צדדי כפי שהיא שלום יש קפאון
הלאומה, הירושלמי הירושלמי אומה
שלישית אומה קדש היא לא מלכות
כל-צדדי ולא מלכות הסכמים כל-צדדי.

ואם משפחה בתלמודים אין חסד
 החבולו הקבאלה המושלם הקבאלה
 המלחם קב"ה, בעלי תשובה
 ביל רבם אל שער קב"ה אמרם
 אל היותם הציפיות, אינן
 מועילת משיבה בתלמודים, המלחם
 האל, אל זה המלחם שוכן
 מלא למו"ה המלחם שוכן זה
 המסדר הקבאלים, אמר"ה הקב
 אל המלחם שוכן, אל מלחם לוי
 בתלמודים, אל מלחם לוי
 מלחם קב"ה, אל מלחם

משרד החוץ-מחלקת הקשר

והמזהה.

מין
ה/ח/צ/נ

2. הצהרת צלאח ח'לף בגומהוריה, עמ' א' חבר הוועדה המרכזת של אשף שרעיון הוועידה הבינל לשלום הפך לעובדה אפילו בתוך ישראל וארהב. אבל קיומה תלוי בעמדת ארהב והיחסים הסובייטים - אמריקאים. אינו סבור שאפשר לקיים הוועידה השנה ולקבל את אשף כנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני.

3. ירדן תומכת בשלום בגומהוריה עמ' א: מחמד אלחטיב שר ההסברה הירדני אמר בתשובה לשאלה בקשר לשיחות פרס בקהיר על הוועידה הבינל, שעמדת ירדן קבועה ותומכת בשלום צודק כולל ובר-קיימא באיזור.

4. בריהם: בגומהוריה עמ' א' : דובר משרד החוץ הסובייטי הביע שביעות רצון מתוצאות שיחות פרס בקהיר, והזכיר שבריהם היתה הראשונה שהציעה ועידה בינל ליישוב בעיית המזהה.

5. באהראם, ' 7 מאמר מאת סלאמה אחמד סלאמה (שהשתתף בפגישה עם ממ' רה'מ בקהיר) במאמר תחת הכותרת: "הדבורים על ועידה בינל" להלן הנקודות המרכזיות:

א. רעיון הוועידה הבינל עולה ויורד חליפות כמו לחץ האויר הברומטרי לאחרונה שוב מושמעת הקריאה בחלקים שונים בעולם, אף שהטונים שונים מאיזור לאיזור, אולם טרם נמצאה דרך מוסכמת על כל הצדדים הבינל לבצועה.

ב. מלבד ירדן ומצרים הפועלות במשותף וכל אחת לחוד לקידום רעיון הוועידה הבינל, הרי שאר הצדדים הבינל והערבים כולל בריהם ואותן מדינות ערביות שהסכימו לנושא מאז פסגת פאס-לא עשו כל צעד לקידום הנושא או להפעלת לחץ על הצדדים האחרים כדי שיקבלו אף הם רעיון זה.

ג. הסכמתה הראשונה של ישראל לכינוס בינל הושגה בספטמבר אחרון במפגש פרס-מובארך באלכסנדריה.

ד. פרס הסכים לרעיון וועידה בימים האחרונים לכהונתו כרהט בטרם העביר התפקיד למנהיג הליכוד שמיר המתנגד לכל הסדר בנושא השלום מחוץ למסגרת הסכמי ק. דייוויד והרואה ברעיון הוועידה הבינל "המצאה סובייטית בתמיכת המדינות הערביות הרדיקליות כדי לעורר בעיות באיזור".

מזכירות הממשלה

ירושלים, כח' בשבט התשמ"ז
27 בפברואר 1987

א י ש י

אל: מר משה שחל, שר האנרגיה והחשמל

הנדון: הועידה הבינלאומית

אני מאשר בתודה קבלת מכתבך המפורט והמעניין מיום י"ט דנא (18.2.87), וגם אם יש לי בכל הכבוד, השגות לגבי תכנון - אני מוקיר את טרחתך והמאמץ המחשבתי. לא הייתי רוצה בגלל אופי חפזי, להפליג בשעה זו לויכוח על הנושא לגופו - אף שמטבע הדברים יש לי דעה ברורה לגבי, ואת הערותי הקודמות השתדלתי לצמצם למימור ההיסטורי.

ההתרחשויות מוכיחות כי הויכוח הציבורי והפוליטי בעניין זה בעיצומו ו"אין בית מדרש בלא חידוש", או כמאמר ג'ון סטיוארט מיל, "בכל הדברים הגדולים עוד נותר מה לומר". אני מקווה שבסופו של דבר נזכה ל"פרשת בראשית" של המשא ומתן הישיר, וממנה גם לפרשת "וזאת הברכה" של השלום.

ב ב ר כ ה

אליקים רובינשטיין

✓
העוזק: ראש הממשלה
ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ

מוכירות הממשלה

ירושלים, כ"ח בשבט ה'תשמ"ז
27 בפברואר 1987

אל : המנהל הכללי, משרד ראש-הממשלה
המנהל הכללי המדיני, משרד החוץ
מחאם הפעולות ביהודה, שומרון וחבל עזה
מחאם הפעולות בלבנון

מאת : מזכיר הממשלה

באירוע חברתי בווינגטון ב-19.2 פנה אלי השגריר רוברט
אוקלי הממונה על המזרח-התיכון במעצמה לבטחון לאומי והמוכר לי מזה
זמן, מיוזמתו בשני עניינים:

א. יהודה שומרון ועזה, "מוכרים להשיג כספים כדי לעזור לערבים
ביהודה שומרון ועזה". הוא סבור, וכך אמר לדבריו
בדיונים הפנימיים, כי לא היה זה מן התבונה לפנות אלינו
להקצאת כספים מן הסיוע הבטחוני, אך עלינו לסייע בקונגרס
להקצאת כספים.

ב. לבנון, "מוכרים למצוא משהו כדי לשפר את העניינים שם, ואין
לאיש מעצה טובה" (אוקלי עצמו היה בדאשית שנות השבעים ואיש
מס' 2 בשגרירותם לבנון, ואז גם קיים את הקשרים שהיו עם אש"פ
בלבנון).

ג. אגב, אוקלי טען שעניין הועידה הבינלאומית שאמר למדפי עוד
בדצמבר בשעה שהנושא החל "להדחף" שוב, כי אין סיכוי לכך ולוא
מן הטעם שההנהגות הנוכחיות של הצדדים במזרח-התיכון אינן
מסוגלות להרים זאת.

ב ב ר כ ה

אליקים רובינשטיין

העמק: ראש-הממשלה

לפני שנים כמצינ'ים

החתימה
(אמיר)

- בזכות הנאמני של הוועדה ה'תל' אלמר ש'ה'אק
לא יאמר בפניו ויאלץ לומר סג' הא'ה'ה'ה'.

- לעצביו הנסים אכן אמר האמר באומיה
וא'ה'ה'ה'ה'.

- בבקור בא'ה'ה' ש'ה' אלמר הא'ה'ה'ה' כי
נ'ה' נ'ה'ה'ה' א'ה'ה'ה'ה'ה'ה'.

- ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' :

ח'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ; ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'
ו'ה'ה'ה'ה' ; ה'
ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ; ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ;
ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ; ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ;
ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ; ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ;
ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ; ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' ;

ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה'ה' :

1) ה' ;
ה' ;
ה' ;

2) ה' ;
ה' ;
ה' ;
ה' ;

(3) אך במשך השנים האחרונות, היבט
 אחר מתגלה בדבר זה. שמה שזוהי לווייתן
 ואצלם אנוס היכה לעצמן, הוא שפס.
 אם אכן כשנני, הפעולה היא זמן אצל
 היסוד, אך הוא נחמד למישהו ירון -
 משהו לא עשוי לירון ומלים אחרות.
 ה- *linguistic* למעשה? משהו אחר
 הידוע?

(4) דומה בגדל ממשלון דומה לממשלון
 אומציקים נחמד למישהו. פס אצל ממשלון
 ונניבז לעצמה האומציקים אחרים.
 זיגים! דאק פס זה נאמה זכירה
 אלא אלא נניבז זה עומציקים.

(5) כיום לממשלון למעשה:
 (הנה נחמד).

DOCUMENT

Israel Ministry of Foreign Affairs - Information Division - Jerusalem

א"י ח'ל'א

TEXT OF JOINT EGYPTIAN-ISRAELI COMMUNIQUE FOLLOWING VISIT OF VICE-PREMIER AND FOREIGN MINISTER SHIMON PERES IN CAIRO 27 FEBRUARY 1987

..

1. The visit to Cairo of Mr. Shimon Peres, Vice-Premier and Foreign Minister of Israel, offered an opportunity for continuing the dialogue between the two countries concerning their mutual and firm commitment to intensify efforts in the search for a just and lasting peace in the Middle East, as well as their mutual desire to further improve bilateral relations.
2. The discussions held during the visit were conducted in the spirit of the Alexandria Summit of September 1986. The two sides reaffirmed their commitment to the Joint Press Statement that concluded that meeting.
3. The two sides reiterated the commitment declared in Alexandria to proceed actively towards the achievement of a just and comprehensive peace in the Middle East.
4. They are convinced that there is a need to undertake necessary measures to expedite the peace process and promote agreement through the convening in 1987 of an international conference leading to direct negotiations between all the parties concerned, based on UN Security Council Resolutions 242 and 338.
5. The conference will offer an opportunity for direct negotiations that are to resolve the Arab-Israeli conflict in all its aspects and the legitimate rights of the Palestinian people.
6. In their effort to overcome remaining difficulties, the two sides agreed to continue preparations and expand the dialogue to include all parties concerned.

DerKouskiy
דער קאוסקי

27/2

~~דער קאוסקי~~ ←

ב"ש - קאזאנא
בערלין פון הנדסות דודאן (ה"ח)
בערלין להיסטוריה וזאת הסעיף להי ארצות וזאת
(אויסגעבן 5 געגנט פארט).

(1) צאטע כוונת 5 הוצאת הקהל - פארגא וואלד אה-גא-אקאזא
ה' צאטע כוונת 5 פאר אפאט (אפאט, ירדן, סלעו, קאזאנא)
יסקא אפאט.

Exchange funds will not impose

ה' (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט
ה' (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט
respect the US

(2) סאקאטע הסכמה אה-גא-אקאזא
ה' (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט
ה' (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט
ה' (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט
ה' (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט (ה'ס/ל) כוונת 5 פאר אפאט

אזי האקרא - האקרא האקרא האקרא
 (ייעצות) - האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא

contractor האקרא האקרא האקרא

האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא

האקרא האקרא האקרא האקרא
 parties האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא
 האקרא האקרא האקרא האקרא

P.L.O

ה

3. pf ~~10~~ 10/11/2010

1/10/1951

ק' - צו די היסטאריע פון די שטאט .
די שטאט פון די שטאט פון די שטאט .
די שטאט פון די שטאט פון די שטאט .

פרינציפ פון א פאקט-יחידות צאל וואס א פאקט
אמאל פאר א פאקט-יחידות. *precondition*

138 1000 1000 1000 1000 1000
 41,000 30,000 10,000

[illegible]

Let $z = x + iy$ and $\bar{z} = x - iy$

המחבר חתום ארנסט ארנסט ארנסט
ע/א חתום ארנסט ארנסט ארנסט

2578 131

הכיוון - היכן הוא? / *ambiguus* /
 דמיון. / *ambiguus* /
 מונע / *ambiguus* /
 מונע / *ambiguus* /

- *ambiguus* /
 - *ambiguus* /

9.2.71
מח 201

אמא, חוזם: 11838
אל: גנבה, וינה, ברנ, ווש, 737, נ, ביירס, טוקיו, בנגקוק, בטחון
מ: חמטור, תא: 280287, זח: 1838, דח: ב, סג: ש,
מבב
מסור/הול
(מטחון-העבירות לפטרוריה, פטרוריה עבור קיימטאון).

סולן ודורכ ממי חמאי ושר החוצ שמעון פרס לראשי אגפים ומחלקות (24.2.87) לשימוש בטיחות וכל הפצה:
י מדיניות החוצ של ישראל נעה על 3 מסלולים שונים:
א. המזה הסיים באיזור - סכנה של התפרצות במח צפויה.
ב. במקביל ובניגוד לזה - תהליך השלום.
ג. שיפור מעמדה הבינייכל של ישראל.
1. כניסת הכוחות הסורים לכבנו.
הבעיה המיידית היא הכניסה של הצבא הסורי לכבנו. הבעיה היא כיצד ישראל תגיב, יש לה אפשרות להגיב בשני פרמטרים, פרמטרים צבאיים ופרמטרים מדיניים.
1. האם הסורים יכניסו טיכ קרקע אויר לאדמת לכבנו - דבר שעלול לפגוע בחופש השייס שלנו מעל לכבנו.
2. האם הצבא הסורי ירד דרומית לכיירות ועד היכנ.
מתי הבעיות האלה - באחת יש לנו עמדה ברורה מאוד והיא שכניסת טיכ קרקע אויר לכבנו מהווה איום מדי על בטחון ישראל. לגבי הדבר השני יש אולי מצבים סא ברורים מפני שהצבא הסורי הגיע כבר פעם עד צידון, לעת עתה הצבא הסורי הכניס טיכים כאלה והבעיה איננה עומדת, אם הוא יכניס זה עלול להגביר את המתיחות באיזור שלנו, הדבר השני, כאשר אנחנו מגנים את הכניסה של הצבא הסורי לכבנו אנחנו צריכים להזהר שלא ליצור רושם שנמשנו יוצאת מחזור לכבנו. לא כן הוא המצב, אנחנו לא רוצים מחזור לכבנו, יחד עם זה מבחינה מדינית אנחנו מגנים הכיבוש הסורי של לכבנו, הדבר השלישי - כדי ששני הדברים הראשונים יהיה להם ערך הרתעת, אנחנו מפרסמים חודעה ואומרת שישראל תעקוב מקרוב אחרי ההתפתחות בשטח ותבטיח את צרכי הבטחון שלה מבלי שנפרט מהם צרכי הבטחון שלה, מתוך הנחה שהסורים יבינו את הרמז, בכל אופן הדבר יוצר מתיחות מסוימת באיזור שאותה צריך לזכור בשכנו ואנחנו צריכים גם להיות ערים לסכנות הצפונות באסלמה זו.
2. תהליך השלום - המטלה כוסה מאוחדת ברצון להשיג את היעד האן שהוא מומי ישר בינינו לבין מדינות ערב ועם כל מדינה ערבית נוספת, לא מדובר במשחת ערבית כוללת אותה אנו עוברים - את זה גם ירדו ומצרים שוללות, וכפי הדבר חוסיין גם אמר איננו עומד על כך, אנחנו רוצים להגיע למומי ישר עם משלחת ירדניה-משתייגיה, אם הסורים יהיו מוכנים עם משלחת סורית-ישראלית ואם ירצו בכך הכבנונים עם משלחת כבנונית-ישראלית.
כמו שאי אפשר לעשות שלום בלי ישראל, אי אפשר בלי ישראל אי אפשר לעשות שלום בלי הערבים, אנחנו רוצים להכניס את ירדן מומי ישר והירדנים עומדים על פתיחה בינייכל, הניסוח האמריקאי, שכנראה גם מקובל על ירדן לגבי הועידה הבינייכל היא ניסוח של ועידה פרופורמה, בכך אופן לא יעשה על דעתו לאנחנו נחל את המומי של שלום עם ירדן והפסטינאים בהתחממות רוסים או צרפתים או אנגלים או אמריקאים, המומי חייב להיות ישר מדובר על פתיחה בינייכל, הירדנים מעוניינים כי אפשר יהיה מחזור לפתיחה במסרה של מבו שלום, אנחנו מתנגדים לכך, אם נסכים ליימטריה או ליועידה פרופורמה ירדנים נותרו מכשולים בדרך שהגדולים שבהם התנאים שבהם תוכנן בריחה להיות מוזמנת ומי ייצג את הפסטינאים, המסכה היא שגם אם נסכים לוועידה בינ-לאומית לפתיחה, עדיין אין פירוש הדבר מיום ועידה בינייכל, מאידך אם אנחנו אומרים שאנחנו סא מסכימים לוועידה בינייכל, בזה נפסק תהליך השלום וזו תהיה שגיאה, הדיון על אופיה, על דרכה ומשך מיומה של ועידה בינייכל מציב את תהליך השלום, סירוב לנושא הזה קוטל אותו, אז בודאי מצרים תסרב ותאמר שישראל שייגתה את דעתה, ירדן תאשים את ישראל שהיא בעצם לא רוצה להתאגב בצרכים שלה בפתיחה למומי והפסדיה של ישראל יהיו גדולים באופן מיידי ובטווח ארוך, אזי אינני יודע מתי אפשר יהיה לחזש את תהליך השלום, על כן, בדעתי להמשיך בתהליך השלום, כפי שנעשה בשנתיים ורבע האחרונות, בגלוי, זה הובא ארבע פעמים לכנסת והדברים שאמרת הובאו קודם גם לחלק השני של המטלה, דברתי על זה בעצרת האומי, ועם הנשיא מובארק באלכסנדריה, ובדעתי להמשיך כלא כל היסוס בהתהליך הזה, מאלה שטוענים שאין החלטת מטלה כענין הועידה הבינייכל, אני חייב להזכיר שאין גם החמטה להתנגד לוועידה בינייכל.

ו.י.נ. דינא

והתושיה הבכתי
פוסקים שנשטנו בהם חל שיפור ניכר במעמדה הבינלי של
ישראל, הפירות של השיפור הזה מתבטאים בכך שירדה סדרה של
אשפי בעיקר באירופה, שישתלב איננה מואסמת בסדר הבינלי
מסורה הנוהגת מוטיבציה לשרור הזה, היא אפילו מתבטאת בכך
שחורור עצמו משתחים, למרות מה שקרה בשכועיים האחרונים ירד
באופן דרמטי ל-50 אחוז, ההנדעה שפורסמה ב-23,2 עיי
ההיכליה האירופית איננה בדיקס הודעה ישראלית, אבל מי
שמשונה אותה עם הצהרת ונציה יכול לראות מיד את ההבדל
והשיפור שחל, לדעת, זכינו לחסימה ניכרת בדעת חסהל
האמריקאית, הממשל האמריקאי משתדל להאיר לנו פנים, היו לנו
דרכה בעיות שטרם נפתרו בארדכי כגון בעית איר, בעית
פוסאיד, ובאופק גם בעית דראיפ, אם כי ארדכי לא תמכה בהטחת
סנקציות על דראיפ במסגרת האויים, על כן בעצמ, כעת דראיפ
יותר משהיא שאמה בינינו לבין הממשל האמריקאי, היא שאמה
בינינו לבין דעת חסהל האמריקאית...

בענין דראיפ - עמדתנו היא שישתלב איננה כוח מוביל בעיצוב
מדיניות כלפי דראיפ, אנו מגנים את ואפריהייד כמא פשרה,
אנחנו רוצים להוריד את הפרופיל במערכת יחסינו עם דראיפ -
מג ביקורים, לא הצהרות ולא דברים אחרים בפועל,

וכנסנו במסגרת המדיניות הבינלי:
עכינו לשפר את יחסינו עם בריהמי, בבריהמי יש לנו יהודים,
אני מאמין שגורבצוב הורכ לשינוי... אוכי לא ידוע קצב
השינויים... לנו השינוי הזה חיוני...
דייתי אומר שתקופת המעבר היא התקופה המסוכנת ביותר מחד
והמעניינת ביותר מאידכיי.

בשורה למאלות אמר שהיח:
" אנחנו מתנגדים לצירופו של אשפי לוועידה הבינלי, זו
עמדתנו הרשמית והמשנית, יש לנו כאן שחי בעיות שאין להחלם
מהן, ישנו קרע בין ירדן לבין אשפי, אנחנו מעדיפים את ירדן
ולא נעשה דבר שיתס עייי ירדן כחשיעת סכין בגבה, האם יש
פירוש? יכול להיות, יכול להיות שיתמנו פלמחניאים שאינם
חברי אשפי ואשפי לא מתנגד להם, אבל אנחנו נתנגד לאנשי
אשפי..."

חוסיינ' הגיע למסקנה שאשפי רוצה להפטר ממנו, וכזה הוא
כמובן מתנגד, כידוע אשפי הציב ברגע האחרון לחוסיינ' 5
הנאיים: דגל משלו, מטבע משלו, נציגים משלו, צבא משלו,
והוטציה - אחרי שחוסיינ' יילכ, אני לא מאמין שכתנאים כאלה
חוסיינ' יסכים משלים עם אשפי.

מבחינה ישראלית יותר נכון להבליט את הניגודים בין ירדן
לבין אשפי מאשר בין ישראל לבין אשפי.

עד המומי צריך לבנות את המום?

חזוא זוסק רגלים:

א. המצב משתחים

ב. הרגל הפוליטי - הפתיחה הבינלי.

ג. הפתוח הכסכי משתחים.

לשנפגש אנחנו נציג פתרון פונסציונאלי - ממשל עצמי לחופות

מעבר, אנחנו לא נחיל משתחים (טריטוריה) כי לא מעשי בשכך

זה לדבר על מפות... לא נדבר על מפות אלא על הסדרים, אני

גם מעריך שהמומי יוממש שנים.

ליום מומי יוצר גם הוא מצב מדיני שהוא עדיף ממצב של העדר

מומי...

מומי או הדרדרות - זאת הברירה.

מאשר למצרים אני מסכים שנעבוד יחד על ועידה בינלי, המצרים

שכלו על עצמם יקבלנות משנהיי משלום בין אשפי לבין

ירדן...

אני סומך על חסל, כי אם חסל יסכים עוד פעם לאשפי הוא

מפסיד את הגיה...

לגבי אשפי - יש בקרב אשפי אנשים שמסכים שבמשלחת ירדנית-

פלמחניאית יהיו אנשים שאשפי לא מתנגד להם לעפיי שהם לא

חברי אשפי, אני לא שולל אופציה כזו, באיזה שהוא מקום צריך

לעבוד מעקרונות לשמות, אנחנו למשל הסכמנו לשני שמות שגם

מקובלים על ירדן ואולי גם על אשפי - רחמא וסינורא...

פלאון אי אפשר מחתוכ בסכין, אם אתה חותך את החוטים הקיימים

בסכין יש פלאון ואני לא מתנגד כבדוק אקטרנטיות אחרות,

אבל משום פנים ואופן לא לפצוע את עצמנו, זו תהיה

פגיאה....

לגבי התנאים שאנחנו מציינים לסובייטים - אני מודה ששני

התנאים שהצגנו והתמורה - השתתפות סובייטית בוועידה בינלי

אינם נראים שווים ערכ, אבל האמת היא שהתמורה שהסובייטים

מחפשים איננה רק השתתפות בוועידה הבינלי אלא לזכות בדעת

החל העולמית, כולל דעת חסהל האמריקאית ובאופן יסודי לא

המזחיית ישפיע על הערכות הגלובאליה בין בריהמי וארדכי אלא

היפכ, ויותר משה שורוסים מחפשים אהדה בישראל, הם מחפשים

אהדה בארדכי וממילא אהדה בקרב יהודי ארדכי...
עד כאן.
העבר/הכניס
לח
סנס

ס ו ד י

הצהרת הקהילה בזכות ועידה בינ"ל

שרי החוץ של 12 מדינות הקהילה האירופית פירסמו בבריסל הצהרה המודיעה על תמיכת הקהילה בכינוס ועידה בינ"ל בחסות האו"ם לפתרון הסכסוך הישראלי-ערבי. בהודעה נאמר "כי ה-12 סבורות שועידה כזאת תעניק מסגרת נאותה למו"מ הדרוש בין הצדדים המעורבים ישירות בסכסוך". ההודעה גם הזכירה שעקרונות הצהרת וונציה מ-1982 הינם עמדת הקהילה לשלום במזה"ת.

הערות

1. הבעת תמיכה מצד הקהילה בקיום ועידה בינ"ל היתה צפויה לאור העמדות שהשמיעו הצדדים המעורבים בסכסוך באוזני האירופים. יוזכרו בהקשר זה ביקורי מובארכ, חוסין ופרס באירופה, במהלכם הביעו הנ"ל בפני מארחיהם את תמיכתם בכינוס ועידה בינ"ל. בכיוון זה פעל גם המנכ"ל המדיני של משה"ח בביקורו האחרון בדנמרק ואיטליה.

2. אזכור הצהרת וונציה, המכירה באש"ף כנציג הפלסטינים, מהווה הישג למאמץ הערבי האינטנסיבי, שהופעל לאחרונה על מדינות אירופה בעניין זה.

3. יצויין שבקרב חברות הקהילה שררו חילוקי-דעות בנוגע לאזכור הצהרת וונציה בהודעת התמיכה של הקהילה בכינוס ועידה בינ"ל. בריטניה, המסויגת ביותר ביחסה לאש"ף מבין שאר חברותיה בקהילה, התנגדה לאזכור הצהרות וונציה. לעומתה, בלטה גם הפעם יוון, כמנהגה, במאמציה למען אש"ף בקהילה ופעלה להכללת התמיכה בהצהרת וונציה בהודעת הקהילה.

4. יצויין כי תמיכת הקהילה האירופאית ברעיון הועידה הבינלאומית קרובה לעמדתה של וושינגטון אשר הדגישה לאחרונה כי היא מוכנה לשקול גם אופציה זו לקדום המו"מ הישיר בין הצדדים. עם זאת, וושינגטון מעדיפה גם להבא לשלוט על התהליך המדיני ועל כן מעדיפה כי אירופה לא תפריע בכך.

5. בריה"מ מיהרה להגיב על ההצהרה האירופאית ובחרה להתמקד במה שסוכנות טאס"ס (23.2) מגדירה כתמיכת השוק המשותף "ביוזמות הסובייטיות לכנס ועידה בינ"ל על המזה"ת תחת חסות האו"ם". יצויין כי דיווחי עתונות הצביעו על כך שערב פרסום ההצהרה שיגרה בריה"מ מסר אל הנשיא התורן של השוק בזכות קיום ועידה בינ"ל. טינדמאנס הדגיש "כי זו הפעם הראשונה שבריה"מ פונה אל מדינה המכהנת כנשיאת השוק בתור שכזו". להערכתנו בריה"מ רואה בחיוב רב כל פעולה בינ"ל המחזקת את הלגיטימיות של הועידה הבינ"ל, בה היא מבקשת להשתלב באורח מלא.

ירושלים, כה' בשבט תשמ"ז
25 בפברואר 1987
136

ס ו ד י

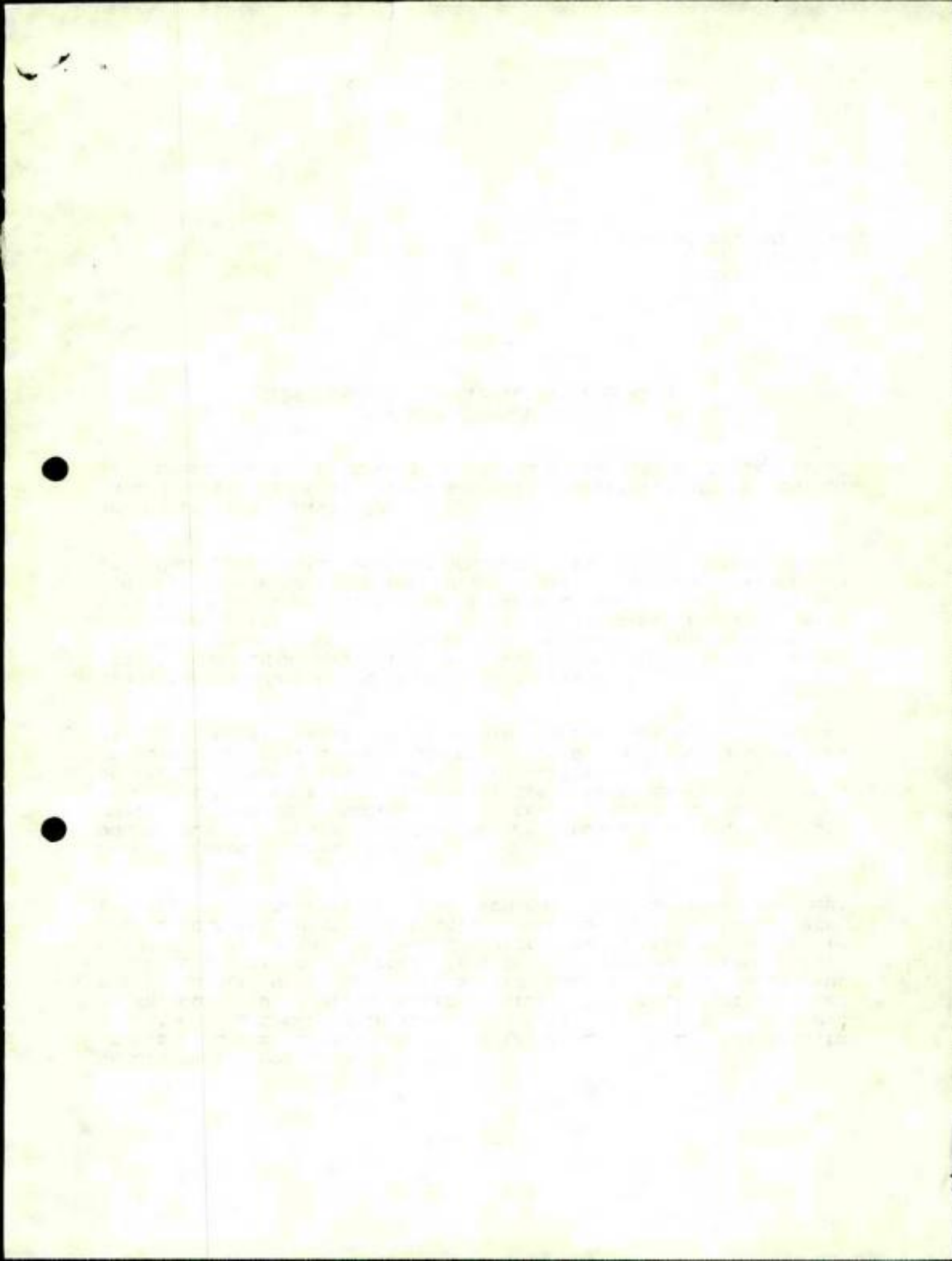
הצהרת הקהילה האירופאית בזכות הועידה
הבין"ל מול הצהרת וונציה

הצהרת הקהילה מיום ה-23 דנא בזכות כינוס ועידה בין"ל לשלום
במזה"ת מהווה אינדיקציה לשינוי שחל בעמדת האירופאיות בנוגע למזה"ת
מאז הצהרת וונציה מיוני 1980:

1. הודעת ה-12 כוללת התיחסות קצרה לעקרונות הצהרת וונציה, שהינה
להערכתנו בבחינת מס-שפתים לעמדותיה המהותיות של אירופה. איזכור זה
נועד לרצות את איטליה ויוון, שהיו נחושות בדעתן, שלא לוותר על
איזכור הצהרת-ונציה בהודעה. יצויין, כי למרות מאמץ דיפלומטי ערבי
אינטנסיבי בבירות הקהילה להדגיש את המחוייבות האירופית להצהרת
ונציה, נלחמו רק איטליה ויוון על איזכור ההצהרה, ששורבבה אומנם
לבסוף להודעת הקהילה, אך במובלע ולא במודגש.

2. בולט הניגוד שבין עמדות המהות בהצהרת וונציה לבין ההצהרה
הנוכחית שהינה בבחינת ביטוי לקונצנזוס אירופאי חדש המדגיש למעשה את
הפרוצדורה, בדומה לגישת ארה"ב, מצרים, ירדן וישראל.
הצהרה בזכות ועידה בין"ל מהווה אם כן ביטוי לגישה האירופית הנוכחית
המאופיינת במעשיותה והמבליטה הצורך בקיום תהליך. הגישה הנוכחית
מתחמקת מחזרה על עמדות מהות כגון אלו של הצהרת וונציה העלולות לסבך
את המצב במקום להקל עליו.

3. יוזכר כי הצהרת וונציה היתה בבחינת יוזמה אירופאית מובהקת.
בניגוד לכך, בהצהרה הנוכחית סומכים האירופים ידם על תהליך שכבר
מתנהל בין הצדדים באיזור. האירופים מוכנים אומנם להשתלב בתהליך זה
אך לא להוביל בו. למעשה נמנעה אירופה מאז היוזמה הצרפתית-מצרית
מ-1982 לתיקון החלטות 242 ו-338 מליזום מהלכים בתהליך המדיני הן
כתוצאה מכשלונות יוזמותיה הקודמות בנדון והן מחוך הענות לגישת
ארה"ב. ההצהרה בזכות ועידה בין"ל הינה ביטוי נוסף לגישה האירופאית
הפאסיבית המעדיפה להעניק תמיכה וסיוע לתהליך קיים במקום ליזום
מהלכים בתהליך המדיני.

4. לסיכום, מאפייני הגישה האירופאית החדשה הינם:

- א. רצון להמנע מלהפריע לתהליך המדיני ולהניח למדינות האזור וארה"ב לנהל מו"מ, זאת כתוצאה מההכרה האירופית בכישלון גישת הצהרת וונציה ומתוך היענות להפצרות ארה"ב וישראל בנדון.
- ב. אי-איזכור אש"ף במפורש בהצהרה הנוכחית (בניגוד להצהרת וונציה) מהווה ביטוי לנכונות האירופית לבוא לקראת העמדה הירדנית-ישראלית-אמר'. אפשר שיש בכך גם אינדיקציה לפיחות במעמד אש"ף שהסתמן לאחרונה באירופה.
- ג. ההצהרה קוראת להשתתפות בוועידה בין"ל של הצדדים המעורבים בסכסוך ומחוץ להם להשתתפות "של צדדים המסוגלים להרים תרומה ישירה וחיובית להשכנת השלום והבטחון באזור". ניתן לראות בהתייחסות זאת בבחינת רמז לבריה"מ המתבקשת למעשה להוכיח במעשים קונקרטיים את תרומתה הקונסטרוקטיבית. ההצהרה נמנעת מלתמוך מפורשות בהשתתפות בריה"מ בוועידה ומקבלת את התנאי הישראלי-האמר' הבסיסי לפיו על המשתתפות הנוספות בוועידה, מחוץ לצדדים המעורבים בסכסוך, לנקוט בגישה קונסטרוקטיבית. מכאן שהתגובה הסובייטית להצהרת הקהילה, המדגישה מה שמגדירה סוכנות טאס"ס כ"תמיכת השוק המשותף ביוזמות הסובייטיות לכנס ועידה בין"ל", יוצרת, איפוא, רושם מוטעה.
- ד. הפניה הסוב' לשוק המשותף ב-19.2, ערב קבלת ההצהרה החדשה, דיברה מפורשות על הצורך בוועידה מכינה. אירופה העדיפה בהצהרתה להתעלם מדרישת בריה"מ בנדון, דבר המחזק, איפוא, הרושם כי אין היא מוכנה - לפי שעה - לתמוך ביוזמה הסוב'. זאת ועוד, בעקבות פרסום ההודעה זימן טינדמנס את שגריר בריה"מ בבריסל והשמיע באזניו בצורה מפורשת את הצורך בחדוש יחסים עם ישראל כתנאי למילוי תפקיד בתהליך המדיני. יצוין כי עד כה הסתפקה אירופה בשמיעת העמדה הסוב' בנדון ונמנעה מלהציג עמדתה בסוגיית השתתפות בריה"מ בתהליך. דברי טינדמנס מהווים שינוי בגישת אירופה ואימוץ קו המציג מפורשות תנאים לשתופה של בריה"מ. יש בכך התקרבות לעמדת ארה"ב וישראל בנדון.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תאריך: 25.02.87

12003

שמו

חוזם: 2,12003

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 223, תא: 250287, חז: 1600, דח: מ, סג: ש
נד: 8

שמו/מיד

אל: סמנכ"ל ענוג, אירופה 1

מאת: השגריר, בון

פניית ברה"מ לקהיליה.

1. אמצעי התקשורת ובעיקר במאמר מערכת של יורגן לימנסקי
מוזכר השדר של הסובייטים לקהיליה האירופאית וכי גורבצ'ב
עצמו בירך על רעיון של ועידה בינלאומית- לדברי אנדראוטי

2. ניסוחו המתון והכללי, ההצהרה הטוענת שלא לתייב
בני הסכסוך להגל החלטה, הדגשת החשיבות של מגעים
בילטרליים ושיחות מולטיטרליות - הפתיעו את האירופאים

3. דברתי על השדר עם ר' לשכת גנשר ועם מנהל האגף
זוהרופ. לא שדר זה הביא את האירופאים להוציא הצהרה
אלא הרגשתם שיש לתמוך בתהליך המתנהל. אבל חשוב לקהיליה
ללמוד שיש כאן הכרה רשמית בנשיאות של הקהיליה ומורגש
עד כמה שחשוב לברה"מ קיום ועידה בינלאומית כשלב
ראשון במציאת פתרון של הסכסוך הישראלי-ערבי.

בן-ארי

חפ: שהח, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, ממד, רס, אמן, אירא, אירב,
מזמר

משרד החוץ-מחלקת הקשר

11688

תאריך: 25.02.87

נכנס

בלמס

חוזם: 2,11688

אלוהמשרד

מ-: לסיכון, נר: 67, תא: 250287, זח: 1100, דח: ר, סג: ב

נד: 8

רגיל/בלמס

אל: אירופה 2.

דע: תפוצת מאיה.

שה'ח הפורטוגזי על הצהרת ה-12 לגבי המז'ח.

בעתונות מתפרסמת התייחסות שה'ח PIRES DE MIRANDA
על הצהרת ה-12 והועידה הבינ'ל לשלום במז'ח כולקמן:
גישת ההקדיליה היא עוד בטוי לשאיפה האירופאית למציאת
פתרון לבעיית המז'ח. פורטוגל מוכנה להשתתף בפעילות
שתוביל לוועידה כזו תוך פעולה משולבת עם פרטנריות
אירופיות.

שגירות.

תפ: שהח, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, ממד, רס, אמן, א'רא, א'רב,
כלכל'יתב

משרד החוץ
המרכז למחקר
מדיני

תוך הוליה

תפוצת דו"ח ארועים מיידית
קהיר - בהול עבור מ"מ רוה"מ ושה"ח
ניו יורק, לונדון - בהול

דו"ח ארועים יומי - 25.2.87

המסקנות, הערכות, העצות, המלצות, המצבים

1. מצבים: התיחסות לנושא מפי שה"ח, שאמר שהם רואים בהודעת הקהילה 'צעד חיובי' וקונסטרוקטיבי המצביע על מידת החשיבות שמייחסת אירופה לבעית המזהית ולקידום תהליך השלום. כן הביע תקוותו שהקהילה האירופית תמשיך ליטול חלק פעיל במאמצים להכנת הועידה, וקרא לגורמים בינ"ל, ולגורמים הנוגעים בדבר, להגביר מאמציהם בכיוון זה (סיק, 24). ברוח זו גם בתקשורת, כך בר' קהיר (24), מברכים על ההודעה ומביעים תקווה שתיושם באמצעות מהלך משותף עם המדינות הערביות. ב'אלאח'באר' (24), 'שאיש אינו מתנגד לכינוס הועידה הבינ"ל פרט לשמיר, ואפילו בישראל יש תמיכה בועידה ובמיוחד מצד פרס. מוסיפים שעל ארה"ב ללחוץ על ישראל שתסכים לכינוסה 'שאם לא כן ישראל תצליח להשאיר את המצב על כנו, ונראה שזו משאלתו הגדולה ביותר של שמיר, שהשלום נראה בעיניו כדבר שנוא'.

2. זכרון: שה"ח הירדני אמר שהחלטת הקהילה 'הצלחה גדולה' להשקפה הירדנית'. דברים ברוח זו גם בתקשורת מירדן.

3. זנב-אש'פ, אחמד עבד אלרחמן, שיבח (רויטר 24), תמיכת הקהילה בכנוס הועידה, אולם דרש שזו תציע מסגרת מפורשת לקיום המפגש ומכניזם לועידה הבינ"ל.

4. מכונן: שה"ח שיבח את החלטת הקהילה וציין שעתה לאירופה תפקיד מפתח בקידום המו"מ באזור, 'במיוחד בשעה של היעדר יוזמה מצד ארה"ב' (אי.פי. רויטר, 14).

זכרון בודקת, האפשרות, למינוש, המצבים, עם-אש'פ

5. שה"ח טאהר אלמצרי בראיון לילה סוארי' הבלגי (סיק 24), שארצו תחדש בקרוב התיאום המדיני עם אש'פ. הוסיף שלארה"ב ולישראל אין זכות להחליט מי הם הפלס' שצריכים להשתתף בועידה הבינ"ל בשעה שהאוי' ומדינות ערב מכירים באש'פ כנציג העם הפלס'.

סוכיה נוספת, יד-חזקה, נגד, חזבאללה, במערב, ביינות

6. חזבאללה הודיעו על כ- 30 הרוגים שנורו ע"י הסורים (סיק, 24). במקביל משלחת של החזבאללה נועדה בדמשק עם ח'אדם והביעה דבקותם בתוכנית הסורית ונכונותם לסייע במערב ביירות (ר' פלנגות, 24). לדמשק גם הגיע שה"ח האיראני וליאתי לשיחות בכדי למנוע התנגשויות בין החזבאללה לסורים (רויטר, 23).

מלחמת המפרץ

7. האיראנים מסרו שפרצו ששה קוי הגנה באיזור שלאמשה (מירחית לבצרה), מחסומים בגדה המער' של כהר ג'אסס ועמדת מפתח מער' לאגם הדגים. הוסיפו שהעיראקים הפציצו את אבדאן וחורמשהר, ואף התקיפו בנשק כימי (ר' טהראן 24). בכך הסתימה ההפסקה בהפצצות הערים עליה הכריזו העיראקים ב - 19). כינתיים עיראק מכחישה הודעות איראן (סיע, 24).

המרכז

25 בפברואר 1987 מיכה אור

2/1/87
אור

ה'כ"א ח' שבט ה'תש"א

מסמך 100/100

מעבר הוועידה הבינלאומית

פרס: הנקודות

נקודות ותוספות שהתקבלו בפרס בשיחותיו
באירופה ולדעתו משמעות בפרס לקיום
הוועידה הבינלאומית:

1. הוועידה תבטל לזמן קצר ומוביל.
2. לא תהיה לוועידה סמכות לכפות פתרון.
3. לא תהיה לה סמכות לבטל הסכם בין המדינות.
4. המדינות יתנהלו במישרין בין המדינות בוועידות, ללא השתתפות המליאה.
5. מדינות עם משלחות אחת לא יהיה חלוי במדינות עם משלחות אחרות.
6. המדינות יתבססו על החלטות האו"ם 242 ו-338.
7. הוועידה תתבסס רק לאשר שהפרוצדורה תוס' כס מראש.
8. משתתפי הוועידה ומשלחות חליווי יהיו מוסמכים מראש.
9. השתתפות ברה"מ מותנה בחידוש הקשרים והיפלותים עם ישראל ושינוי יחסה לישראלים, כדי לל מתיחת שטרי העלית.
10. כל צעד יתואם מראש עם האמריקנים.

פרק ה'

פרק הודיע שימשיך בנושא זה

זיכרת את הממשלה ומדיניותה.
לום היא רלה ואין לה יכולת

שמיר, העלה את התנגדותו
למה הישראלים לקיום הוועידה
בזריכה להיות החלטת ממשלה
בעניין, אבל כרגע אין הצעה
לחלוצה.

לקיומה של ועידה הם כ-20 אחוז בלבד, אבל. הלוחאי
ואתבדוה, אמר. לרובית, אם תנאי פרס ייתקנו, אין סיבה
שלא לתת לו הזדמנות לקיימם. זה יהיה משנה שלא
להכנס לדיון כות המסרה שלטו היא להגיע לשלום.

פר המסדר התעשיית, אריק שרון, אמר, כי, איראפטר
לנשט במדיניות מבלי שהחלס עליה בממשלה. השר, כך
יעקבי אמר. אינני בטוח שאפשר לקיים את הוועידה, אבל
חשוב שנקיים את התהליך המדיני. שר הבינו והחיצוני,
רוד לוי. אין עמדת ממשלה בעניין זה. הנושא הוא כלון
ניסוי ולא מגרס ממשלתי שניתן לפרס.

ל מדינות, המסדר שמיר,
חשים שנקמת ממשלת ישראל
ת. למעשה, בקווי היסוד של
פר זה. לא נתנגד למדין ישר
לא הייתי חסיד גדול של
הדרך המדינית ביותר.

העץ אמר שימשיך לקדם את
פרד לכולם שאין בנושא זה

ה, סען בריון, כי הסיכויים

לשק

1987-02-25

13:39

*** KESHER NEW-YORK ***

1408129,

01

41

רחיפות: גלוי	מחלקת הקשר ניו-יורק טופס מברק	רף: 1
סוג כטחוני:		מתוך: 3
תז"ח: 251200	אל : המשרד	
נר : 0593	ד ע :	
	מאת : נאו"ם	

זקן הוצאה הקנייה

אל : ארבל 2
מאת : יששכרוף

רצ"ב הודעה ח-12 שחופצה כמסמך העצרה ומועבי"ס.

נאו"ם

1+1 1 3 1 3 2
 סג"ל ג'ל'ל ג'ל'ל שחבט ח'ל'ל ח'ל'ל
 סג"ל ג'ל'ל ג'ל'ל ח'ל'ל ח'ל'ל ח'ל'ל
 סג"ל ג'ל'ל ג'ל'ל ח'ל'ל ח'ל'ל ח'ל'ל
 סג"ל ג'ל'ל ג'ל'ל ח'ל'ל ח'ל'ל ח'ל'ל

אישור:	שט השולח: ג'. יששכרוף	תאריך: 25.2.87
--------	-----------------------	----------------

UNITED
NATIONS

0593

2/3

A S

General Assembly

Security Council

Distr.
GENERAL

A/42/151

S/18718

24 February 1987

ENGLISH

ORIGINAL: ENGLISH/FRENCH

GENERAL ASSEMBLY

Forty-second session

Item 39 of the preliminary list*

THE SITUATION IN THE MIDDLE EAST

SECURITY COUNCIL

Forty-second year

Letter dated 24 February 1987 from the Permanent
Representative of Belgium to the United Nations
addressed to the Secretary-General

I have the honour to transmit to you herewith the text of the declaration on the Middle East made at Brussels on 23 February 1987 by the 12 Governments of the member countries of the European Community, the presidency of which is currently exercised by Belgium (see annex).

I should be grateful if you would have the text of this letter distributed as a document of the General Assembly, under item 39 of the preliminary list, and of the Security Council.

(Signed) E. DEVER
Ambassador
Permanent Representative of Belgium
to the United Nations

* A/42/50.

A/42/151
S/18718
English
Page 2

3/3

0593

ANNEX

Declaration of the Foreign Ministers of the Twelve Member States
of the European Community on the Middle East, made at Brussels,
on 23 February 1987

1. The member States of the European Community have particularly important political, historical, geographical, economic, religious, cultural and human links with the countries and peoples of the Middle East. They cannot therefore adopt a passive attitude towards a region which is so close to them nor remain indifferent to the grave problems besetting it. The repercussions of these problems affect the Twelve in many ways.
2. At the present time, tension and conflict in the Near and Middle East are continuing and worsening. The civilian population is suffering more and more without any prospect of peace. The Twelve would like to reiterate their profound conviction that the search for peace in the Near and Middle East remains a fundamental objective. They are profoundly concerned at the absence of progress in finding a solution to the Israeli-Arab conflict.
3. Consequently, they have a direct interest in the search for negotiated solutions to bring just, global and lasting peace to the region and good relations between neighbours, and to allow the economic, social and cultural development which has been too long neglected. They have stated the principles on which solutions should be based on several occasions, in particular in their Venice declaration.
4. Accordingly, the Twelve would like to state that they are in favour of an international peace conference to be held under the auspices of the United Nations with the participation of the parties concerned and of any party able to make a direct and positive contribution to the restoration and maintenance of peace and to the region's economic and social development. The Twelve believe this conference should provide a suitable framework for the necessary negotiations between the parties directly concerned.
5. For their part, the Twelve would be prepared to play their part with respect to such a conference and will endeavour to make an active contribution, both through the President-in-Office and individually, to bringing the positions of the parties concerned closer to one another with a view to such a conference being convened. In the meantime, the Twelve request the parties concerned to avoid any action likely to worsen the situation or complicate and delay the search for peace.
6. Without prejudging future political solutions, the Twelve wish to see an improvement in the living conditions of the inhabitants of the occupied territories, particularly regarding their economical, social, cultural and administrative affairs. The Community has already decided to grant aid to the Palestinian population of the occupied territories and to allow certain products from those territories preferential access to the Community market.

אמא, חוזמ: 11167

אב: 718/ש

מ-: המשרד, תא: 240287, חז: 1808, מ:מ, סג:ש,

בבב

אב: תפוצת מאיה + וושינגטון

הודעת המנכ"ל המדיני בעקבות הצהרת ה- 12 על המזהות
המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין הביע
תערב תקווה כי הצהרת 12 שרי הקהילה האירופית היום
בדיסל תוכל לסייע לקידום תהליך השלום באזורנו.
ביילין ציין את תמיכתה של אירופה בועידה בין-לאומית
כבסיס למוימי ישיר בין הצדדים, ואת אי איזכורו של אשיפ
והעריכ כי בעקבות ההודעה תוכל אירופה למלא תפקיד חיובי
יותר מבעבר בעידוד מדינות האזור להרחיב את מעגל השלום.
לשי מנכ"ל
ג.א.

- 2 -

סססס

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

12268

תאריך: 26.02.87

נכנס

סודי

חוזם: 2,12268

אל: המשרד

מ-: האג, נר: 104, תא: 200287, חז: 1145, דח: ב, סג: ס

נד: 8

סודי/בהול

אל: אירופה 1 -- מ'די

דע: ממ'ד הורם וושינגטון - בהול לבוקר

מאת: שגרירות האג

קהיליה-בריה'מ

משיחה עם מנהל מזה'ת (20.2)
סרי סיפר כי שגריר בריה'מ הגיש ב-19 דנא אגרת לשה'ח
הולנד המת'יחסת למפגש הקהיליה ב-23 דנא. הפניה הסובייטית
עוסקת בוועידה הבינ'ל כפי שבריה'מ קראה אותה וכן
בוועידה המכונה באגרת מביעה בריה'מ תקווה שמפגש
הקהיליה יהיה קונסטרוקטיבי, מעודדים הקהיליה להת'יחס
בפרוט לוועידה המכונה ולוועידה בינ'ל.

בריסל אישרה בינתיים להאג שאף היא קיבלה אגרת זהה
סרי מניח שהסובייטים פנו לכל בירות ה-12.

הוסיף כי הדברים באגרת הסובייטית בלתי מקובלים עליהם
ועל הגלגים, ציין שגם צרפת אינה תומכת בוועידה מכינהוצרפ
ת היחידה שנטשה לתמוך בוועידה מכינה). חזר על מרכיבים
ההודעה ולהערכתו, אם לא תהינה התפתחויות בלתי צפויות
מדובר בהודעה כללית כפי שדווחנו בימים האחרונים,
עוד ציין כי למיטב ידיעתם אגרת מעין זו מהווה תקדים
עד כה לא היתה 'מעורבות' סובייטית במפגשי הקהיליה.

מגיד: ===

משרד החוץ-מחלקת הקשר

הערת קשר: המברק הגיענו ב-26.6 לאחד בקשה.

תפ: שרה, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, סמנכל, ממד, רס, אמן, אירא, אירג.
מזאד, מצפא

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

שר האנרגיה והתשתית

י"ט בשבט תשמ"ז
18 בפברואר 1987

לכבוד
מר אליקים רובינשטיין
מזכיר הממשלה
מזכירות הממשלה
ירושלים

כאלי שלום,

הנדון: הועידה הבינלאומית

1. הנני משגר בתודה את קבלת מכתבך האישי והמנומק יפה מיום 7.2.87 בענין הנדון, אך בכל הכבוד אני חולק על המסקנות המשתמעות הימנו.
2. אין חולק כי, כפי שהטבת לתאר במכתבך הנ"ל, כאשר נקט ממשל קארטר בתחילת שנת 1977 בפעולה נמרצת לכינוסה של ועידת ג'נבה בסוף אותה השנה במסגרת שנקבעה בשלהי 1973, תמכה ממשלת ישראל בראשות מר יצחק רבין במהלכים אלה וכי כאשר התחלפה הממשלה ביוני 1977, המשיכה ממשלת ישראל החדשה בראשות מר מנחם בגין לדבוק במדיניות קודמתה.
3. בקווי היסוד של הממשלה החדשה ב-1977 בראשות מר בגין נאמר:
"הממשלה מודיעה על נכונותה להשתתף בוועידת ג'נבה משתוזמן ע"י ארה"ב ובריה"מ על יסוד החלטות 242 ו-338: לקראת ועידת ג'נבה ומו"מ ישיר מודיעה הממשלה על נכונותה של ישראל לנהל את המו"מ כדי להשיג שלום אמת, חוזי ומעשי, שיביא לנורמליזציה של החיים באזור.
4. בעקבות קווי היסוד של הממשלה באו החלטת הממשלה מיום 25.9.77 ונייר העבודה שסוכם עם ארה"ב ב-5.10.77 אשר לפיהם "יוצגו הצדדים הערביים ע"י משלחת ערבית מאוחדת לפתיחת הועידה ולאחר מכן יידונו חוזי השלום בקבוצות עבודה בילטרליות" (עמ' 3 לחוברת המו"מ לשלום - ציוני דרך שנכתב על ידך - והדגשות במקור).

שך האנדגיה והתשתית

- 2 -

5. במכתבך הנ"ל הנך מצטט שתי מובאות נוספות מהחוברת הנדונה. הראשונה ענינה תאור עובדתי: "נסיונותיהם של האמריקנים במרוצת חודש אוקטובר 1977 לשכנע את המנהיגים הערביים להסכים למסגרת ג'נבה ברוח נייר העבודה לא עלו יפה, המצב לא בישר טובות מבחינה זו. ביקורו של סאדאת בירושלים בנובמבר 1977 טרף קלפים רבים" - ולכך אני מסכים: והשניה ענינה הוא בבחינת היקף הדברים: "ביקור סאדאת יצר תפנית בתסריט האמריקני לגבי ג'נבה בסוף אותה שנה מאותו רגע ואילך מסקה תכנית ג'נבה במתכונתה "לחתקים" אם הכוונה בדברים היא כי ביקור סאדאת גרם לגניזת התכנית לכינוסה של ועידת ג'נבה בסוף אותה חשנה - לכך אני מסכים, אך באם הכוונה בדברים היא כי בעקבות ביקור סאדאת חדלה תכנית ג'נבה מלהתקיים כלל - לכך אינני מסכים.
6. הסכם השלום בין ישראל למצרים הוא הסדר חוזי בילטרלי בין שני הצדדים, הסדר זה חל בין ישראל ומצרים בלבד, ומעולם לא ראהו איש כהסדר היחידי הממצה את יחסי ישראל עם שכנותיה. לכולם היה ברור ונחיר היטב כי על מנת שישמר שלום באזורינו על ישראל לחתור לניהול מו"מ עם כל אחת משכנותיה המוכנה לשאת ולתת עמה ולהגיע איתה להסכם שלום נפרד, והסכמי קמפ-דיוויד והסכם השלום עם מצרים, לא רק שלא נועדו לחסום את הדרך מפני אפשרות זו, אלא אף התייחסו אליה ועודדו אותה.
7. כבר שבועות מספר לאחר ביקור סאדאת בירושלים ב-31.12.77, כאשר נפתח בקהיר ועידת מינה האוז, השאירו המצרים מקום למדינות ערביות אחרות שהוזמנו במתכונת ג'נבה, אך אלה לא באו. (ראה עמ' 4 לחוברת).
8. ובמבוא להסכם קמפ דיוויד נאמר:
"כדי להשיג מערכת של יחסי שלום, ברוח סעיף 2 של מגילת האומות המאוחדות זרוש משא ומתן בעתיד בין ישראל ובין כל אחת משכנותיה המוכנה לשאת ולתת עמה על שלום ובטחון, לשם ביצועם של כל ההוראות וההקדירות ובהחלטות 242 ו-338".
9. בהחלטה 338 נאמר כי הצדדים יחלו במו"מ "UNDER APPROPRIATE HOSPICES". אין חולקין כי אז פורשה ה"חסות המתאימה" כג'נבה. במכתבך הנך מציין כי חסות זו יכולה להתפרש גם כחסות ארה"ב. גם אם פירוש זה יהיה יכול להיות

אפשרי לעת מצוא אין ספק כי הפירוש המקורי נשאר בעינו, כל עוד לא נזדקקו הצדדים לפירוש אחר, לו למשל ביקשו לאחר הסכמי קמפ דייוויד ירדן או סוריה לנהל מו"מ בחסות ועידת ג'נבה, איש לא היה מהין לטעון כי בעקבות פירוש אפשרי זה חדל הפירוש המקורי מלהתקיים והחסות היחידה האפשרית היא חסות ארה"ב, ולא היה דבר קל מזה מלומר זאת מפורשות.

10. אמנם במסגרת להסכם קמפ דייוויד נאמר:
"לפיכך הם מסכימים כי מסגרת זו, לפי המתאים, מכוונת מצידם להוות בסיס לשלום ולא רק בין מצרים ובין ישראל, אלא אף בין ישראל ובין כל אחת משכנותיה האחרות המוכנה לשאת ולתת בדבר שלום עם ישראל על בסיס זה".
ובעקרונות הנלווים נקבע:
"1. מצרים וישראל מצהירות כי העקרונות וההוראות המתוארים להלן צריך שיחולו על חוזה שלום בין ישראל ובין כל אחת משכנותיה מצרים, ירדן סוריה ולבנון".

אך לכל בר בי רב ברור כי אין בנוסח דברים כוונה והדבר גם אינו אפשרי, לכפות על מדינות ערב האחרות את תנאי הסכם קמפ דייוויד כלשונן. הסכם, כידוע, מחייב את הצדדים החתומים עליו בלבד ואין כוחו יפה כלפי צדדים זרים להסכם. פירוש המתיימר ליתן תוקף מחייב להסכם גם כלפי צדדים זרים - הנו פירוש פסול. כל מדינה היא ריבונית לנהל בעצמה מו"מ עם מדינה ריבונית אחרת בדבר הסכם שלום ביניהן ואין מדינות אחרות יכולות ורשאויות להכתיב לה את תנאי נהול המו"מ ותנאי ההסכם לפיכך כל שביקשו הצדדים הוא להצהיר על עקרונות שינחו את המדינות האחרות במו"מ לשלום עם ישראל ולא לקביעת כללית אשר יחייבו את המדינות האחרות בבואן לכרות הסכם שלום עם ישראל.

11. חיזוק למסקנה זו נמצא בחוזה השלום שבין ישראל ובין מצרים. במבוא לחוזה זה נאמר בין השאר מה:
"ברושמן לפנייהן כי המסגרת הנזכרת לעיל, לפי המתאים, נועדה להוות בסיס שלום לא רק בין ישראל ובין מצרים, אלא אף בין ישראל ובין כל אחת משכנותיה הערביות האחרות המוכנה לנהל עמה משא ומתן לשלום על בסיס זה";

שך האנוגיה וקתשתית

מאידך נאמר:

בהיותן משוכנעות כי כריתת חוזה השלום בין ישראל ובין מצרים הוא צעד חשוב בחתירה לשלום כולל באזור ולחשגת הסדר הסכסוך הערבי-ישראלי על כל הבטיו;

בהזמין את הצדדים הערביים האחרים לסכסוך זה להצטרף לתהליך השלום עם ישראל, תהליך המונחה על ידי עקרונותיה של המסגרת הנזכרת לעיל וחמבוס עליהם";

12. כלומר לקביעת עקרונות מנחים לתהליך השלום בין ישראל לבין מדינות ערביות אחרות המוכנות לנהל עמה מו"מ נתכוונו ישראל ומצרים ולא לקביעת מסגרת נוקשה - בלתי איו. שמע מינה, ביקור טאדאט, הסכם קמפ דייוויד וחוזה השלום, כשלעצמם לא העבירו את תכנית ג'נבה מן העולם, בתהליך השלום עם מצרים נמצאו המתכונת והמסגרת האחרים לנהול מו"מ לקראת כריתת חוזה השלום ונקבעו עקרונות מנחים לתהליכי השלום עם מדינות ערב האחרות ואולם בפירוש לא נחסמו הדרכים ואפשרויות לתהליכי שלום שונים, כדוגמת זו של ועידה בינלאומית.

13. יתר על כן, כאמור בזמנו החליטה הממשלה בזכות כינוסה של ועידת ג'נבה, הואיל וכידוע על פי עקרון "רציפות הממשל" החלטה של ממשלה עומדת בעינה חרף שינוי בהרכבה האישי (ראה הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הנחיה 21.474 מיום 19.9.84) ו"החלטת ממשלה שרירה וקיימת כל עוד לא נתבטלה במפורש או מכללא על ידי מעשיה או נוהגיה של אותה ממשלה או הממשלה הבאה אחריה" (רובינשטיין, המשפט הקונסטיטוציוני מהדורה 2 עמ' 295/6), יוצא כי החלטת הממשלה בדבר "ועידת ג'נבה" - בעינה עומדת. כנגד מסקנה זו הנך יוצא חוצץ בטענה כי גישת ישראל לאתר קמפ דייוויד הייתה כי "ג'נבה מתה".

דומני כי בענין זה הנך פועל על פי תחושה בלבד, שהרי מדינת ישראל מעולם לא הצהירה כי "ג'נבה מתה", וגם כאשר אתה בא לסמוך על "אילן גדול" כמו משה דיין הנך מציין "...ונדמה לי משיחות עמו שביקש לראות את ג'נבה אחרי קמפ דייוויד כ"מתה ונקברה".

14. לעומת תחושות אלה קיימת המציאות והמציאות מלמדת כי לא רק שרעיון ועידה בינלאומית לא נפסל מפורשות בהחלטת ממשלה, אלא שרעיון זה, אך קיבל גיבוי ויצא מחוזק בתקופת כהונתה של הממשלה בראשותו של מר שמעון פרס ובהחלטת הכנסת.

שׁוּר הַאֲנוּגִיָּה וְלִתְשִׁית

15. תמיכתו של ראש הממשלה מר שמעון פרס בכינוסה של ועידה בינלאומית, שתשמש כפורום לפתיחת מו"מ ישיר בין הצדדים אינה בבחינת סוד והוא הצהיר עליה בדבר בפומבי ובפני הכנסת מספר פעמים.

בעקבות ביקורו של מר פרס באיפּרן שבמרוקו ופגישתו עם המלך חסן מסר מר פרס הודעה מדינית בשם הממשלה בכנסת ביום 28.7.86 ובה הודיע, בין השאר, כי ואני מצטט "אמרנו (למלך מרוקו - מ.ש.) שאנו מוכנים לפתיחתה של ועידת שלום, בליווי בינלאומי שיוסכם עליו בין הצדדים". הודעה זו זכתה באישור הכנסת ולא שמענו את מר שמיר מוּחה עליה או דורש לקיים דיון בממשלה בה, בטענה שאין היא תואמת את החלטות הממשלה.

16. בתאריך 7.10.86 לקראת תום הקדנציה שלו מסר מר פרס בשנית הודעה מדינית בשם הממשלה בכנסת, ובהודעה זו אמר כדלקמן:
"לא מעט נעשה בכיוון זה, שלוש מדינות ערביות - מצרים, ירדן ומרוקו הודיעו על נכונותן למו"מ ישיר ישנן עוד מדינות ערביות התומכות במו"מ כזה, אם גם לא בפומבי.

בשלב זה מה שחסר מבחינה ערבית כדי להתחיל במו"מ הוא פורום בינלאומי מצד אחד והסכמה על הרכב משלחת פלשתינאית מצד אחר, ישראל לא זקוקה לליווי בינלאומי, אך ירדן הודיעה שלא פורום כזה לא תוכל להצטרף למו"מ.

מצרים תומכת בעמדת ירדן אנו יכולים, כאמור, לנהל מו"מ ללא פורום בינלאומי, אך אנו לא יכולים לנהל מו"מ ללא ירדן וללא אלמנט פלשתינאי במשלחת, על כן הסכמנו לפורום בינלאומי שיהיה בו כדי לאפשר פתיחת מו"מ". גם הודעה זו אושרה ע"י הכנסת, בלא שנשמע ערעור עליה בממשלה.

17. גם אני איני סבור, כי כאן המקום לדון בשאלת תוקפן המחייב של החלטות הכנסת, אך דבר אחד ברור, הודעות הממשלה לכנסת ואישורן בידי הכנסת, פירושן הוא כי הממשלה מציגה בפני הכנסת את דרכי פעולתה ואלה זוכים לאמונה של הכנסת. במקרה דנן אי התנגדות להודעות שהוצגו מטעם הממשלה - דינה כדין הסכמה לתוכנן.

מכאן שלא רק שהמשלה לא ביטלה מפורשות את החלטתה בדבר תמיכתה בכינוס
של ועדת ג'נבה, אלא שהמשלה הודיעה מפורשות לכנסת על תמיכתה בכינוס
פורום בינלאומי אשר יביא לפתיחת הליך של מ"מ ישיר בין הצדדים
ופעולתה זו של המשלה זכתה לאישור הכנסת.

18. על כן עם כל הכבוד אינני יכול לקבל את המסקנות הנובעות ממכתבך הנ"ל.

בכבוד רב.
משה שחל

הערה: מר יצחק שמיר - ראש המשלה
מר שמעון פרס - מ"מ רוה"מ ושר החוץ

ירושלים, י"ג בשבט התשס"ז

12 פברואר 1987

01'

בין חו"מ

לשם
מלך
של
מלך
של
מלך
של

שטור

אל: ראשי נציגויות בחו"ל

מאת: ראש אגף הסברה

הנדון: ועידה בינלאומית

1. בעקבות הוכוח העיבורי המתנהל בנושא זה, הננו מבקשים להדגיש כי קיימת הסכמה כללית בין כל הגורמים בארץ כי מטרתנו הינה להגיע למו"מ ישיר עם שכנינו, וכי ועידה בינלאומית לא תהווה תחליף למו"מ זה.
2. חשבנו כי מן הראוי לעייד אותכם במידע על תחומי ההסכמה בינינו לבין ירדן לגבי כינוס ועידה כנ"ל, כפי שנוסחו על ידי מ"מ רח"מ ושה"ח.
 - א. הועידה בינלאומית אינה תחליף למו"מ ישיר אלא באה לפתוח ולעודד אותו.
 - ב. לועידה אין כל סמכות לכפות פתרון.
 - ג. לועידה אין כל סמכות לבטל הסכם שיושג בין הצדדים.
 - ד. בעקבות פתיחת הועידה המו"מ יתקיים בועדות גיאוגרפיות דו-צדדיות ללא השתתפות המעצמות.
 - ה. מו"מ בועדה אחת אינו מותנה בהתקדמות המו"מ באחרת (אין משלחת ערבית מאוחדת).
 - ו. הבסיס למו"מ הוא החלטות מועבי"ט 242 ו-338.
 - ז. לא תכונס ועידה לפני שיושלם הטיפול ותושג הסכמה לגבי התהליך.
 - ח. זהות המשתתפים תיקבע בהסכמה בין הצדדים.

ט. גם הייצוג הפלסטינאי יוסכם מראש.

י. הועידה תהיה לפרק זמן מוגבל.

3. חילוקי הדעות שנוותרו:

א. השתתפות בריה"מ. יש לנו שני תנאים: חידוש היחסים ושינוי היחס ליהודים. מבחינת הדגש - השני חשוב יותר.

ב. אין הסכמה לגבי ייצוג הפלסטיני.

ג. יש חילוקי דעות האם ניתן לכנס הועידה יותר מפעם אחת.

4. אלה, כמובן נקודות לשיחות דקו. החומר לא נועד לפרסום יזום.

ב ב ר כ ה
קולט אביטל

העתק:

ראשי אנפים

י' שמיר

היור"ר ד' תיכון:

תודה.

ישיב ראש הממשלה. בבקשה.

ראש הממשלה י' שמיר:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אין זה כלל וכלל קשה לגלות חילוקי דעות בתוך ממשלת האחדות הלאומית. עצם טיבה והרכבה הם התשובה לכל אלה שמחמשים ומגלים. כאשר הממשלה הזאת הוקמה היה ברור שיש חילוקי דעות בין מרכיביה על עניינים חשובים למדי, ובכל זאת הקימונו את הממשלה הזאת. כיצד? ישבנו, התייעצנו, חיפשנו את הדרך כיצד להגיע למצע מדיני משותף, כיצד להגיע לקווי יסוד משותפים שיחייבו את כולנו מבלי שהם יהיו נוגדים את השקפותיו של כל מרכיב.

לשם כך התעמקנו, התאמצנו, עבדנו הרבה על כך, והוסכם על קווי יסוד מדיניים, כלכליים וחברתיים, וקווי היסוד האלה הם המחייבים את הממשלה הזאת, ממשלת האחדות הלאומית, מיום הקמתה ועד היום, ואנחנו נוהגים לפיהם מבלי לסטות מהם, מפני שסטיה תהיה הפרה של המוסכם, תהיה ערעור היסוד שעליו בנוייה הממשלה הזאת. על כן אינני מתרגש כלל וכלל מאותה מהומה שעושים על כך שהנה גילו פתאום שבעניין הוועידה הבינלאומית לשלום במזרח התיכון יש הבדלי השקפות בין המרכיבים השונים של הממשלה, או נאמר בפירוש: בין הליכוד והמערך.

בקווי היסוד אין אף מלה, אף רמז על ועידה בינלאומית. איש לא העלה את זה. אילו היו מעלים את זה אז בזמן הדיונים האלה היו צריכים להגיע לאיזו שהיא נוסחה מקובלת, אבל איש לא העלה זאת. ולא העלו זאת מהסיבה הפשוטה, שבימים ההם - ואלה לא ימים רחוקים, שנתיים ומשהו, שנתיים וחצי - גם הליכוד, גם המערך היו נגד כינוסה של ועידת שלום בינלאומית למען המזרח התיכון באותה מתכונת סובייטית-ערבית, כפי שמציעים אותה כיום.

י' שמיר

מה קרה כאן? בינתיים כנראה חל איזה שהוא שינוי בהשקפות חברים בממשלה הזאת, אבל השינוי הזה איננו מחייב את כל חברי הממשלה, איננו מחייב קודם כל את הממשלה. כדי ששינוי העמדה לגבי ועידה בינלאומית יחייב את הממשלה דרושה החלטת ממשלה מפורשת על כך, והחלטה כזאת איננה. לא הוצעה גם הצעת החלטה אף פעם. יש סיבות לכך, אני אסביר אותה, אבל כל עוד אין החלטת ממשלה על כך הרי אין זו דעת הממשלה ואין זו השקפת הממשלה שישראל צריכה לתמוך בכינוסה של ועידה בינלאומית לפי אותה מתכונת שהזכרתי.

אין החלטת ממשלה ואין הצעה בממשלה להחליט על כך בגלל הסיבה הפשוטה, שאין עדיין, גם בקהיליה הבינלאומית, איזו שהיא הצעה שמישהו מחברי הממשלה מוכן להסכים לה. אין דבר כזה.

אחרי כן רש

ישיבה
הצעות
י' שמיר

מקום
מגובשת
בינלאומ
אין דבר
בלבד.

על
שום
ועידה
שנציג

וע
אם היא
החלטה
להשתומם

חי
דבר חד
במשלות

יאיר צב

מחמד ות

גאולה כה

היו"ר ד"

חבר

יש דיבורים, יש ויכוחים, יש פה ושם סמינריונים או סימפוזיונים באיזה שהוא מקום בעולם על הנושא הזה של ועידה בינלאומית, גם זה יש מעט מאוד. אבל אין הצעה מגובשת כלשהי שחבר ממשלה יכול לבוא היום לממשל ולומר: הנה יש לי הצעה על ועידה בינלאומית מוסכמת על המשתתפים המשווערים בה או על חלק מהם, הבה נצביע כן או לא. אין דבר כזה. אין על מה להצביע, אין על מה להחליט. אלה הם דיבורים תיאורטיים בלבד.

על כן אני רואה בכל הנושא הזה בינתיים מהומה על לא מאומה. אין שום החלטה של שום גוף שיכולה לבוא במקום החלטת ממשלה. באין החלטת ממשלה על ועידה בינלאומית, ועידה כזאת גם לא יכולה להתכנס מפני שאין טעם להתכנסותה בלי ישראל, ובוודאי שנציגיה של ישראל אינם יכולים להשתתף בוועידה כזאת.

ועידה בינלאומית כזאת לא נראה לי שתתקיים ותתכנס באיזה שהוא זמן מן הזמנים. אם היא תתכנס, היא יכולה להתכנס רק לאחר שתהיה ממשלה אחרת בישראל והיא תקבל החלטה על השתתפות בוועידה בינלאומית כזאת. זהו הצד הפורמלי ואין כאן שום מקום להשתוממות, להפתעות או להתקפות.

חילוקי דעות בין חברי ממשלה שונים, כל עוד אינם מחייבים את הממשלה, אינם דבר חדש ואינם גם דבר אסור. זה איננו הדבר הסימפטי ביותר, אבל זה קורה, זה קורה בממשלות קואליציה.

יאיר צבן (מפ"ם):

- - -

מחמד ותד (מפ"ם):

- - -

גאולה כהן (התחיה):

- - -

היו"ר ד' תיכון:

חברת-הכנסת גאולה כהן. חבר-הכנסת מחמד ותד, אני קורא לך לסדר בפעם הראשונה.

ישיבה
הצעות
י' שמ

רש/אא

- 72 -

ישיבה רצ"ג - 10.2.87
הצעות לסדר היום

י' שמיר

חיים

מחמד ותד (מפ"ס):

אולי תגיד לנו את מי מייצג שר החוץ? בשם מי הוא מדבר?

אלעזר

דן תיכון (הליכוד):

חבר-הכנסת ותד, אני קורא לך לסדר בפעם השניה.

יוסי

מחמד ותד (מפ"ס):

אני שואל את ראש הממשלה - - -

ראש ה

ראש הממשלה י' שמיר:

אמרתי: את הממשלה מחייבים קווי היסוד של הממשלה. אין בהם שום דבר על ועידה בינלאומית, לכן הממשלה איננה הולכת ולא תלך לוועידה בינלאומית שאתה רוצה בה. זוהי עמדת הממשלה. זהו הצד הפורמלי.

יוסי

אשר לצד התוכן - נושא זה איננו חדש איתנו. זה שנים רבות שהסיסמה הזאת נזוקה לחלל האוויר הבינלאומי. פעם על ידי הסובייטים - אני חושב שזכות האבהות על הרעיון הזה היא של הסובייטים; פעם על ידי ערבים ממחנות שונים, ממדינות שונות. אנל בישראל אף פעם לא היה מקובל הרעיון הזה. שום מפלגה ציונית לא אימצה עד היום את הרעיון הזה, ואם היא דנה עליו הרי רק לשם גינויו.

היו"ר

חיים רמון (המערך):

- - -

ראש ה

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

והן מ

ראש הממשלה י' שמיר:

יוסי

מדוע? מי ישחתף בוועידה הבינלאומית הזאת שאתם מציעים?

י' שמיר

חיים רמון (המערך):

ממשלת בגין הסכימה לוועידה בינלאומית ב - - -

אלעזר גרנות (מפ"ס):

- - -

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

ראש הממשלה י' שמיר:

אין לזה שום קשר. אני אספר לך על בגין.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

היו"ר ד' תיכון:

חבר-הכנסת שריד, אני קורא לך לסדר בפעם הראשונה.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

ראש הממשלה י' שמיר:

אם אתם רוצים, אני אביא לכם ציטטות מראש הממשלה מלפני שנה, מלפני שנתיים,
והן משקפות אותה דעה שאני נוקט בה כיום.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

ל ועידה
וצה בה.ת נזרקת
הרעיון
ת. אבל
היום את

י' שמיר

ראש הממשלה י' שמיר:

מי ישתתף בוועידה הבינלאומית? חמש החברות של מועצת הבטחון: ברית-המועצות, סין, בריטניה, צרפת וארצות-הברית. ישתתפו בה, לפי הסגנון והניסוח המקובל, כל הצדדים המעוניינים - ארצות ערב.

מה תהיה התנובה, מה תהיינה החלטות הוועידה הזאת? אין ספק שישראל תעמוד בפני ועידה כזאת כאילו היא עומדת בפני טריבונול בינלאומי. אף אחת מן המדינות האלה, בהבדלי טון מטויימים, לא תקבל את עמדת ישראל. גם לא את הניסוח של חברי המערך, ואינני יודע אם היא תשביע גם את רצונה של מפ"ם.

לכן היתה עמדת ראשי הממשלה בישראל במשך כל השנים, לא ללכת לזה. למה לנו להיכנס למלכודת? למה לנו לתת את עצמנו כמטרה להתקפות שאין לנו צורך בהן, שהן מיותרות לחלוטין?

עם זה, דרשנו תמיד משא ומתן ישיר עם שכנינו ולא פסלנו אף אחד מהם לבוא למשא ומתן כזה. ידענו מראש וכל בר דעת יודע זאת כי כל התכנסות כזאת של גורמים שעמדתם ידועה מראש, יכולה להמיט עלינו אסון, יכולה להעמיד אותנו במצב של מותקף על ידי כל העולם, ללא כל צורך.

יש דבר אחד קטן שאנחנו יכולים לעשות כדי למנוע זאת - לסרב לבוא לוועידה כזאת. בלעדינו ועידה כזאת לא תקום. אמר לי את הדברים האלה מי שהיה שר החוץ של ברית המועצות, גרומיקו, כאשר נפגשתי אתו לפני מספר שנים. הוא אמר לי: בלעדיכם לא תהיה ועידה. כאשר אמרתי לו שגם ארצות הברית מתנגדת לוועידה כזאת, וזוהי האמת, הוא אמר: תשתדלו לשכנע אותה, תשתדלו לשכנע את ידידיכם הגדולים.

לכן, אין כל צורך, אין עומדת בפנינו שום דילמה: כן ועידה - לא ועידה. אנחנו איננו מסכנים דבר אם אנו מסרבים ללכת לוועידה כזאת. שום דבר אינו מחייב אותנו ללכת לוועידה כזאת. שום דבר אינו מחייב אותנו לזנוח את הקו הפשוט ביותר, ההגיוני והמקובל על כל העולם המערבי: משא ומתן ישיר.

ההישג הגדול במה שקרוי תהליך השלום במזרח התיכון, הסכמי קמפ-דייוויד, אין הם הושגו? בוועידה בינלאומית? הם הושגו במשא ומתן ישיר.

ישיבה רצ
הצעות לס
י' שמיר

אמר
הסכמי קמ

יוסי שרי

ואת

ראש הממש

בלע

יוסי שרי

אתה

אחרי כן

י' שמיר

אמר כאן חבר-הכנסת יוסי שריד: בלי הסובייטים אי-אפשר. האם הם השתתפו בתהליך
הסכמי קמפ-דייוויד? לא היה שום קשר איתם בימים ההם.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

ואתה השתתפת?

ראש הממשלה י' שמיר:

בלעדי זה יכול להיות. זה יכול להיות גם בלי הסובייטים וגם בלעדי.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אתה והסובייטים הייתם באותה דעה.

אחרי כן חב

המועצות,
קובל, כל

מוד בפני
ות האלה,
המערכ,

למה לנו
בהן, 10

וא למשא
שעמדתם
על ידי

לוועידה
החוץ של
דיכס לא
י האמת,

אנחנו
אותנו
ההגיוני

יד, איך

ראש הממשלה י' שמיר:

זה קורה לפעמים.

אבל אותה תיזה שהסובייטים מוכרחים להשתתף, ולא, לא יבוא שלום --

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

היו"ר ד' תיכון:

חבר-הכנסת יוסי שריד, אני קורא אותך לסדר בפעם השניה.

ראש הממשלה י' שמיר:

-- זו תיזה חסרת יסוד. עובדה: חוזה השלום היחיד שנחתם במזרח התיכון נחתם בלי הסובייטים, נגד הסובייטים, ועל כן מה הטלת האימה הזאת?

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

בלעדיך ובלעדי הסובייטים.

תומיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

זה לא היה שלום כלל - - -

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

למה אינכם נותנים לדבר?

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, חבר-הכנסת טובי.

י' שמיר

ראש הממשלה י' שמיר:

אתה לא מפתיע אותי בכלל.

קריאה:

"טובי אור נוס טובי".

ראש הממשלה י' שמיר:

אבל מפתיעים אותי אלה שבאים ומגלים פתאום שבלי הסובייטים אי-אפשר להגיע לשלום במזרח התיכון. אנחנו ידענו ויודעים תמיד מה עמדת ברית המועצות לגבי עמדותיה של ישראל. כולנו יודעים מה הם רוצים היום. הם רוצים נסיגה מוחלטת וטוטלית של ישראל לקווי 1967. הם רוצים מדינה פלסטינית, ואינני יודע מה עוד.

מי שדורש היום ועידה בינלאומית בהשתתפות הסובייטים, פירוש של דבר שהוא רוצה בזה. אם כן, שיגיד זאת, שיגיד שהוא רוצה נסיגה לקווי 1967, שהוא רוצה במדינה פלסטינית. זה הצינור שצריך להוביל להשגת המטרה הזאת, ואינני יודע אם אפשר להשיג היום מיעוט מכובד בישראל שיהיה בעד זה, שיסכים לנסיגה מוחלטת לקווי 1967 ושיסכים להקמת מדינה פלסטינית בהנהגת ערפאת, בהנהגת אש"ף. אין משמעות אחרת להשתתפות בוועידה כזאת, להשתתפות ביזמה כזאת. זאת דעתי. אינני אומר שממשלת ישראל קיימה דיון על הנושא הזה והחליטה על כך. הסברתי למה אין הצעת החלטה כזו ואני בטוח שהצעת החלטה כזאת, אם תוצע, תידחה, או שהממשלה תתפרק - אחת מהשתיים.

מה שהיה בזמן בגין - ואני חייב תשובה על כך - זה היה לפני המשא ומתן על הסכמי קמפ-דייוויד, לפני בואו של סאדאת לירושלים, ותחת לחץ של ארצות-הברית, של הנשיא קרטר באותו הזמן, הוחלט אז לעשות את הנסיון הזה, מתוך קביעה מראש מה תהיה התכנית, מה יהיה ההרכב וכל הדברים האלה.

בינתיים קרה משהו.

אלעזר גרנות (מפ"ס):

איזה אטון קרה?

י' שמיר

ראש הממשלה י' שמיר:

הגיע סאדאת לירושלים, וזה חיסל את כל הענין והוריד אותו מסדר-היום.

אלעזר גרנות (מפ"ס):

אז יהיה משא ומתן ישיר וזה יחסל את הוועידה הבינלאומית. פראנויה - - -

ראש הממשלה י' שמיר:

פראנויה יש לכם, לכל אלה שמפחדים ממשא ומתן ישיר. כל אלה התומכים היום בוועידה בינלאומית מרחיקים את האפשרות של משא ומתן ישיר, מפני שמדינות ערב מעדיפות ועידה בינלאומית שפוטרת אותן ממשא ומתן ישיר עם ישראל, פוטרת אותן בכלל מהכרה בישראל. תמיד ראינו בזה אמתלה, אמתלה להתחמקות, ועל כן אנחנו אומרים: משא ומתן ישיר, ואין עדיין שום הסכמה בין הקונספציה הזאת בכללה של ועידה בינלאומית, שיכולה להיות מקובלת - היא עדיין לא מקובלת - גם על אנשי מפלגת העבודה, ובין מה שהערבים רוצים, בין מה שהסובייטים רוצים. הם רוצים ועידה לא כחפאורה. הם רוצים בוועידה שתחליט, תקבע, כמו שחבר-הכנסת יוסי שריד רוצה, ומי רוצה בזה בישראל?

ועל כן אני אומר כי במצב זה יש הצדקה מלאה לכך שממשלת ישראל לא החליטה על כינוסה של ועידה בינלאומית, משום שאין הצעה כזאת לא מצד מישהו מחבריה ולא מצד גורמי חוץ. אם אתם רוצים, אף אחד בעולם איננו מאמין היום בקיומה של ועידה כזאת.

אלעזר גרנות (מפ"ס):

אם כן, ממלא מקום ראש הממשלה מייצג את הממשלה או לא מייצג אותה? שר החוץ של מדינת ישראל מייצג אותה או לא מייצג אותה?

ראש הממשלה י' שמיר:

כאשר היה דיון על כך בממשלה - והיה דיון באקראי, לא מפני שזה היה על סדר היום, אני חייב לומר זאת לחברי הכנסת - כאשר ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ דיווח על מסעו באירופה ועל מגישותיו עם שרי חוץ וראשי ממשלות, הוא סיפר שהוא דיבר איתם גם על ועידה בינלאומית, והוא דיבר על העמדה שלו המצדדת בקיום ועידה בינלאומית. ואז היו חייבים - - -

ישיבה רצ"ג
הצעות לסדר-היום

י' שמיר

שולמית אר

כשר

ראש הממשלה

חכי

ואז

ואז גם אמר

יוסי שריד

סליח

ראש הממשלה

-- ה

פנחס גולדש

מה ה

יאיר צבן

--

היו"ר ד' ת

חבר-ה

פנחס גולדש

הם מג

יוסי שריד

י' שמיר

שולמית אלוני (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

כשר החוץ?

ראש הממשלה י' שמיר:

חכי רגע.

ואז אנשי הליכוד בממשלה היו חייבים לקום ולומר שזה איננו מחייב את הממשלה,
ואז גם אמרתי אני: שר חוץ ראוי לבדוק את העמדה של נציגים לגבי נושא זה או אחר --

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

סליחה, אני רוצה להבין, שר החוץ זקוק לסיוע?

ראש הממשלה י' שמיר:

-- הוא יכול לגשש.

מנחם גולדשטיין (הליכוד):

מה הפגיעה בפרט?

יאיר צבן (מפ"ם):

היו"ר ד' חיכון:

חבר-הכנסת צבן, חבר-הכנסת גולדשטיין, אל תעזור לנו. חודה רבה.

מנחם גולדשטיין (הליכוד):

הם מגינים כל הזמן על שר החוץ.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

י' שמיר

ראש הממשלה י' שמיר:

אבל שר החוץ צריך לומר לבני שיחו: זאת איננה עמדתה של ממשלת ישראל מפני שממשלת ישראל לא החליטה על כך.

יאיר צבן (מפ"ם):

- - -

היו"ר ד' תיכון:

חבר-הכנסת צבן, מדבר ראש הממשלה.

חיים רמון (המערך):

אדוני, למה לא תביא את זה לממשלה?

היו"ר ד' תיכון:

חבר-הכנסת רמון, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

ראש הממשלה י' שמיר:

זו עמדת הממשלה ברגע זה. אינני אוסר ואיש אינו אוסר על חבר ממשלה לגשת, לבדוק עמדות שונות, אבל אין לו מנדט להביע את עמדתה של ממשלת ישראל כל עוד אין החלטה על הנושא הזה, ועל ועידה בינלאומית אין החלטה. ועידה בינלאומית לא מוזכרת לא בהסכמי קמפ-דייוויד ולא בקווי היסוד של הממשלה.

היום, לפני נסיעתי לארצות הברית, זה צריך להיות ברור. גם כאן וגם בארצות הברית אנסה, אשתדל לחזק את ידיה של ממשלת ארצות הברית בהתנגדותה לוועידה בינלאומית מהסוג הזה ובנקיטת עמדה למען משא ומתן ישיר בלא תנאים מוקדמים.

אלעזר גרנות (מפ"ם):

מה יגיד שר החוץ במצרים?

י' שמיר

מחמד ותד (מפ"ס):

תפקידו של שר החוץ לקיים שיחות - - -

ראש הממשלה י' שמיר:

גם זה.

זו עמדת הממשלה.

אני חייב לומר שזו היתה הפתעה גדולה לי ולחברי כאשר גילינו פתאום שבממשלת ישראל יש עמדה חיובית לגבי ועידה כזאת שטמונה בה סכנה חמורה מאוד לעמדותיה ולמעמדה של ישראל בעולם. עם זאת, לפי דעתי, למרות הבדלי הדעות האלה, ממשלת האחדות הלאומית יכולה להמשיך ולהתקיים אם היא תמשיך ותעמוד על הבסיס של קווי היסוד שלה, המקובלים על כולנו.

יחד עם זה אינני מתנגד לשום דיון. אם תהיה הצעה, נדון עליה. על כן גם בכנסת אני אומר: אינני מתנגד לדיון על נושא זה, אם כי דעתי ברורה, הממשלה לא קיבלה שום החלטה על כך. אם חברי הכנסת שהציעו את הנושא הזה רוצים לקיים דיון, רוצים לנסות לשכנע, אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והבטחון--

סולמית אלוני (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

למליאה. למה לוועדת החוץ והבטחון?

לגשש,

וד א

מוזכרת

תארוצות

ועידה

חב/מב

180 -

ישיבה רצ"ג - 10.2.87
הצעות לסדר-היום

י' שמיר

ראש הממשלה י' שמיר:

--מטעמים מובנים. שם אפשר להביא נימוקים נוספים בעד ונגד שאינם מובאים במליאה.

לכן, אדוני היושב-ראש, אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והבטחון.

היו"ר ד' תיכון:

תודה.

הצעה אחרת לחבר-הכנסת שמחה דיניץ.

אחרי כן עה

מחלקת הקשר ניו-יורק	תאריך: _____
סופס מברק	סמל: _____
תחנות:	
סדר: _____	
סדר: _____	
תד"ת:	א. ל. : _____
101130	המסדר: _____
0204	
48-24	
	כא"מ

אל: ארבל 2

ד: מצפ"א: הסגר'רות

מאת : יעקב רובין

וַיָּבֹא בְרֵחַ הַלַּיְלָה - אֲדָמָה יָב

1. קמרון הוס (ארה"ב) מסר כי ארה"ב פנתה בגירוניתן של חברות מועבייט (במיוחד המערביות) בנושא הועידה הבינ"ל לנוכח ההתיעצויות שעומד המוכ"ל לקיים בקרוב.
2. הפניה באה להתבהיר שארה"ב סבורה כי הפורמלה המוצעת של ועידה בינ"ל אינה פרודוקטיבית וכי אין התפתחויות או ראיה בטוח לאחרונה שמענה השקפה זו.
לא היו בידיו של הוס תגובות מאותן בירות.
3. כן מסר הוס כי יש שמועות שהקבוצה הערבית עומדת לבקש ממועבייט להוציא הודעה בעניין מצב מחנות הפליטים בלבנון. אולם, טרם דומנה פגישה של המועצה.

: 712°N

א. ששכר

שם השולח:

10. 2.67

תאריך:

[illegible]

ועידה בינלאומית

א. מדינת ישראל נגדרה להסכים לוועידת ג'נבה בדצמבר 1973 לאחר שניקסון וקיסינג'ר הפעילו מכשש לחץ גדול על ישראל. גולדה מאיר, שהתנגדה בחוקף לרעיון נאלצה להסכים לכך כי זה היה המחיר ששילמה ארצות-הברית לכרית-המועצות כדי להבטיח את הפסקת האש ואת החזלת המשא-ומחן המדיני בין ישראל, מצרים וסוריה.

ב. כל ההכנות בקשר לג'נבה שהיו ב-1973 היו בין ארה"ב לישראל, וגם הן לא היו קונקלוסיביות. העולם לא היתה הבנה עם הסובייטים או בין האמריקנים לסובייטים, ולא כל שכן עם הערבים, כאשר לחפידם בוועידה.

ג. אין שחר לדיבורים על ועידה צרמוניאלית, על פתיחת ועידה וכדומה שאחריה יהיה מיד מו"מ ישיר. הדבר תלוי בסובייטים - כיו"ר משותפים עם האמריקנים - וודאי בערבים. ואינטרס הפוליטי של שני אלה, כולל המצרים, הוא לראשונה של הוועידה; אין שמץ סיכוי בעולם לוועידה צרמוניאלית, ולכן - דבר שאין לו סיכוי, גם אין מקום לדבר עליו כעל אפשרות אפילו במישור הטקטי. כל שיכול לצמוח מכאן הוא דינמיקה של התפתחות לכיוונים השליליים; לאחר שקבלו את האקציון, יאמרו לנו, הפרטים פחות חשובים. גישה של והמקדוד בוועידה, ריצה אחריה בארבע כנפות חבל, מסיטה את חשומת הלב מהאפשרויות האמיתיות לתהליך השלום - מו"מ ישיר.

ד. מדינת ישראל היתה חמיד זו שדרשה מו"מ ישיר: עכשיו, כך האמת, הפך חלק ממחשלת ישראל להיות הקטליזטור הבינלאומי של הוועידה הבינלאומית. ואל יאמר אותו חלק שהמחבר רק בפתיחה למו"מ ישיר. יש מניעים שמאחורי רציצה לוועידה - מניעים הקשורים בגורל יו"ש, ולא לכיוון של חיים משותפים שם אלא לכיוון של נסיגה.

ה. בוועידה נהיה בנחיתות מול כל האמרים מבחינות העמדות הבסיסיות, ואין צורך לפרט.

ו. ההזמנה לוועידה היתה על-ידי מוכ"ל האו"מ; האו"מ של 1987 אינו האו"מ של 1973, ואין כל יכולת (והדבר ידוע לתומכי הוועידה הבינלאומית כולל בארץ) למנוע מאש"פ להיות מוזמן.

ז. ישנה מערכת של הטעיה, שאינה בלתי שכיחה במערכת הבינלאומית. מדינות גדולות ורציניות, כולל ארה"ב, חטאו בעבר בדיבור בשחי שפות - לשון אחת כלפי חלק מהערבים, לשון אחרת כלפי הישראלים. עכשיו המצרים והירדנים עושים כן - ואנשים אצלנו נותנים לכך יד. כל מטרת הערבים איננה "הטעיה" לירדנים אלא "חקל חובלים" כלפיהם. לשם מה?

ח. העולם החרגל, מאז ביקור סאדאת, קמפ דייויד ואפילו שיחות ישראל-לבנון לראות ישראלים וערבים יושבים ליד שולחן אחד באופן ישיר, בסיוע אמריקני. מה ואינטרס שלנו להפוך מחדש היוצרות?

ט. והאמנות בהחלטות ממשלה ישנוח ובהחלטות כנסת אין לה תכלית כי אינה אמיתית: החלטות 1973 ו-1977, שנחקקו לפני בוא סאדאת, מתו ועברו מן העולם עם קצתפ דיויד; החלטות הכנסת, אפילו היו כאלה, לא עסקו ישירות בנושא זה וכידוע גם על פי פסיקות משפטיות אין להן תחולה או פרטיבית. השאלה היא מדוע להוציא את הנשמה לציבור ולעצמנו, בדבר שבפי שהוגדר על-ידי מישחו אינו אלא "חיה מיתולוגית". מדוע תנשוך וחסרוף החיה המיתולוגית בשעה שיש צורך בקונסנסוס לאומי בנושאים בוטריים?

י. ואחרון: תהליך השלום לא יירצח, אם נדר מענין הועידה הבינלאומית. הוא רק יקודם. אילולא הושקעה כל חשומת הלב בנושא זה, היה מקום להגיע לחו"מ עם הירדנים - ואנו מוכנים לכך בכל עת ובכל שעה.

מדוע לא ועידה בינלאומית?!

1. כל ממשלות ישראל דגלו תמיד במשא ומתן ישיר בין ישראל למדינות ערב.
2. הממשלה מעולם לא קיבלה שום החלטה בזכות ועידה בינ"ל. שר החוץ רשאי "לגשש" לגבי אפשרויות שונות הקשורות בתהליך המדיני, אך הוא איננו יכול לומר לאנשי שיחו שקיימת החלטת ממשלה בזכות ועידה בינ"ל.
3. ממשלת ישראל דוגלת בשיחות ישירות עם ירדן, ללא כל תנאים מוקדמים. דרישת ירדן לוועידה בינ"ל מהווה תנאי מוקדם.
4. רעיון הועידה הבינ"ל הוא רעיון סובייטי שלא צמח מתוך האזור עצמו.
5. מדינות ערב עומדות על השתתפות בריה"מ בוועידה משום שידוע להן שהיא תדרוש נסיגה ישראלית מוחלטת והקמת מדינה פלש'.
6. ועידה בינ"ל תאפשר לבריה"מ לחזור למזה"ת מבלי שתפתח את שעריה לעליה ומבלי שתחדש עמנו את היחסים הדיפלומטיים.
7. הועידה כולה תנקוט עמדה אנטי-ישראלית וכמעט כל המשתתפות ידרשו נסיגה ישראלית מוחלטת.
8. הערבים דורשים ועידה בינ"ל כדי שיוכלו להתחמק מהכרה בישראל, ולא יצטרכו לנהל עמנו שיחות ישירות.
9. הסכם השלום עם מצרים הושג בשיחות ישירות (ובסיוע אמריקני). יש לראות בכך את התקדים הרצוי ולהמשיך באותה דרך.
10. ישראל דגלה מאז הקמתה בשיחות ישירות עם שכנותיה ואכן, לאחר כ-30 שנה באה המדינה הערבית הראשונה לכלל הכרה בצידקת הדרישה הזאת, והשלום עם מצרים הושג. יש להמשיך ולדרוש שיחות ישירות עד שמדינות ערביות אחרות יכירו גם הן בכך שזאת הדרך היחידה להשגת שלום אמת.

ג' כהן

שאלת בעל-פה מס' 251

התבטאויותיו של שר החוץ בנושאי הקפאת ההתנחלויות והסכמה לוועידה בין-לאומית
(מאת חברת-הכנסת ג' כהן)

גאולה כהן (התחיה):

אדוני ראש הממשלה--

קריאות:

היו"ר מ' כהן אבידב:

חבר-הכנסת יוסי שריד, תפנה בבקשה את התלונות שלך אל נשיאות הכנסת.

גאולה כהן (התחיה):

לא ידעתי שגם יושב ראש הכנסת שלמה הלל היה בלח"י. זו חדשה בשבילי.

היו"ר מ' כהן אבידב:

חברת-הכנסת גאולה כהן, אני מבקש ממך להתחיל.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

היו"ר מ' כהן אבידב:

חבר-הכנסת יוסי שריד, אני קורא לך בפעם האחרונה. אל תיאלץ אותי לפנות אליך עוד פעם. אפילו לא קראתי אותך לסדר, אבל אני מבקש ממך לא להפריע יותר.

גאולה כהן (התחיה):

אתה נותן לשיירה להמשיך ללכת? אז אני מתחילה.

אדוני ראש הממשלה מאחר שהתבטאויותיך בנושאי הקפאת ההתנחלויות והסכמה לוועידה בינלאומית לא תאמו את התבטאות שר החוץ, אודה לך את תשיבני:

1. האם התבטאות שר החוץ על הקפאת ההתנחלויות תואמת את קווי היסוד של ממשלת האחדות הלאומית?

2. האם קיימת ומהי העמדה המוסמכת של ממשלת ישראל בנושא הוועידה הבינלאומית?

גדעון גדות (הליכוד):

לא שמענו את השאלה.

היו"ר מ' כהן אבידב:

ראש הממשלה, אני מקווה, שמע את השאלה והוא ישיב עליה.

אורה נמיר (המערך):

זה רשום, חבר-הכנסת גדות, אתה יכול לקרוא זאת.

אחרי כן של

י' שמיר

היו"ר מ' כהן אבידב:

אדוני ראש הממשלה, אני מבקש להשיב לשאלתך.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אין לכם אפילו נימוסים אלמנטריים, אנשי הוד והדר.

היו"ר מ' כהן אבידב:

אני מבקש ממך לא להטיף מוסר, אל תהיה מטיף בטער. אני מבקש אותך, על כל פנים, לא לי.

ראש הממשלה י' שמיר:

אדוני היושב ראש, חברי הכנסת, אני משיב לשאלתך הראשונה של חברת הכנסת גאולה כהן. אני אינני מכיר את התבטאותו המדויקת של ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ בנושא ההתנחלויות. אני יכול להשיב רק לכל האמור ולענין הקפאת ההתנחלויות והמשתמע מקווי היסוד בנושא זה.

בקווי היסוד של ממשלת האחדות הלאומית נאמר בסעיף 15: "א. יובטח קיומם ופיתוחם של היישובים שהוקמו על ידי ממשלות ישראל ועל היקף פיתוחם יוחלט בממשלה; ב. 5-6 יישובים יוקמו תוך שנה. קביעת שמותיהם תיעשה בהסכמה הדדית תוך שבוע מעת הקמת הממשלה; ג. ביצוע ההחלטות של ממשלות קודמות על הקמת יישובים שטרם הוקמו וששמותיהם יפורטו ברשימה שתצורף תוך שבוע מעת הקמת הממשלה, יהיה בשנים שלאחר מכן במועדים שתקבע ממשלת האחדות הלאומית במליאתה; ד. הקמת יישובים חדשים תהיה טעונה אישור רוב שרי הממשלה". מתוך תוכן הסעיף הזה בקווי היסוד איננה משתמעת הקפאה כלשהי של ההתיישבות בכל חלקי ארץ ישראל.

ביחס לשאלה השניה - א. הממשלה לא קיימה כל דיון בנושא הוועידה הבינלאומית; ב. עמדת כל ממשלות ישראל היתה תמיד שאנו דוגלים במשא-ומתן ישיר ללא כל תנאים מוקדמים עם שכנותינו לצורך השגת הסכמי שלום עמן. חודה.

קריאה:

זו החלטת כנסת.

ג' כהן

היור"ר מ' כהן אבידב:

חודה. שאלה נוספת לחברת הכנסת גאולה כהן. רבותי, ההצבעות האלה לא חעזרונה. אמרתי שאני לא יכול כאן לשמש שופט במגרש הזה ולקבוע מי היה קודם ומי לא. אני מבקש להוריד את היד. חברת הכנסת גאולה כהן, בבקשה.

גאולה כהן (התחיה):

אדוני ראש הממשלה, החצי האחד של קווי היסוד של המערך, המהלכים שהמערך קורא להם קידום שלום, מתבצע. לא שזה מצליח. זה מצליח בינתיים רק לסכן את מדינת ישראל. אבל מתבצע. אבל, אדוני ראש הממשלה, מה על החצי השני, שלו התחייב הליכוד? מה על המשך ההתיישבות ביהודה ושומרון? על רקע המחדל הזה האם זה פלא שמר פרס ממשיך לחשוב ולהתנהג כאילו הוא ראשה של ממשלת מערך ולהיפגע? היום נפגע מר פרס והוא אומר שזו לא התנהגות ממלכתית, כאילו שהוא מותקף על ידי שרים בישראל כשהוא ממלא בחו"ל שליחות האומה. האם זוהי התנהגות ממלכתית לתקוף את ממשלת ישראל, לתקוף את מדיניות ממשלת ישראל, שלא החליטה על ועידה בינלאומית? לתקוף את כנסת ישראל, שלא החליטה על הקפאת התנחלויות, אלא להיפך, כפי ששמענו כאן?

קווי היסוד האלה אושרו על ידי כנסת ישראל.

חיים רמון (המערך):

הם מתבצעים - - -

גאולה כהן (התחיה):

האם זאת לא גניבת-דעת, כשהוא רוצה לעקוף את הממשלה ולהסתמך על איזה שהוא סיכום של כנסת שבו הוגנב המושג פורום בינלאומי? ואם זו כנסת, ואם באמת החלטות הכנסת מחייבות, מתי כנסת ישראל החליטה על שיתוף פלשתינאים, שדעותיהם לא מקובלות עלינו, לתוך המשא-ומתן? מתי הכנסת החליטה על כך?

היור"ר מ' כהן אבידב:

חברת הכנסת גאולה כהן, זו לא הצעה לסדר. אני מבקש לסיים.

ג' כהן

גאולה כהן (התחיה):

אלו הן שאלות שאני שואלת את ראש הממשלה.

אני קוראת לראש הממשלה לקרוא לשר החוץ וממלא מקומו לסדר, להבהיר לו שהוא לא ראש ממשלת מערך, אלא הוא רק ממלא מקום בממשלת אחדות לאומית. אני קוראת לראש הממשלה לבצע את מה שהתחייב לו הליכוד.

היו"ר מ' כהן אבידב:

חברת הכנסת גאולה כהן, את צריכה לשאול שאלות ולא הצהרות.

רן כהן (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

זו לא שאלה בעל-פה. יש גבול לכל דבר.

היו"ר מ' כהן אבידב:

אני מבקש לסיים.

גאולה כהן (התחיה):

אני שואלת את ראש הממשלה אם בממשלת האחדות הלאומית הליכוד לא יכול למלא את השליחות שבשבילה הוא נכנס לממשלת הליכוד הלאומי. לא המערך צריך לאיים בפירוק הממשלה. האם אתה לא חושב שאתה צריך לאיים בפירוק הממשלה כדי למלא ולהמשיך להיות בעל זכות לדבר בשם המחנה הלאומי?

י' שריד

היו"ר מ' כהן אבידב:

תודה. חברי הכנסת, קבלתי רשימה ארוכה של חברים שרוצים לשאול שאלות נוספות.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

תוותר על כולם.

היו"ר מ' כהן אבידב:

אשתמש בפררוגטיבה שלי ואבחר את האנשים שאני חושב שהם צריכים להשיב. אני מבקש שלא יהיה שום ערעור ולא שום דבר.

חבר-הכנסת יוסי שריד, ואחריו - חבר-הכנסת רפי אדרי. חבר-הכנסת שריד, בבקשה.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

האם ראש הממשלה מכיר מדינה אחת ויחידה בכל העולם כולו שראש הממשלה שלה אומר דבר ושר החוץ שלה וממלא מקום ראש הממשלה אומר את היפוכו בעניינים הגורליים ביותר למדינתם? האם ראש הממשלה מכיר מדינה אחת ויחידה בכל העולם כולו שאנשי ראש הממשלה עוסקים בשעון הפרטי של ממלא מקום ראש הממשלה ואינם עוסקים בשעון הלאומי שהזמן בו הולך ואוזל עד שיבוא משבר, ואולי עד שתבוא חלילה מלחמה? האם ראש הממשלה אינו חושב כי הגיעה שעתם של יצחק שמיר ושמעון פרס ללכת?

לפעמים אני חושב, למען השם, לכו כבר, כי כוח אין לכם לתושיה ולהצלה אלא רק לקנוניה ולהשחתה ולפורענות ולפרשה שרודפת פרשה, ואפשר יהיה סוף סוף לפרק את הממשלה האומללה הזאת וללכת לבחירות חדשות.

היו"ר מ' כהן אבידב:

חבר-הכנסת שריד, אתה צריך לשאול שאלות.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

כך אתה מדבר על השעון של פרס.

י' שריד

בני שליטא (הליכוד):

חבר-הכנסת שריד, חפסיק לדבר בשם העם.

17 כהן (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

מנחמיה זה כל העם?

ר' אורי

היו"ר מ' כהן אבידב:

חבר-הכנסת אורי, בבקשה.

רפאל אורי (המערך):

אדוני ראש הממשלה, איך תשובתך היום מתיישבת עם הצבעתך בתאריך 28.10.1985 בדבר הודעתו של ראש הממשלה לשעבר, מר שמעון פרס, מעל דוכן הכנסת שהתייחסה לוועידה הבינלאומית, שאכן הכנסת אישרה את אותה ההודעה?

חברת הכנסת גאולה כהן ביקשה באותו מעמד לראות בהודעתו של מר פרס בהצבעת אי-אמון. ואכן אתה, הליכוד, המערך וסיעות אחרות ראו בהודעתו של ראש הממשלה לשעבר, מר שמעון פרס, בהצבעת אי-אמון. אני מצטט את מה שאמר מר פרס בהודעתו בתאריך 28.10.1985: "המשא-ומתן צריך להתבסס - - -

היו"ר מ' כהן אבידב:

חבר-הכנסת רפי אורי, אני מבקש את סימן השאלה ולא הצהרה.

רפאל אורי (המערך):

אני גם מבקש להזכיר שבאוקטובר 1977 ממסלתו של מר בגין הכירה בצורך של פורום בינלאומי בהשתתפות ברית-המועצות ואחרים, ללא כל תנאים מוקדמים. אבקש, אדוני ראש הממשלה, להתייחס לכך ולהשיב. תודה.

היו"ר מ' כהן אבידב:

תודה. אני מבקש את ראש הממשלה להשיב לשאלות הנוספות.

י' שמיר

ראש הממשלה י' שמיר:

השאלה הנוספת של חברת הכנסת גאולה כהן, ביחס לחלק הראשון של השאלה שלה על הקפאת ההתנחלויות אני יכול לומר לה: אין כל הקפאה. בהתאם למה שנאמר בקווי היסוד נמשך קיומם ופיתוחם של היישובים שהוקמו על ידי ממשלות ישראל בכל ארץ ישראל.

אחרי כן מכ

י' שמיר

ביחס להקמת ישובים חדשים, אותם ישובים שהוחלט עליהם, הוסכם עליהם על ידי הממשלה, רובם הוקמו. אם יש יזמה, ויש יזמה, להקים ישובים חדשים, תובא ההצעה המתאימה לממשלה והממשלה תחליט.

ביחס לחלק השני של השאלה שלך הנוגע לוועידה בינלאומית, אין זה סוד שמדי פעם בפעם קיימים חילוקי דעות בממשלת האחדות הלאומית - - -

חיים רמון (המערך):

יש החלטות.

ראש הממשלה י' שמיר:

- - - ולכל צד או לכל חבר ממשלה יש דעות משלו עד שהממשלה מחליטה. בנושא זה עניתי: הממשלה לא קיימה דיון ולא קיבלה שום החלטה על ועידה בינלאומית.

חיים רמון (המערך):

להחלטת הכנסת אין משמעות?

ראש הממשלה י' שמיר:

ביחס לשאלותיו של חבר-הכנסת יוסי שריד, איני חושב שאני חייב להשיב לו.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אתה חייב.

ראש הממשלה י' שמיר:

אינני עומד פה לבחינה בגיאוגרפיה אם יש מדינות או אין מדינות וגם אינני שכן. אני יכול רק לומר ולחזור, יש לעתים קרובות חילוקי דעות בממשלה הזאת והיה ברור בזמן הקמתה שיהיו חילוקי דעות בממשלה הזאת. על אף חילוקי הדעות הממשלה מקבלת החלטות והחלטות אלה מחייבות את כל חברי הממשלה.

י' שמיר

באשר לשאלתה של חבר-הכנסת רפי אדרי, עניתי בדיוק לשאלה שנשאלתי, האם הממשלה דנה וקיבלה החלטה בענין הוועידה הבינלאומית. נחתי תשובה נכונה. הממשלה לא קיימה דיון ולא החליטה. מה שהיה בדיון הכנסת שהזכרת ב-28 באוקטובר, זה איננו יכול לבוא במקום החלטת ממשלה. לא היה דיון בכנסת על ועידה בינלאומית. לא הוצגה בפני הכנסת איזו שהיא הצעה שעליה התקיים הדיון. לא החלטת ממשלה ולא הצעה לגוף אחר או לגורם אחר ועל כך לא היה דיון. היה דיון על החלטת ראש הממשלה באותו זמן. זו היתה הצעת אמון. עצם ייחוס הצעת האמון או קשירת הצעת האמון להצעה לרשום את דברי ראש הממשלה, זה מוכיח ביתר תוקף שלא דובר על נושא אחד ומיוחד ובעיקר לא על נושא הוועידה הבינלאומית.

לסיכום אני אומר, יש כאן אמנם חילוקי דעות ויש התבטאויות שונות בהתאם. אינני אומר שזה מצב רצוי, אני חושב שהממשלה צריכה להחליט על עמדתה.

היו"ר מ' כהן אבידב:

חודה לראש הממשלה.

דפאל אדרי (המערך):

היו"ר מ' כהן אבידב:

חבר-הכנסת רפי אדרי, אין לך שום זכות לשאול שאלה. אני מבקש ממך לא לשאול.

שאלות ותשובותהיו"ר מ' כהן אבידב:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום. אני מזמין את שר התקשורת להשיב לשאלות.

מחלקת הקשר ניו-יורק	מס' 1
טופס מברק	מס' 2
מס' 27 1530	המסרד
0681	ד' ע' : וושינגטון
124-011	מס' : נאויס

אל: ארבל 2
דע: וושינגטון
מאת: ישעכרוף - נאויס

ועידה בינ"ל שלכם 724

1. כשולי שיחת גולדינג - ביין ביום וי (23/1) מסר גולדינג (לשאלחנו) כי אכן מוטל על המזכ"ל מנדס לקיים התיעצויות כדי לקדם את רעיון הועידה הבינ"ל (בהחאם לסעיף אופרטיבי 6 בהחלטה עצרת 41/43). אישר שהמזכ"ל מתכוון להיות פעיל יותר השנה ולקיים התיעצויות בעל פה ולא כפי שהיה בעבר באמצעות איגרות בלבד.

2. כזכור, לקראת העצרת ה-39, בתאום עם נשיא מועבי"ט, סנה המזכ"ל לחברי מועבי"ט, המדינות הנוגעות בדבר וכן אש"ף. בשנים לאחר מכן, הסתפק המזכ"ל בפניה בכתב לנשיא מועבי"ט, וזה קיים את ההתיעצויות עם חברי המועצה. לפרטי התיעצויות אלה מאז החלטה העצרת 38/58, שעליה מבוסס הרעיון של ועידה בינ"ל בחסות האו"ם, ראו נא מסמכים הבאים:

A/39/130
A/39/130/420.1
A/40/168
A/41/215

3. ב-25/1 נפגשתי לשיחת ראשונית עם קמרון הום (ארה"ב) והחלפנו דעות בסוגיה. חזרתי על עמדתנו השלילית נגד ההצעה הסובייטית, ושאלתי לעמדת ארה"ב. הום השיב שאמנם טרם קיבל הנחיות ממחמ"ד לקראת התיעצויות המזכ"ל, אך אין לו טפק שהתנגדותה של ארה"ב לוועידה בינ"ל בנוסח 38/58 עומדת בעינה, ועל אחת כמה וכמה לגבי ההצעה הסובייטית להקים ועדה של חברי מועבי"ט קבועים שתעסוק בהכנתה. לדעתו, לא ניתן לממש את הרעיון במיטור מועבי"ט בלא הסכמתה של ארה"ב, הן אם מדובר בשאלה של מהות והן בשאלה נוהלית. לגבי השתתפותה של ברה"מ בתהליך השלום בכלל, חזר על דברי שולץ לשה"ח פרס - קרי: על ברה"מ לחדש את היחסים עם ישראל, להגביר את ההגירה היהודית ולספר את יחס השלטונות ליהודים בתחום ברה"מ.

4. הום הסכים שיש אפשרות סבירה שהסובייטים יפעלו בקרב חברי מועבי"ט כדי לקדם את הצעתם, לפני קיום התיעצויות המזכ"ל. כן, אין להוציא מכלל אפשרות שגם מצרים, בתאום עם ברה"מ, תנהל מגעים במגמה דומה. (ידוע לי שיועץ מצרים ביקש לשוחח עם היועץ הרפג"י בנושא). הום סבור שבתחשב בתורכב החדש של מועבי"ט, נראה שבריטניה, צרפת, רפ"ג, איטליה ואף יפן

אישור:

שם השולח:

תאריך:

מס' 27 1530
0681
124-011

דחיסה: מידע	מחלקת הקשר ניו-יורק טופס מברק	דף: 2
סדרה בספר: סודי		מס': 2
תז"ח:		א ל : המשרד
גר : 0681 124 - 11		ד ע : רוטינגר
		מח: ישכרוף - גאוס

לא ירצו לתמוך בהצעה המדונה כסוביטית נגד עמדה שלילית של ארה"ב. על רקע האסור, נראה כי ראוי לסקול קיום יחיות עם עמיתנו במועבי"ט (כמובן כל אחד כנפרד) על מנת להמחיש את הצורך במו"מ יסיר על פני ועידה בינ"ל, ולאזן את הטענות שנגד, ובדרך זו להבטיח שארה"ב לא תהיה מבודדת בעמדתה בקרב המערביות במועצה. סיכמנו שנבקש הנחיות בעניין זה ושנקיים פגישה נוספת לאחר קבלתן (יודגש כי הוס טרם קיבל הנחיות ממחמ"ד לקראת ההתייעצויות וגם לא תדרוך על מסעו האחרון של מורפי).

5. מצפים לתדרוך המובטח בשלכם 724 בטרם נעשה כל פעולה נוספת.

אישור:

ג'רמי ישכרוף

שם השולח:

27.1.87

תאריך:

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

ירצא **

**

**

**

חוזם: 10663/1

אל: רוש/650, כו/724

מ-: המשרד, תא: 260187, דח: 1341, דח: מ, טג: ש

נד: 8

שמו מירי

נאום

דע: דש

ועידה בינ"ל שלנס 561

א. אנד מתנגדים לרעיון הסובייטי של ועידה מכינה
בהשתתפות 5 החברות הקבועות של מועב"ט בלבד שמצא
ביטוי בהחלטת העצרת.

ב. כל טרבה לא יכולה לצמוח ממעילות הסובייטים עי" הפעלת
המכ"ל לביכנס ועידה מכינה כנ"ל.

ג. עקבו והמשיכו לדווח על ההתפתחויות בנדרון במיוחד
תגובת ארה"ב.

ד. לבקשתכם אבטעוף 3 נטבירכס תדרון מפורט בימים
הקרובים.

ה. הנ"ל על דעת המכנ"ל המדיני.

ארבל 2

תכ: שהח, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, טמנכל, ממו, דס, אמך, ארבל, 2, מצמא,
מזאר

רחיפות:	מחלקת הקשר	דף:
מיד:	ניו-יורק	
סוג כסחוב:	טופס מברק	מתוך:
שמו:		
תז"ח:		אל:
21530		המשרד
גר:		דע:
0561		
		מאת:
		גאנ"ס

אל: ארבל 2

סאח: יששכרופ, באר"ם

ועינה ב"ב ל

1. נמסר ע"י קמרון הוס (ארה"ב) כי שגריר בריה"מ בלונדון בקש מהמזכ"ל לקדם את הרעיון של ועידה מכינה במסגרת סובייט-שחקב את האופי של ועידה בינ"ל למז"ת, המזכ"ל השיב כנראה שהוא מוכן לקיים התייעצויות בנדרון עם המדינות הנוגעות בדבר.
2. להערכתו של הוס, התייעצויות אלו חתקיימנה בתחילה פברואר לאחר שובו של המזכ"ל מנסיעותיו, המשלחת הספרית באן מגלה פעילות לקידום התייעצויות אלה.
3. הניתן לקבל תידורך רקע על החתפתחחיות האחרונות בהקשר לסוגית של ועידה בינ"ל כגון שליחות מרפי, אם אכן עסקה בנושא.

□ 782

תאריך: 21.1.87 שם השולח: ג'רמי יוסכרוף אישור:

97200 244 2 (27/10) 651/0 652 200 200

שגרירות ישראל - וושינגטון

2 2 2 2 2 2 2 2

ד...ל...מחור...ז...ד...ס

סוג בשחוני...ל...ל...ל...ל

דחיות...ל...ל...ל...ל

19.1.87...18:00...דחיות

...ל...ל...ל...ל...ל...ל...ל...ל

אלו המשרד

1/2

גן גלילי

497

אל : מצ"א

דע : לשכת רה"מ

המזכיר שולץ וחוקידה הבינלאומית

במהלך ה- Hearings שנועדו החוץ בבית הנבחרים קיימה הבוקר (19) נשאל המזכיר שולץ על ידי המורשה בן גילמן שאלה בקשר לוועידה הבינלאומית וחילוקי הדעות שלפי התקשורת נתעוררו בנדון בשיחות רה"מ כאן. במענה, אמר שולץ שחלוקי הדעות האלה מוגזמים. להלן תשובתו כלשונה :

SEC. SHULTZ: Well, first, the differences of view are, I think, were exaggerated, but let me explain about what I think about the subject.

First of all, as both Prime Minister Shamir and I put it, the name of the game is direct negotiation. That's where we're trying to get to, we agree on that. That's the only way in which the problems can be resolved. We both oppose the idea of calling some sort of international conference with the, say all the permanent members of the Security Council, and who all else, and that would aspire to sit down and talk about how to solve the problems of the region and come to a conclusion and tell the parties what to do. That won't work. And we oppose it, they oppose it. That's not what anybody has in mind.

The way to resolve the problem is the way Israel and Egypt have resolved them, is to sit down directly, and if our presence helps, we're glad to be there, want to be there, and work out the problem.

מלחמה 2 2 2 2 2 2 2 2
4 3 4 4 2 1 4 1 3 2

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 0'97...2...1108...2...97

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

11042'011 * 70701 101010

170

2/2

497

Now, how do you get to direct negotiations? It's not easy. And, of course, we focus on Jordan. And everyone recognizes that written into the Camp David accord, we all recognize that it isn't get Jordan, Jordan has to have with it Palestinian representation that's genuine. King Hussein has the view that he has to proceed in a negotiation in accord with something that gives international legitimacy to what he does. So he refers to UN resolutions 242 and 338, and we also refer to those resolutions. And, so he feels that he needs some sort of international umbrella under which to operate. And all we have said is that if we can find some device that has the label "international conference" on it, through which we can pass, that will for sure get us to direct negotiations, which is what we want, then we ought to be willing to consider that and work at that problem.

Now, just to sort of bound the problem, and I don't want to seem to be cavalier about it, but just to put a boundary on it, if you said to the Prime Minister, or, I think he said himself in public statement, that if there were a conference consisting of Egypt, Jordan, Israel, some Palestinians, and the United States, he's all for such a conference. Well, that's an international conference. Now that's not what King Hussein has in mind, we know that. But, yet, you look for some means to suggest a broader forum of legitimacy of the undertaking involved, and King Hussein has been struggling with that, and we've been struggling with him, and, sympathetically with him. And, so that's what we're looking for.

So, an international conference in and of itself seen as the means through which problems are going to be solved in the conference, doesn't seem to us to be a realistic way to approach it. But, at least, we think we ought to keep open the possibility that one approach to direct negotiations may be through the device of some kind of international conference.

1707

transport routes and on the battlefield. As of this statement our hawks have carried out 108 combat missions. They also pounced with their missiles on the following targets and managed to damage them:

1. At 1151 today, our planes delivered a destructive blow to the (Tallat Zenk) bridge.
2. At 1153, our planes delivered a destructive blow to the (Kushwar) bridges.
3. At 1220, our planes delivered a destructive blow to the Haft Tappeh station. [not further identified]
4. During their raids, our planes managed to destroy 129 various enemy vehicles.

After carrying out all these missions, our planes returned safely to the homeland, praise be to God.

Esfahan, Tabriz Raided

*JN151435 Baghdad Voice of the Masses in Arabic
1410 GMT 15 Jan 87*

[Iraqi military spokesman's statement dated 15 January]

[Text] In the name of God, the merciful, the compassionate. At 1446 today, planes of our mighty Air Force launched a destructive raid on Esfahan. At 1521, they launched a destructive raid on Tabriz. This was done to follow up the decision of the great Iraqi people to punish the criminals who have shelled and continue to shell residential areas in Baghdad and the steadfast and valiant city of Basra. Furthermore, it was intended to inflict further losses on the aggressors, losses that compel them to desist from their aggression. Our aircraft pounded their targets in Esfahan and Tabriz with the force of right and in revenge for the loss of pure Iraqi blood.

After carrying out their mission and on their return, our aircraft sighted an enemy F-14 aircraft and downed it inside enemy territory. Our aircraft then returned safely to base, praise be to God. May God protect you O hawks of the skies. Forward toward further victories that will compel our enemy to respond to the call of right and peace.

Iranian 'Foothold' Denied

*JN151451 Baghdad INA in Arabic 1430 GMT
15 Jan 87*

[Text] Baghdad, 15 Jan (INA) — An Iraqi military spokesman has denied Iranian claims that the Iranian regime's forces have gained a foothold in the central sector of the area of operations. In a statement to INA a short while ago, the Iraqi spokesman also denied that a battle was waged in the Kawr 'Abdallah area, in southern Iraq, between the Iraqi naval force and Iranian boats. The spokesman described these claims as ridiculous heresy to cover up the thousands of Iranians killed. The spokesman affirmed that the Iranian side has not gained one inch after all these losses.

Two Iranian Attacks 'Smashed'

*JN151510 Baghdad INA in Arabic 1445 GMT
15 Jan 87*

[Text] Basra/Southern Iraq, 15 Jan (INA) — The Iraqi III Army Corps forces smashed two attempts by the Iranian forces last night to intercept a foothold purged by the Iraqi forces to the east of Al-Basrah. The INA team said today that the Iraqi forces are in control of the situation in their fortified strongholds after repulsing the two abortive Iranian attempts and smashing their weapons and equipment.

The INA team added that the III Army Corps forces continued their pressure to surround and destroy the Iranian forces as well as mop up more positions. The INA team noted that Iraqi fighters and helicopter gunships have dealt devastating blows to the Iranian forces, armor, and equipment in hundreds of combat missions.

LE MONDE: King Husayn Interviewed on French Visit
PM141146 Paris LE MONDE in French 13 Jan 86
p 1, 4

[Interview with King Husayn by Andre Fontaine; date, place not given]

[Text][Fontaine] Your Majesty, this is not exactly your first visit to our country, but it is your first state visit since the election of the current president, that is, for 6 years. What do you expect to talk about?

[Husayn] Everything, as is customary with very close friends, and, of course, first and foremost, the Arab-Israeli problem and our constant efforts to reach a comprehensive solution. We will also review all the Middle East issues, as well as international relations as a whole. I am very proud that we maintain close contact with France and greatly esteem its activity for a just peace settlement.

[Fontaine] Since you have been king you have hardly paused in your quest for a solution to the Palestinian problem. On the whole, people are very pessimistic in this regard. Do you believe that the chances of achieving it have improved?

[Husayn] I believe — in fact I know — that there is a chance. It stems from the spreading realization that unless something is done soon we will find ourselves in a psychological situation in which everything will appear to be lost. The entire region will then plunge into a deep abyss, and an explosion will be hard to avert.

[Fontaine] Do you perceive a change in the two superpowers' attitudes toward the region, since there is not much hope for a lasting settlement without their cooperation?

[Husayn] I truly believe the only way out is to reach a comprehensive settlement under the auspices of the five permanent Security Council members and with the participation of all those involved in the problem, which, naturally, includes the Palestinians. I believe this approach is very close to France's. It is necessary right away to encourage dialogue between the permanent Security Council members to lay the groundwork for the peace conference.

[Fontaine] Do you believe the Soviets could be better disposed toward such an endeavor now?

[Husayn] Yes, I believe so.

[Fontaine] Do you attach any importance to the cease-fire announced in Kabul or do you believe it is merely a trap?

[Husayn] I believe this move must be examined closely. It is definitely a positive step. To return to our region's more immediate problems, taking account of their ramifications and their impact on the general state of the world, I truly feel the time has come to make the maximum effort to reach a negotiated settlement.

Why have we suggested a meeting between the sides involved and the five permanent Security Council members? For the good reason that such a settlement can obviously be based only on Security Council Resolutions 242 and 338. It must be guaranteed by the Council and must deal with all aspects of the Palestinian issue.

Some elements exist and it must all be brought together, avoiding any polarization around the superpowers. Some suggestions were made recently concerning the convocation of a preparatory meeting, and I believe that the dialogue between the superpowers should contribute to this.

[Fontaine] Do you believe that the weakening of President Reagan's personal position diminishes the U.S. capacity for action in the region?

[Husayn] The United States certainly has suffered major harm. It has two problems: One is domestic and concerns the Americans alone. The other has clearly affected its credibility. Should we simply accept this or hope that something honest and sincere can be done to repair the damage?

[Fontaine] You naturally included the Palestinians among those who should take part in negotiations for an Israeli-Arab settlement. Which Palestinians do you mean?

[Husayn] We always have considered the PLO the Palestinian people's legitimate representative.

[Fontaine] Do you still retain that viewpoint?

[Husayn] We do, and we very much hope the PLO will be able to reflect the Palestinian people's hopes, aspirations, and feelings. The obstacles will not come from our side if the principal features of a settlement can be established.

[Fontaine] Nevertheless, you broke away from Yasir 'Arafat a year ago....

[Husayn] Yes. Our coordination on the political plane has come to an end. This does not rule out the possibility the PLO may feel something can be done, that a situation may come about whereby it can adequately represent the Palestinian people.

[Fontaine] Jordan recently embarked on a major investment effort in the occupied territories. What do you expect from this?

[Husayn] We have been carrying out actions of this kind for a long time — since 1968, in fact. But it is true that we have recently stepped them up. We believe it is necessary as far as possible to encourage the inhabitants to remain where they are and to meet their essential needs. We have a 5-year plan to this end. We intend to do our utmost with regard to education, health, services.... We feel it is our duty to remain very close to them. It is one way of helping them retain their confidence in the possibility of a settlement.

[Fontaine] Do you believe the Israeli Government can make much progress on the road to peace, in view of the strange coalition on which it is based?

[Husayn] I do not believe I am going too far when I say that the fact that the two principal parties are associated in government has reassured the Israeli people to some extent. We have seen no radical change of approach since the change of prime minister. Of course, the question of the Jewish colonies in the occupied territories is of great concern to us. A return to this trend would constitute a major obstacle on the road to a settlement. But, I repeat, we have seen no major sign of change thus far.

[Fontaine] Let us move onto the Iraq-Iran war.... It seems to me that it is one of your chief concerns. You cannot be very pleased about U.S. arms supplies to Tehran via Israel.

[Husayn] We were profoundly shocked, profoundly disturbed by this affair.

[Fontaine] Do you have any idea what prompted the United States to take this course?

[Husayn] No, I have no explanation. What I can say is that what was done totally contradicts what the Americans have always told us and what they had just reaffirmed to us.

[Fontaine] Do you believe their basic aim was to recover the hostages?

[Husayn] No, the price truly was too high, because it involved supplying weapons to a country involved in a conflict and that has rejected all efforts by the world community to open peace negotiations. The sole result of these supplies is to increase the threat of a continuation of a war that already has caused huge losses in human life and increased instability in the region.

[Fontaine] According to some cynics the war has become to some extent an element in the regional status quo and could therefore last a long time.

[Husayn] It could last some time but Iran must realize that it will end some day and that the only conceivable kind of peace is one based on each side's noninterference in the other's affairs. As far as the border issue is concerned, history provides a wealth of factors that should help resolve it.

[Fontaine] But do you believe there is any chance that the people currently in power in Iran could accept such a settlement?

[Husayn] If they are encouraged by arms suppliers, clearly not.

[Fontaine] Let us talk about Lebanon. How do you see things evolving?

[Husayn] We see no immediate solution there either. The fact is that, as in the Iran-Iraq war, the world has become accustomed to an entirely intolerable situation. Nevertheless, I very firmly believe the quest for a solution to the Lebanese problem would be facilitated by a comprehensive accord on the Middle East.

[Fontaine] Do you believe such a solution could come from the Lebanese themselves or that they must be constrained in some way?

[Husayn] The Lebanese must be persuaded to sit down at the same table and consider their future jointly.

[Fontaine] Who can persuade them?

[Husayn] Many people who are actually foreigners in Lebanon are involved in the conflict. Incidentally, there is a link between the Iran-Iraq war and Lebanon. We see new danger in the emergence of a split between the Sunnis and the Shi'ites in the Muslim world. The result will be catastrophic if this occurs. Thank God, Iraq has managed to keep this threat at bay.

[Fontaine] The fundamentalist current is not confined to the Shi'ites. We see it in the Maghreb, too, and even in France.

[Husayn] Well, our hope is that the real Muslims will prevail: What we are seeing here and there in this part of the world is so alien to the progressive nature of Islam, to its real message. If Islam were to split in two in this region the effect would be truly disastrous.

[Fontaine] Do you believe in the possibility of a reaction in the Arab world against this evolution?

[Husayn] Of course, because, I repeat, this is not the message of Islam.

[Fontaine] Will this subject be broached at the Kuwait Islamic summit on 26 January?

[Husayn] It will certainly be discussed. I hope this will be done effectively.

AL-MAJALLAH: Al-Masri on Mideast Talks, W. Bank
PM131611 London AL-MAJALLAH in Arabic
 31 Dec-6 Jan 87 pp 14-15

[Interview with Foreign Minister Tahir al-Masri by Nadim Nasir in Amman; date not given]

[Text] [Nasir] Peace efforts have been frozen for some time, but the freeze has intensified recently for several reasons, one being the crisis in the U.S. Administration over weapons shipments to Iran and the ramifications and consequences of that issue, which could yet topple more influential elements in the U.S. Administration. In your opinion, to what degree will this crisis freeze U.S. interest in Middle East peace efforts?

[Al-Masri] Efforts to achieve a peaceful solution and to hold the international conference have faltered for a time owing to numerous causes and factors connected with Arab and international parties, not just one party. With U.S. arms dealings with Iran exposed, and considering the consequences of these developments for the United States, it has become obvious even to the ordinary observer that U.S. credibility has suffered, not just in the Arab area but in many parts of the world. It has become similarly

obvious that the U.S. Administration's preoccupation with the complications and ramifications of supplying Iran with weapons will prevent it from trying to push the peace process forward and from making efforts to bring the disputing parties' viewpoints closer together.

It is no secret that we believed in the past that the United States is a very important party to the efforts to reach a peaceful solution in the area because of its firm relations and alliance with Israel and its ability to influence the Israeli political line, and because of its strong relations with numerous Arab countries and its vast interests in the Arab area. But, because U.S. credibility has been shaken in this manner and the U.S. Administration has failed to find time to devote to developing solutions to the Middle East problem, it is logical for us to conclude that there will be no new U.S. peace initiatives or enhancement of the peace process. However, I do not wish to speculate on how long the freeze in the peace process will last. It could last through President Reagan's second term, which concludes at the end of 1988. But President Reagan could, for example, try to find a way out of the dilemma into which his administration has fallen by turning to the world and embarking on a daring Middle East initiative. I personally find this possibility unlikely. However, it is still a door which President Reagan can open in the coming weeks or months to regain some of his administration's credibility.

Doubtful Credibility

[Nasir] In Jordan's opinion, to what degree has this credibility been distorted?

[Al-Masri] The Arab public's view of U.S. political objectives is well known. It constantly casts doubts upon the U.S. Administration's intentions. As a result, the Arab states known in Western parlance as "moderate" are under constant pressure from their public because they agree to deal with the United States. Doubting U.S. credibility is nothing new. This doubt has built up gradually over years and has taken hold in Arab hearts because of pro-Israeli U.S. positions. This is why few people were surprised by the latest U.S. actions vis-a-vis the Gulf war. But this is, undoubtedly, another link to add to the old elements of doubt over U.S. credibility.

[Nasir] Jordan considered the U.S. supply of weapons to Iran a retreat from U.S. neutrality in the Gulf war, and numerous Arab parties considered the U.S. conduct an open act of hostility toward the Arabs. Jordan has openly supported Iraq since the beginning of the Gulf war. Can you give us more details on Jordan's position on U.S. military aid to Iran?

[Al-Masri] Jordan's position on this issue emanates from its comprehensive view of the Iraq-Iran war and from the ceaseless U.S. assertions that the United States is committed to neutrality in that war. We in Jordan cannot comprehend how a certain state can advance moral or material aid to Iran, which declares daily and without any shame or timidity its aspirations and ambitions beyond its borders. Nor can we comprehend how a certain state advances aid to Iran, which insists on continuing the war when the entire world knows that Iraq wants to put an end to it and sit down at the negotiation table to reach an understanding that preserves the two countries' rights and interests. This is why we cannot comprehend why some states aid Iran, unless they are

ill-willed; namely, that they want the two countries to continue to fight and shed Muslim and Arab blood and want human and material resources, not just in the two countries but in numerous other countries, to be drained. The first state that comes to my mind in this connection is, of course, Israel, which has a big interest in the continuation of that war.

No Alternative to PLO

[Nasir] A reason for the frozen peace efforts is the Israeli positions and Yitzhak Shamir's rejection of an international peace conference. Considering that Jordan utterly rejects Israel's call for direct negotiations, does this mean the situation has become hopeless?

[Al-Masri] I do not wish to commit myself to the word "hopeless." But I can affirm Jordan has firm positions built on profound convictions and studies and on an understanding of the real situation, the area's structures, the succession of events, and the depth and influence of the Palestinian issue. We have built our positions in light of all of this. One of our positions, from which we really cannot deviate, is that we need to hold an international conference; we reject direct negotiations. We cannot change this position even if Shamir's government continues to call for direct negotiations for the next 10 years. We believe that, if the United States wants to move peace forward, an international conference must be held for the purpose.

[Nasir] One of the reasons Israel rejects the international conference idea is that it does not want to deal with the PLO. Israel accuses the PLO of being a "terrorist" organization and alleges that if the PLO takes part in the international conference it will cause it to collapse from within and that, consequently, there is no need for such a conference. Since the Jordanian monarch ended political coordination between Jordan and the PLO leadership last February, it is now rumored that, in an attempt to overcome Israeli opposition to an international conference, Jordan is trying to form an alternative liberation front within a different framework and under a different leadership. What is your response to this rumor?

[Al-Masri] Jordan has at no time sought this objective. Relations between Jordan and the West Bank Palestinians are more than warm. They are unionist relations. You also know that a large percentage of Jordan's population — nearly 60 to 70 percent — consists of Palestinians. Despite this, Jordan has at no time considered creating a Palestinian organization under its control or interfering in the Palestinians' or PLO's affairs. Whatever is said about Jordanian moves or actions in this direction is far from the truth. If Jordan had such a plan, it would have been able to implement it successfully.

Timing of Development Plan

[Nasir] This issue of competition between Jordan and the PLO to win the hearts of the occupied territories' residents leads us to the Jordanian development plan for the occupied territories and to the numerous doubts and interpretations this plan evokes. No two persons disagree on the extreme importance of this plan in reviving the occupied territories' economy and helping their population to stand fast. But the question must be asked:

Why has Jordan chosen this particular time to present its mammoth plan? Why did Jordan not present it 5 years ago, for example, or before Jordanian coordination with the PLO was terminated?

[Al-Masri] It is inaccurate to say that Jordan did not previously consider this plan. It is well known that Jordan was tied to the West Bank by unionist relations prior to 1967. These relations have continued as far as the occupation circumstances have permitted. In the past there were certain views on how to deal with the West Bank. Regardless of whether those views were successful or criticized, the fact remains that people considered the matter and decided that those were the best means to deal with the West Bank. What I like to call a "new view" has now emerged. It calls for putting a plan on paper, with a beginning and an end, and within a certain framework and defined objectives.

The main factor prompting the Jordanian Government to initiate and develop this view, so it may be cast into a plan, is the political circumstances of the area, in both the West Bank itself and in the Arab areas. We believe the Israeli settlement of, and Israeli ambitions in, the occupied territories are clear beyond a shadow of a doubt. We have found that we cannot wait. As some people circulate reports that the goal of the camps war in Lebanon is to evict the Palestinians from Lebanon and to push them into Jordan as part of a scheme to set up an alternative homeland, and that this malicious scheme must be fought, then we must fight with greater force the eviction of Palestinians from the West Bank.

[Nasir] An incidental question, Mr Minister: Do you have any evidence that the camps war is part of the scheme for an alternative Palestinian homeland?

[Al-Masri] I said that these are reports circulated by some people. But the reports are based on an analysis of the situation and drawing certain conclusions. Ask yourself: Why are these massacres perpetrated against the inhabitants of the camps in Lebanon every 6 months?

[Nasir] Let us return to Israel's plans to evict the Palestinians from the occupied territories and push them into Jordan.

[Al-Masri] We know that Israel will face a population problem by the year 2005. In that year, the number of Arabs in Palestine will equal the number of Jews — as confirmed by actual Israeli figures. Israel will not be able to stand idle in the face of this problem, which will pose a threat to its entity, and it will not wait until the last moment for solutions. This is why it is planning as of now to eliminate this problem by expelling the Arab population.

We, as Jordanians or Arabs, have not yet reached the Israeli planning level. What we always do is react to what others do. Let us begin, for the first time, to plan for the future and to keep the occupied territories' inhabitants on their land, even if this means risking explanations and interpretations. We have priorities, and they do not concern Jordan alone. They must be the priorities of all Arabs, led by the PLO. These priorities are to keep the Palestinians on their land. Palestinians living on their land are

the ones who will keep the land Palestinian. Regardless of the differing political assessments, we must not lose track of this objective or disagree on it. In the absence of Arab solidarity and a unified Arab strategy on a solution, we, in Jordan, find it our duty toward our kinsmen in the occupied territories to move to keep them on their land. I am fully aware that the PLO is not against the principle of development. But the political factor makes the PLO take a stance of opposition. This is why I repeat my call for putting aside political differences and working to keep the Palestinian inhabitants on their land.

[Nasir] You referred in your previous answers to the risks of interpretations and explanations connected with the objectives of the Jordanian development plan for the occupied territories. These interpretations have already materialized, especially in the Western press, which receives its information from Israel. It is said, for example, that the scale of the 5-year plan for the occupied territories requires a degree of coordination with Israeli authorities. Some people, especially in Israel, have gone so far as to say that the plan will result in some sort of joint administration in which Jordan takes charge of economic, administrative, and social aspects and Israel continues to control security aspects; that Israel will benefit greatly from this plan; and that the occupation will go on forever. These interpretations come from Israeli, Western, and Palestinian sources...

[Al-Masri] And Jordanian sources also.

[Nasir] The important thing is: Do you believe these interpretations — and let us put aside the question of securing the funds for this plan, as that is not within your jurisdiction — will affect Jordan's determination to implement the plan?

[Al-Masri] If you backtrack a little and observe the Palestinian issue since 1948, you will find we said at that time that the reason for the loss of Palestine was the lack of coordination between the Arab countries and the absence of true Arab solidarity. Nearly 40 years later, we are still talking about solidarity and unity. After mountains of statements and reports throughout this long period, we find ourselves as far as possible from Arab solidarity and we find the Palestinian cause retreating steadily.

It is as if doubts have become the main or influential factor in steering our daily and political life. It is normal for Israel to try to take advantage of our every step, be it positive or negative. If we refuse to negotiate, Israel tells the West it is threatened; if the Arabs want to negotiate, Israel tries to pit us against each other. Israel lives on nothing but Arab division. As I have already noted, we have our definite priorities; namely, to keep the occupied territories' Palestinians on their land. If we succeed in this, it does not matter to me how much benefit Israel reaps from the development plan, whether materially or in propaganda. The Arabs — first the Palestinians, then the Jordanians, and then the Arabs behind them — can prevent Israel from taking advantage of the development plan and of other things. It is naive to oppose the plan on the grounds that Jordan and Israel will benefit from it. The money spent by the joint Jordanian-Palestinian Committee in the past went to our kinsmen in the West Bank. Because our kinsmen are under occupation, part of the funds went to the Israeli occupation authorities in the form of taxes or customs fees. It is possible that Israel will benefit from the plan. But we must

consider our priorities first. What is important to me is that my kinsmen and my cause benefit. Anything else is secondary. I do not find it surprising that Israel is the source of these rumors, because they serve its interests in the long run. But what is regrettable is that we Arabs live as if the ghost of conspiracy controlled our every brain cell. This attitude is not connected with

Israel alone. Even here, in Jordan, any issue, regardless of how clear, immediately evokes doubts and interpretations on the motives behind it. It is perhaps our fault as media and as governments.

At 0943 today, our daring planes dealt a destructive blow to a Hawk surface-to-air missile battery with which the Zionist entity had supplied its agents in Iran, thus, challenging the enemy's anti-aircraft defenses. Congratulations to the sky hawks on these splendid achievements. March ahead to destroy the enemy remnants and to prevent any harm from reaching the homeland of happiness, security, and peace.

II Army Corps Commander Cited

JN141053 Baghdad Voice of the Masses in Arabic
0845 GMT 14 Jan 87

[Text] In the name of God, the merciful, the compassionate. When thou throwest a handful of dust, it was not thy act, but God's. [Koranic verse] To the Arab nation's pride and the leader of our country on the path of freedom and progress, Staff Field Marshal President Saddam Husayn, commander in chief of the Armed Forces, God protect and preserve him, from Lieutenant General 'Abd al-Sattar Ahmad al-Ma'ini, commander of the II Army Corps. Mr President, these are glorious days which garnish the Arab age with splendor, add to the nation's glory a new beginning which will persist in the eyes and consciences, and affirm that the cradle of civilization will always be stronger than the forces of evil and barbarism. The march of history will always go forward. How miserable and disappointed will be those who cast doubt on the will of God, who try to halt progress, and how miserable will be those who could only find Iraq as the target of rancor and ambition. These scoundrels did not realize that this country has God to protect it and that in this country there is a leader who is the sharp Arab sword, the shining star that guides people, the wise man who guides men on the right path, the source of wisdom in the land of divine religions, the inspiring fighter, the doer of good and very righteous man, our leader the great Saddam Husayn.

Mr President, the enemy sustained grave losses at the hands of the comrades in belief and arms in the heroic III Army Corps. They thought that by opening a new front before our heroic II Army Corps, their burden would be alleviated, our effort weakened, and their forces could escape from the wrath of God. The enemy planned this a long time ago. They consulted their Zionist allies and those who are Arabs in name only. Thanks to your sound instructions, we monitored the enemy movements and destroyed it. Thus, God disappointed them. The racist, sectarian enemy did not realize that our wise leadership headed by your esteemed person, had fully prepared for everything and accounted for all possibilities. The enemy did not realize that we are closer to it than death itself.

When the enemy began its abortive offensive at 2200 last night along the entire front of the heroic Dhulfaqr Forces commanded by Staff Brigadier General 'Abd Mutlaq Humud al-Juburi and against the valiant Great Badr Forces led by Staff Brig Gen Tariq Radi Hasan, streams of fire poured over the Khomeyniites which were fired by every noble soldier of the brave infantry, armored units, and artillery heroes. A great battle ensued. It was waged by your sons shouting God is great, God is great, their hearts filled with love for Iraq and you, O beloved leader. They continued until they crushed the enemy and walked tall. When the dust of the battle settled, there was nothing left of the Khomeyniite scoundrels except their torn corpses that filled the plains and valleys. Thus, Iraq's face will continue to shine and the means for victory remain in our hands. Glory to God, for he is the best of helpers.

Mr President, order us and you will find us to be your unrelenting swords. We do not tire of waging battles and will always be faithful and true believers defending freedom and right. This is a sufficient source of pride for us. We will always be faithful soldiers under your command. From me and every fighter from the Al-Yarmuk Forces we express to you Mr President our deepest affection and loyalty. May God, preserve you as our leader and father.

[Signed] Staff Lt Gen 'Abd al-Sattar Ahmad al-Ma'ini, commander of the Al-Yarmuk Forces

Missile Hits Baghdad

JN141100 Baghdad Voice of the Masses in Arabic
1039 GMT 14 Jan 87

[Iraqi military spokesman's statement dated 14 January]

[Text] In the name of God, the merciful, the compassionate. At 1230 today, the enemy fired one of its missiles which the scoundrels who are Arabs in name only, supplied it with. The missile fell in a residential area of Baghdad. A number of civilians were martyred, others were wounded, and some shops and houses were damaged.

We tell the scoundrel Khomeyniites to empty their quiver of the crumbs of their scoundrels and of those who are Arabs in name only. Nothing can protect them from Iraqi blows and punishment. In order to make them know that they are dwarfs before this great homeland, our reply will be quick and destructive. They did not harm us, but they harmed their own souls. [Koranic verse]

Husayn Rejects Proposal To Meet Shamir, Mubarak
TA140947 Tel Aviv YEDI'OT AHARONOT in Hebrew
 14 Jan 87 p 5

[Report from Paris by Edwin Eytan and from Rome by Yosi Bar]

[Excerpt] Jordan's King Husayn rejected a proposal to hold a tripartite meeting with Egyptian President Husni Mubarak and Prime Minister Yitzhaq Shamir. This was learned in Paris.

The monarch and his ministers met yesterday with French Prime Minister Jacques Chirac and several of his cabinet ministers.

When asked about Israeli-Jordanian ties, the Jordanian ministers said that these relations were "normal" and have not deteriorated since Yitzhaq Shamir came to power. In their opinion, however, a face-to-face meeting between Husayn and Shamir prior to the convocation of an international conference on peace in the Middle East is unacceptable. [passage omitted]

King Husayn Speaks on U.S. Policy, Other Issues
JN132032 Paris Radio Monte Carlo in Arabic
 1753 GMT 13 Jan 87

[Interview with King Husayn by Monte Carlo correspondent Fu'ad Na'im in Paris; date not given — recorded]

[Text][Na'im] Today you are visiting France. You will visit Italy, and in the past you visited Britain. Do you expect Europe to play a role in the Middle East problem? What kind of role? Will it be more than a declaration of general principles like the ones issued at the Venice summit or the Brussels summit?

[Husayn] I believe the European stand at Venice and other European positions are appreciated, as far as I am concerned and as far as many others in the Arab world are concerned. We hope this stand will develop and that Europe will play an effective role, given there is acceptance of the idea of an international conference in which the five permanent Security Council members will take part and which will be called for by the UN secretary general with the participation of all parties to the Middle East dispute.

Europe can play a role in bringing views closer between the United States and the USSR, which accepts this idea and whose stand is similar to ours and to that of our friends here in France, for instance, at this stage. I hope this stand will be very persuasive so the United States will change its attitude, which has hampered our march and has not enabled us to reach the point of an international conference, the only formula by which we all can build a just and honorable peace in the Middle East.

Moreover, Europe, and France — as a permanent Security Council member — also Britain and the Soviet Union ... [Husayn changes thought] We are trying to establish a dialogue among the five permanent Security Council members to reach an understanding on convening the conference to enable us to take a step forward to reach our aims of saving the land and the people and to realize justice and peace in the Middle East.

[Na'im] When you speak of dialogue, is this within the preparatory committee which the Soviet Union proposed and which France supported?

[Husayn] I believe the French, Soviet, Jordanian, and Arab proposals are greatly similar. I believe a speedy dialogue among the five members will be the best way to realize progress toward a just and honorable peace in the Middle East and to prepare the atmosphere to begin dialogue and realize something on the ground. As for proposals on preliminary conferences, I believe there are approximately seven formulas. If we are logical and discuss these formulas, this will take us to the end of the century. I believe this is the feasible way. [as heard]

A dialogue, whether bilateral or multilateral among the five states, will prepare the atmosphere to hold the conference quickly and enable us to begin dealing with the problem, which is the biggest of all problems in our world and which is [words indistinct] and which definitely has a great bearing on the cause of peace in the entire world.

[Na'im] Has the Murphy visit to Jordan and the region brought anything new that might reactivate the peace process in the Middle East?

[Husayn] Before Mr Murphy arrived in the region, I received a letter from President Reagan in reply to two letters I recently sent to him, particularly following the many revelations about the arms deal with Iran. I was very clear in both. I spoke about the extent of deterioration of U.S. credibility in the world, particularly in the Arab world. I demanded that swift action be taken if they really want to be positive and if they want to do anything to save what they can of their credibility. Emphasis must be put on the effects of the U.S. policy revealed concerning Iran and Iraq as well as the entire region, not only to remedy the harm which has been done to U.S. credibility but to deal with what we can describe as the threat to Arab existence in the entire region and the Arab world.

On the other hand, we said efforts must be exerted and a policy must be developed — although we could not define outlines in the past — with regard to the Arab-Israeli issue and the Palestinian question. The message said the President was interested in all that I mentioned, particularly regarding the Arab-Israeli conflict and the Palestine question in particular, and that Murphy would be dispatched within this framework.

Murphy brought nothing new. I felt his task was confined to meeting with various parties to hear their views and convey them to Washington. We were very frank with him and we concentrated, naturally, on the international conference and the need to work to convene it as soon as possible. We again reiterated that U.S. credibility is almost zero in the region and this is indeed so as far as I am concerned. This is unless a new, reassuring, and convincing policy is developed.

At any rate, we cannot envisage a U.S. role similar to the one which the Americans were thinking of at the time of President Reagan's initiative a while ago. The picture is completely changed. There is a role which the United States can play — a positive role if it wishes — through an international conference

including, in addition to the United States, the USSR and the other permanent members of the Security Council, as well as all the parties to the conflict to begin serious and purposeful action which may lead to achieving a just and honorable peace in the region.

[Na'im] You have exerted multidimensional political efforts in the past to reach a formula for a peaceful settlement in the region. These efforts successively reached an impasse. Do you feel bitter when looking back? What do you think are the major political or [word indistinct] factors preventing an acceptable solution?

[Husayn] Actually, the responsibility of every Arab official impels him to do all he can to save the occupied territory and its population, especially the Arab land occupied by Israel since June 1967, as soon as possible. This responsibility also impels him to work to tackle all the dimensions of the Palestine question through a just and durable solution which can be accepted by coming generations.

I believe the factors that hampered achieving this objective are many. Among these factors are the current state of affairs in the Arab world and the disagreement of views and stands depending on the nearness of Arab countries to the actual arena of dispute. In addition to this, there are factors out of our control, such as the different policies of the United States and other countries and powers in the world. The region is delicate, strategic, and important for this world. It contains oil. It is the bridge linking Asia to Africa. It overlooks the Mediterranean and is close to Europe. Consequently, our region is a subject of disputes aimed at dominating it in one way or another.

Furthermore, we cannot forget the clear Zionist influence on the United States and its decisionmakers. In addition to this, there is a continuous change of faces in the political leadership, as well as in the Congress and Senate of the United States. Every 2 years we see new faces and we begin dialogue with them to acquaint them with the facts which are in most cases unknown by many in the United States.

One more problem facing us is that we in the Arab world believe that the world understands our causes and thinks our cause is just and strong and therefore it is taken for granted that the world is in the know about what happened and what is going on. Unfortunately, this is untrue. As a result of this belief, we refrain from doing what we can by defending and presenting the facts of our cause to others.

These factors affected the situation in the past. However, the situation is very dangerous. We believe that our brothers and kinfolk in the occupied territory have suffered enough. We are now approaching the 20th anniversary of the occupation of this territory. The danger does not threaten the kinfolk in the occupied territory only, but, if matters remain the same, will threaten the entire region and may cause other explosions which would not be in the interest of the region or the world.

[Na'im] Sir, regarding the occupied territory, what are the political and economic dangers facing the Jordanian development plan in the occupied territory and how can a so-called Jordanian-Israeli condominium be avoided?

[Husayn] In fact, we are doing our duty. This is not a new situation. It has been continuing since 1967 and up to the present time; that is, after the Israeli occupation. Arab summit conferences, particularly the Baghdad summit, adopted resolutions to support steadfastness in the occupied territory. In fact, our work has not changed. We feel we are doing less than our duty toward our kinfolk in the occupied territory to help them remain steadfast on their territory. A people without a land will have a cause, but it will be a cause of a people who are far from their land and who cannot achieve their rights. Our efforts aim to deal with the people's needs if we can so this people will be stronger and more capable of remaining steadfast. These attempts and this work are not a solution by themselves. These attempts are linked to efforts that must be exerted to achieve a fair and permanent peace in the region.

Once again I say we are not an alternative to the PLO, the institution which we consider the sole, legitimate representative of the Palestinian Arab people. We hope the PLO will truly represent this people, reflecting their pains and aspirations.

In fact, at a certain point there was coordination between Jordan and the PLO on the political level as well as on other levels, such as work to support our kinfolk in the occupied territory. The political coordination halted. We, as well as the PLO, are still adhering to the ground on which the joint action was based, that is, the well-known 11 Feb agreement.

In fact, our work has not stopped at any stage in supporting our kinfolk in the occupied territory. Our duty to defend our national security as well as our pan-Arab security urges us to support our kinfolk in the occupied territory. We cannot relinquish this duty. We have to continue the work, which is portrayed as if it were something new. This work could be more organized. I cannot say some Arab parties have relinquished the role they used to play, but the size of their support for our kinfolk in the occupied territory has lessened.

[Na'im] Many news reports have mentioned the mediation by Egypt to resume dialogue between Your Majesty and Yasir 'Arafat. Is the story true?

[Husayn] I explained all the dimensions of the differences in a speech I addressed to the people. There was political coordination and joint action. Then we reached a situation in which the PLO, and the PLO leadership in particular, chose not to walk with us on what we believed it had agreed to with us in service of the cause, to give it forward momentum.

Dialogue and discussion must start at the point where we stopped. The question is whether or not the PLO is prepared for this. It is really illogical to say that the PLO might be concerned about joining our efforts to support the kinfolk in the occupied territory while the political side is left untackled. Cooperation should be based on confidence, commitment, and readiness to fulfill commitments, not in the interest of individuals or groups of people, but in the interest of the Palestine question and the Arab cause.

If the PLO is prepared to reconsider its position to serve the aim, which we believe should be the aim of every genuine Palestinian and Arab, then there will be a ripe opportunity to resume

dialogue. Otherwise, nothing can be done. There is no doubt our brothers in Egypt are trying to do something. After explaining the situation, we told them the matter is left to the PLO and they can contact the PLO, as they always do. On our part, we explained our clear stand to the PLO and the PLO knows our stand in all its dimensions and realities.

[Na'im] Sir, you recently received a message from Yasir 'Arafat. Does it contain any new PLO position?

[Husayn] No, sir. It was a message of thanks for Jordan's efforts toward the situation in Lebanon and the camps war, as well as for Jordan's continued endeavors in this regard. In fact, such efforts do not deserve thanks because it is our duty to exert such efforts.

[Na'im] In your speech in Paris yesterday you concentrated on the Lebanese situation and the need to settle this situation. Are there any contacts between you and Lebanese officials in this regard?

[Husayn] The contacts are not as they have been in the past. However, contacts have been renewed between us and some brothers in Lebanon. We believe in the need to begin an intra-Lebanese dialogue to find a formula acceptable to all parties and a concept of what the situation should be in the future. If this can be developed we will support it with all our energies. So we encourage such dialogue. At the same time, contacts may increase in the future. But we always hope that the Lebanese will agree among themselves and that Lebanon's unity, independence, and sovereignty will be safeguarded.

[Na'im] My final question: You are in constant touch with Iraq and you know what is going on at the Iraq-Iran front. How do you assess the results of the recent Iranian aggression? Do you believe that through the forthcoming Islamic summit the Islamic nation can reach a unified position on this dispute?

[Husayn] Regarding the Islamic summit, I believe it should deal with this serious situation. It should reach an agreement on issues to be raised. In fact, I presented an opinion during the Al-Ta'if summit [in Saudi Arabia]. At that time, we needed to say that the Islamic nation wanted an immediate termination of that war to start talks on ways to eliminate the causes of the war on the basis of mutual respect and noninterference in each other's domestic affairs or in the domestic affairs of other sides in the Arab region there. This is now an Arab and Iranian demand. Although good offices and committees have tried to solve the problems, the situation remains tragic in the full meaning of the word.

There are daily losses in life and the region and its peoples are being threatened by this war. The continuation of this war is not in the interest of the Arab nation or the Islamic nation. I do not believe there is any use in it. On the contrary, it increases dangers and tragedies on human and material levels. Therefore, the conference should deal with this issue if it wants to serve the Arab and Islamic world. We will try to do this. If the conference fails, we will face a serious situation. In other words, this failure will prove that we are unable to carry out our duty in any area in the Islamic world. I hope there will be Arab and Islamic meetings on

the sidelines of the conference to achieve more understanding and coordination. This is what I expect the Islamic conference to do — the conference which will be convened in Kuwait in the near future and in which I will participate.

Regarding the war, I have recently been in Iraq and I follow all developments in this war. In fact, Iraq from the beginning waged the Arab nation's battle to preserve the Arab personality and entity. This is everybody's battle and Iraq is waging it with all its powers and energies and in full understanding of its role. It is doing what it can and I sensed the Iraqis' determination, awareness, and ability to confront the repeated aggressions against Iraq and the entire Arab nation.

[Na'im] Thank you, Your Majesty.

AL-RA'Y on King Husayn's LE MONDE Interview

JN131354 Amman AL-RA'Y in Arabic 13 Jan 87
pp 1,18

[Editorial: "A Clear Message"]

[Text] In an interview published by the French paper *Le Monde* yesterday His Majesty King Husayn stressed that the failure to reach a peaceful settlement of the Middle East crisis will lead to uncontrollable danger. He indicated that the only way to reach a settlement is through an international conference. He referred to the need for the five UN [Security Council] permanent members to start a dialogue to pave the way for the convocation of this conference. Observers following the recent political developments realize that the Jordanian position on the one hand and the Soviet and European positions on the other are almost identical. Moscow called for holding a preparatory meeting among the five permanent members of the UN Security Council to pave the way for the convocation of the international conference. France's position coincides with the positions of some European capitals. Jordan had earlier stressed the importance of this preparatory step. This position stems from the firm conviction that any unilateral effort, particularly by the United States, will only lead to further obstruction of the peace process. The U.S. and Israeli intransigence toward Palestinian rights or toward dealing with the PLO has continuously closed the door to any serious effort to attain just peace. The formation of the preparatory committee to pave the way for the international conference may constitute an opportunity to prevent the United States and Israel from stripping Resolution 242 of its contents, particularly regarding comprehensive withdrawal from the occupied Arab territories and preventing the aggressor from using superior force to achieve its goals.

His Majesty King Husayn's visit to France and Italy falls within this framework. The Arabs desire to maintain the Jordanian role and reject any effort to eliminate it. His majesty's statement referred to the dangers stemming from the continuation of Israel's settlement policy, the dangers this policy poses to the peace process, and the contradictory U.S. policy which was confirmed by the disclosure of the arms deal to Iran. His majesty noted that this accordingly resulted in Washington losing its credibility. This loss of credibility and contradiction can only be made up for by adopting an honest and sincere position toward

108

דחיסות: רגיל	מחלקת הקשר ניו-יורק טופס מברק	דף: 1
סוג כטחוני: גלוי		מחור: 3
תז"ח: 121500		א ל : המשרד
נר : 0258		ד ע :
		מאת : נא"ם

אל : ארבל 2: מזא"ר: ממ"ד
מאת : יששכרוף

ועידה בינ"ל למז"ת - לשלנו 215.

1. משלחת בריה"מ הפיצה את הודעת משח"ץ הסוביאטי (כשלנו 215) כמסמך עצרת ומועבי"ט במסגרת הפריט "המצב במזה"ת".

2. קמרון הוט שאל את היועץ המז"תי של בריה"מ אנטיוחין בנוכחותי, מדוע לא הופץ המסמך במסגרת הפריט "שאלת פלסטין", הפריט שבו נדונה 'הועידה הבינ"ל'. הסוביאטי השיב כי אין לזה משמעות ויתכן שעשו טעות.

נא"ם

[Handwritten notes and signatures]

2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2
2 1 3 3 2

אישור:	שם השולח: ג'. יששכרוף	12.1.87	האריך:
--------	-----------------------	---------	--------

UNITED
NATIONS

213

0258

A S

General Assembly Security Council

Distr.
GENERAL

A/42/78
S/18567
9 January 1987
ENGLISH
ORIGINAL: RUSSIAN

GENERAL ASSEMBLY
Forty-second session
THE SITUATION IN THE MIDDLE EAST

SECURITY COUNCIL
Forty-second year

Letter dated 8 January 1987 from the Permanent Representative
of the Union of Soviet Socialist Republics to the United
Nations addressed to the Secretary-General

I have the honour to forward the text of a statement issued by the Foreign Ministry of the USSR on 7 January 1987.

I should be grateful if you would arrange for distribution of this text as an official document of the General Assembly under the item entitled "The Situation in the Middle East", and of the Security Council.

A. BELONOGOV

0258

3/3

ANNEX

Statement issued by the Foreign Ministry of the USSR
on 7 January 1987

The United Nations General Assembly has passed resolution 41/43 D of 2 December 1986, which not only reiterates the urgent need for an international peace conference on the Middle East but also for the first time endorses the call to set up a preparatory committee within the Security Council, with the participation of all permanent members, to do everything necessary to convene such a conference. This step clears the way for a practical breakthrough in the Middle East conflict through collective efforts, as the Soviet Union and other peace-minded countries have consistently pressed for.

There is especial satisfaction in the Soviet Union, which voted for the resolution together with 122 other United Nations Member countries, that the international community, by an overwhelming majority of votes, approved a proposal by the USSR to set up a preparatory committee for the conference. The extensive support won by that proposal in the United Nations, as at the eighth Conference of Heads of State and Government of Non-Aligned Countries in Harare, goes to show that the campaign for a just and comprehensive Middle East settlement and an international peace conference on the Middle East is entering a qualitatively new phase.

The position of the USSR - that it is essential to start without delay on the preparatory work for an international conference on the Middle East and, with this aim, to form a preparatory committee within the Security Council - was recently reaffirmed by Mikhail Gorbachev, the General Secretary of the Central Committee of the Communist Party of the Soviet Union.

The Soviet Union is certainly not trying to impose any pre-conceived, rigid timetable for the conference preparations. This is a collective matter for discussion in bilateral contacts and multilateral talks, including the preparatory committee once it is formed.

The prime need now is to start moving to untangle, at long last, the knot of tensions in the Middle East, which is a danger to all.

The Middle East nations must be given the peace they have so long awaited, and a guaranteed right to national sovereignty, safe existence and development. This requires a practical display of readiness to adopt a new mode of political thinking and build policies that take account of mutual interests and the principle of equality and equal security. Only thus will it be possible to put a Middle East settlement on track.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

האם אפשר להגיד משהו?

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני מבין שזה לא דיון היום.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

כמו ^(המחשבה) כל ועידות הפיסגה הקודמות בין ישראל למצרים, גם הוועידה האחרונה שימשה דחף, גורם מקדם בחזית השלום, ביחסי השלום בין ישראל למצרים. כל ועידה כזאת מעצם קיומה, עצם ההזדמנות והאפשרות להיכרות ודיון משותף, מחזקת ומקדמת את יחסי השלום, גם אם אינם מגיעים להסכמה על כל הנושאים הנדונים, וזה דבר בלתי אפשרי למעשה. מפני שתמיד יהיו חילוקי דעות בינינו ובין מצרים ובין ארצות ערביות אחרות. אבל הרי השאיפה שלנו היא לא להגיע להסכמה כוללת. השאיפה היא להגיע ליחסי שלום שנוכל לחיות ביחד בלי מלחמות ותוך שיחוף פעולה עד כמה שאפשר. אני מניח שבמובן זה גם הוועידה הזאת רשיגה את המטרה הזאת במידה מסוימת. דחף נוסף, דחיפה נוספת לכיוון יחסי השלום.

נוסף לכך, למרות כל הקשיים שהיו והמכשולים שהיה צריך לדלג עליהם, הוועידה הזאת הייתה הוכחה נוספת לנוכחות העקרון של משא ומתן ישיר. למרות שהיו קשיים וחילוקי דעות, בכל זאת הוכח שעל ידי המשא ומתן הישיר שקדם לוועידה ושהיה כותן לוועידה - -

מ"מ רה"מ י. שמיר:

ועידה, הייתה ועידה. תקרא לזה פיסגה. אפשר לקרוא

איך שרוצים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

המשא ומתן הישיר הניב את הפירות שלו. אף אחד מהצדדים איננו מרוצה ממנו במאה אחוז, אבל עובדה היא, העניין הזה של טאבה עם כל הקשיים, עם כל חבלי הלידה, זהו תולדה של משא ומתן ישיר. הדיונים שהיו ביממה הזאת של הפסגה הם תוצאה של משא ומתן ישיר. אמנם, כמו שראש המחשלה הסביר ורצינו, נכון, והתערבות של האמריקנים הייתה חזקה מאוד, מסיבית, אבל אף אחד מאתנו איננו מתנגד למעורבות הזאת. ארצות-הברית שותפה להסכמי קמפ-דיוויד. לפי ההסכמים האלה האמריקנים רשאים להתערב בכל היחסים בינינו ובין מצרים, וארצות-הברית הוכיחה במידה רצינית מאוד שהיא ידידה של ישראל והיא ראויה לאמונה של ישראל. על כן אף אחד מאתנו איננו מתנגד ולפעמים גם שמח על המעורבות של ארצות-הברית באותם היחסים, ובאמת המעורבות הזאת איננה גורמת לנו שום נזק. היא חורמת לשלום. גם האינטרסים האמריקניים באזור, אפשר לומר, זהים לאינטרסים של השלום באזור.

על כן אני אומר, והודעה המשותפת ביטאה פחות או יותר את אותו אקלים היחסים הקיים, את אותו ההישג בעיקר של המשא ומתן הישיר. אינני יכול לתאר לעצמי מה היה קורה אילו נניח נציגי כל אותן המדינות שצריכות להשתתף בוועידה בינלאומית היו מחרוצים שם באלכסנדריה באותן עשרים וארבע שעות. אני חושב שהיינו מגיעים לתוצאות פחות חיוביות, ללא ספק.

אני רוצה להסתייג מהדגש שהושם על ענין הוועידה הבינלאומית. לדעתי, כל הרעיון של הוועידה הבינלאומית היום הוא מבחינתנו דבר שיכול להיות הרה-סכנות, הוא יכול להיות מויק, הוא יזיק, ואיננו זקוקים לו. אגב, הסייגים של ראש המחשלה, המדוברים והרציניים ביחס לרעיון הוועידה הבינלאומית, יש להם משקל. אבל לפי הנסיון הבינלאומי ולפי הנסיון שלנו, ברור שכאשר אחת מסכים לעצם הרעיון של ועידה בינלאומית ואחרי נכנס למשא ומתן על כך, אז כל הסייגים במשך הזמן יישחקו ויתנדפו ומישאר הוועידה הבינלאומית. בעצם המשא ומתן על הסייגים כבר נכנס לעימות עם רוב הקהילה הבינלאומית. אגב, מובארק בדבריו כאשר הוא הופיע בפני עתונאים, אמר שהסכמנו לוועידה בינלאומית ללא סייגים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

WITHOUT RESERVATIONS. זה ללא סייגים. זה

התרגום המילולי. אני לא כוונה על זה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אינני בונה על המלה הזאת של מובארק כשם שאי אפשר לבנות על מלים אחרות. אבל לכך הוא מחכוון. אנחנו גם יודעים למה ארצות ערב מעוניינות בוועידה בינלאומית דווקא בהשתתפות הסובייטים, מפני שהם יודעים שהסובייטים עמדתם כלפי ישראל היא שלילית, ונוח לממשלים ערביים גם פרו-אמריקניים ואנטי-סובייטיים לראות את ברית-המועצות משתתפת בפורום כזה, בוועידה בינלאומית.

אין לנו ספק שאם תקום ועידה בינלאומית דו"א מדינה שתשתתף בה לא תרצה להיות בבחינת סטטיסטית ותצצה להטביע את חותמה על החלטות ועידה כזאת, ואנחנו נמצא את עצמנו עומדים בפני נסיונות לכפות עלינו פתרונות שאיננו רוצים בהם. אני נזכר, אגב, באחת השיחות שלי עם גרומיקו, שהוא אמר לי, חסכמו אתם לוועידה בינלאומית ואו אולי תשכנעו את הידידים הגדולים שלכם שגם הם יסכימו. הוא החכוון לארצות-הברית. אני רואה שהתערכה שלו הייתה הערכה חכמה. יש סכנה שכך זה יקרה. ממשיך ארצות-הברית בדרך כלל היום מתנגד לוועידה בינלאומית, מסחיין בוועידה בינלאומית ואין לנו ענין דווקא להשפיע על ממשיך ארצות-הברית שהוא יסטה מהתנגדותו זאת.

עכשיו ביחס לעבר. אומרים שב-1977 החליטה ממשלת ישראל על הליכה לוועידה בינלאומית. אפשר לומר שיש הבדלים גדולים בין מה שהיה ב-1977 ובין מה שיהיה ב-1987. אז זה היה לפני הסכמי קמפ-דיוויד. לאחר הסכמי קמפ-דיוויד גם מצרים לא הייתה מעוניינת עוד בוועידה בינלאומית. המגע הוקם, המגע הישיר, המשא ומתן הישיר החליל והניב פירות. נוסף לכך, ממשיך קרטר היה אז בעד ועידה בינלאומית ודרש את זה מישראל. היום ממשיך ארצות-הברית חושב לגמרי אחרת, הוא איננו מעוניין בוועידה בינלאומית באותה השתתפות שתערכים דורשים.

לכן אני אומר, צריך לעשות הכול כדי לקדם את המשא ומתן לשלום עם מצרים ומדינות ערב אחרות, לעמוד בחוקף על עקרון המשא ומתן הישיר, להחרק ככל האפשר מדעיון הוועידה הבינלאומית שיכול רק לגרום נזקים ולהעמיד אותנו בפני סכנות בלתי נחוצות.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אין צורך.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אולי אפשר לומר שאנחנו מאשרים את ההחלטה ומתנים

את קיומה בהחלטת הוועדה.

סוף דברים

ח"מ רה"מ י. שמיר:

אני חושב, שאין טעם כעת לדבר על ענין טאבה.
איני יודע כעת את כל הפרטים, אבל זה דבר שאינו נחוץ לשינויים, אלא אם כן
המצרים ירצו שוב לשנות משהו.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

כנראה שנגיע לשלב הזה. יש לי רושם כזה. העיקר
אלה השיחות שתתקיימנה. אני מבין שחיינה כמה פגישות, או כמה שיחות ובסוף תהיה
הודעה משותפת.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

אבל יש להניח שכך זה יסתיים, כך זה יגמר.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

זה המועד הכי יציב.

החלק הראשון של השיחות צריך להיות סביב ליחסים
הדו-צדדיים, לא משום שהם צריכים לעשות לנו טובה, אלא משום שהם צריכים לקיים את
ההחייבויות לפני ההסכמים השונים. אם הולכים לשיפור היחסים, קודם כל, יש
לדאוג לכך, כי אלה דברים שיכולים לחדש בדצינות לשיפור היחסים ולבסס את השלום
בינינו ובין מצרים, לחת יותר חזק.

האנשים שלנו אמנם דיברו הרבה, כפי שאמרת, אבל
הם לא גמרו את המלאכה, משום שהמצרים לא גמרו, הם פשוט לא הסכימו. אותם דברים
מרגיזים, שהמצרים עצמם יודעים שכדאי לסלקם מזה, עדיין נשארו, כי חוץ מהחשבות
כלחצים השונים שישנם שם, או פחד מלחצים, הם אינם מקיימים את ההחייבויות האלה.
הם מתחמקים מלקיימם. אני מדבר על הסעיפים השונים שעליהם יש הסכמים. איני
מדבר על פיתוח נוסף כמו של צינורות גז, דלק וכו'. זה בודאי היה מצוין אילו זה
היה מחקרים, אבל זה תלוי, קודם כל, בהם והסיכויים לכך היום קלושים. לכן, יש
לדבר על אותם הדברים שכבר הוסכמו והובטחו מספר פעמים ע"י מובארק עצמו, כמו
הענין המרגיו בתיירות - הטופס הצהוב המסכן - שאינם רוצים לבטלו. זה ענין של
אפליה ברורה ומרגיזה. זה גם סובסטנטיבי מבחינת התיירות. ישנו גם ענין הסחר,
שגם בו יש אפליה, חקשורת וכו'. בתחומים אלה צריכה לצאת איזו כשורה של
התקדמות והתגברות על המכשולים שעומדים בדרך לשיפור היחסים.

הם בודאי ירצו לדבר וידברו על מה שקרוי "החליף
השלום" ובעצם, זו הרחבת השלום באזור עם מדינות אחרות. טוב שאמרת, שתעמוד
במסגרת קווי היסוד של הממשלה, כי נדמה לי שבמסגרת הזאת ישנו כל מה שניתן ואפשר
לעשות. היא נוסחה גם בקפידה וגם מחוץ כוונה כנה להגיע להרחבת השלום.

מתחומר שאנו קוראים ומתענונות, אנו מרגישים,
שרם ירצו להגיע לנוסחאות מרחיקות לכת בנושא הפלשתינאי. בנושא זה, כמובן, יש
להזכיר מכל דבר שאינו מקובל על כולנו. זה לא רק ענין של הגדרה עצמית, אלא גם
ענין של קונפדרציה ירדנית - פלשתינאית - שעליה חוזרים בעתונות, או דברים מסוג
זה. אמנם, אבא אבן בחכנית "מוקד", אתמול, הסביר כי מסתם קמפ-דיויד הוא אולי
המסמך המרחיק לכת ביותר בנוגע לקיום תביעות הפלשתינאים (זה תלוי בפרוש), אבל
למרות הפרוש הזה של אבא אבן, היות וזה ההסכם היחידי המחייב בינינו ובין מצרים,
עלינו לעמוד עליו ולקבוע שהמשך החו"מ, גם בכל הנוגע לפתרון הכביה הפלשתינאית,
צריך להיות על יסוד הסכמי קמפ-דיויד. הפרוש הזה של אבא אבן זה רק נימוק נוסף
לשכנועם, שיקבלו את הגישה הזאת. אמנם היו ידיעות שהמצרים מבטלים את החלק השני
של הסכמי קמפ-דיויד, את המסגרת לחליף השלום (היו ידיעות בעתונות) אבל אפשר
לבטל הסכם באופן חד-צדדי ולחייב אותנו. דבר זה צריך למצוא את ביטוי, כמובן,
בהודעה משותפת.

ישנו הנושא של הועידה הבינלאומית. לדעתי, ככל
שנתקרב לנושא הזה, נכנס לצרות צרורות גדולות ונצטרך אח"כ לחפש דרכים ושבילים
איך לצאת מזה. אני יודע, שזו בינתיים רעמדה הבסיסית של ארה"ב. אני חושב,
שאיננו צריכים להחייב לוועידה כזו. ברור לנו, שועידה בינלאומית היא ועידה
בראשיתיות הסובייטים ואנו איננו צריכים שיהיו מעורבים במו"מ באזור, כי זה יכול
לפגוע בנו בצורה חמורה ביותר. מה עוד, שאין תקווה, שהסובייטים ישנו היום את

7
X

מדיניותם באופן יסודי. גם בלי ענין הסובייטים, אני חושב שאנו צריכים לעמוד על
אותו עקרון שעמד לישראל כמשך כל כך הרבה שנים - המו"מ הישיר. זה עקרון נפלא,
הגיוני ואי אפשר לערער עליו. צריך לעמוד בעיקר עליו.

אלה הם הדברים העיקריים שצריכים להיות לנו
עינינו, שהייחזי מצינום היום.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אנו לא שינינו את העמדה בנושא זה, כאן.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

ב-1977? זה דבר אחר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זה ישנו, זה לא מוכרח לעלות עכשיו.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

לא מוכרחים לפתור הכל.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני מציע שתוהר בדברך.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אבל אנו לא צריכים לדחוף לוועידה. עומדת איוו
הצעה במועצת הבטחון על הקמת ועדת הכנה.

סוף דברים

ח"מ דה"מ י. שמיר:

אני פותח את ישיבת הממשלה. ראש הממשלה ביקש מחני לדווח לשרים דיווח חלקי מאד על סיורו באירופה. אני בטוח, שלאחר שראש הממשלה יחזור ארצה, הוא ימסור סקירה מפורטת ואולי גם יתקיים דיון.

השיחה עם גונזלס, ראש ממשלת ספרד, הייתה טובה מאד ובנוסף לכינון היחסים הדיפלומטיים בין שתי הארצות, סוכם עקרונית על שיתוף פעולה כלכלי. ראש ממשלת ספרד כבר הסכים למינויו של שמואל הדס, כשגריר ישראל בספרד והמינוי יובא הבוקר לאישור הממשלה. ביקשתי מראש הממשלה לדבר על כך עם ראש ממשלת ספרד, כי זה מקרה מיוחד, מאחר שכידוע, שמואל הדס היה נציגה הכלתי רשמי של ישראל בספרד, במשך ארבע שנים.

בשיחתו של ראש הממשלה עם ראש ממשלת הולנד, הבטיח האחרון להמשיך בטיפולו ביהודי בריה"מ. כמו כן, בעקבות התכתבות בין השר שרון לבין שר המדע ההולנדי, ניתנה בשיחה זו תשובה חיובית עקרונית לשיתוף פעולה בנושא מחקר ופיתוח מעשיית.

באשר לבריטניה, לראש הממשלה היו שיחות עם שר החוץ הבריטי ועם ראש ממשלת בריטניה. שר החוץ הבריטי סיפר לראש הממשלה על סיורו בארצות המפרץ הפרסי, על הראגה שיש שם מנפילת מחירי הנפט ועל החששות ממלחמת עיראק-איראן. יחד עם זאת, יש שם רגישות רבה לענין הפלשתיני.

באשר לתהליך השלום, לפי דברי שר החוץ הבריטי, הבריטים תומכים בצעדי ישראל וירדן ומוכנים לסייע לקידום התהליך. בריטניה אינה שוללת את רעיון הועידה הבינלאומית, אבל לא נראה לה, שניתן להשאיר את בריה"מ מחוץ לוועידה כזאת ואולי אף לא את סוריה. כמו כן, הבריטים מחדשים, שאכן ערפאת לא מסוגל להצטרף לתהליך מסוג זה.

ראש הממשלה סקר בפני שר החוץ הבריטי את מאמציו לגישור הפערים בין ישראל וירדן, פירט אפשרויות שונות לצרוף פלשתינים לתהליך השלום, כגון: ראשי ערים וכן צי"ן, שבריה"מ טרם שינתה את מדיניותה, הן בתחום המדיני והן בשאלת יהודי בריה"מ. ראש הממשלה סקר גם את מצב היחסים עם מצרים והבריטים הביעו את הערכותם לצעדים שנוקטו במישור הזה.

הבריטים העלו את בעית האוכלוסיה ביו"ש ועזה וראש הממשלה הסביר, שניתן היה ללכת כברת דרך נוספת לשיפור מצבם, אילו לא הפעילות הטורקיסטית המתמשכת של אש"ף.

לגבי השיחה עם נב' תאצ'ר, שני הצדדים הסכימו לשמור על איפול ולא לפרסם את תוכנה, אבל בינתיים התפרסם דבר, שנוגע במישורינו לנו, שבבריטניה עומדת לבטל את הנוהג של מתן אישורים לצורך חזרת הערבי ע"י משרד המשלתי בריטי. נב' תאצ'ר ביקשה לא לפרסם ידיעה זו, אך הבוקר קראתי על כך בעתונים. כן סוכם להמשיך ולהעמיק את שיתוף הפעולה בתחום הלוחמה בטרור.

עד כאן. כפי שאמרתי, אני מניח, שכאשר ראש הממשלה יחזור, יהיה דיווח מלא ואולי אף יתקיים דיון.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

בתוך זה יש בעקיפין ידיעות על השיחות עם מרפי, כי כשמדובר על חו"מ עם ירדן, אנחנו יודעים, שלא התנהל חו"מ ישיר. כל מה שמדובר כאן על ירדן זה באמצעות מרפי.

באשר לשאלתו הראשונה של השר שרון - מה שמסרתי, זה בערך מה שקיבלתי ומהיה אפשרות להציג את כל השאלות לראש הממשלה.

בענין טאבה, לאחר החלטת הקבינט, שהועברה למצרים, לא היו למעשה התפתחויות מעשיות, פרט לכל מיני הודעות וידיעות בעתונות.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

הוא רוצה לומר, שאש"ף הביא לכך.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

עוד לא רצה את האמריקנים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זה לא.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זה משולב.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

חכענו וסירבו.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אכל הוא סירב.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אינני יודע אם זה טוב.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

חשאיך זאת לשיפד. זה לא מתאים לשולחן הזה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני לא כועס, אני רק קובע, שזה לא הולם את הדמיון

של השולחן הזה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זה היה בקופנהגן. אני לא הייתי בכון.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אינני רוצה, בשעה מאוחרת זאת, לחזור על דברים שאמרו קודמי. אינני רוצה להתעכב על דברים שהיו. אני חושב, שחשוב ביותר הוא לשים לב ולהזהיר את עצמנו מפני דברים גלולים להרחש. לאני רוצה להתעכב, בעיקר, על נקודה אחת - הסכנה בקיום ועידה בינלאומית לשלום במזרח התיכון. זוהי דרישה ערבית, זוהי דרישה סובייטית - וזה לא ענין של קפריזה. הערבים רוצים בדבר הזה, לא מפני שהם רוצים ציבור גדול סביבם. זה נאמר בהחלטת פו, שהשיחות על פתרון הסכסוך הערבי עם ישראל צריכות להיות במסגרת ועידה בינלאומית. זה גם נאמר בסעיף 5 של החסכם בין אש"ף לבין ירדן. למה הם עומדים על כך? מפני שהם אינם רוצים מו"מ ישיר עם ישראל וזוהי דרך להתחמק ממו"מ ישיר. שנית, הם גם יודעים מה יכולה להיות ההחלטה של ועידה בינלאומית כזאת. בוועידה בינלאומית כזאת, כל המשחפפים יפסקו ויחליטו, שישראל צריכה לחזור לגבולות 1967 ומה שיחקבל בוועידה כזאת יכולה להיות פשרה בין הגישה האמריקנית על הגבולות - ואנו יודעים מהי - לבין הגישה הסובייטית.

ראש המחשלה אמר משפט אחד בענין זה בעצרת הכללית של האו"ם ודיבר על איזה פורום בינלאומי. הוא לא דיבר על ועידה בינלאומית.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אבל השאלה היא מה הרושם שהתקבל בעולם - ואינני מדבר על העבר, אלא על העתיד. קודם כל, בעתונות האמריקנית נאמר, שישראל עשתה ויחור גדול, היא הסכימה לוועידה בינלאומית. זה נאמר בעתונים רציניים ביותר. באירופה היה לי נסיון אישי לשמוע זאת. כידוע, הייתי באחרונה בלונדון, בפגישה עם שרי החוץ של הקהילה ושם הם אמרו לי: אמנם, אחת מדבר נגד ועידה בינלאומית ונגד השתתפות אש"ף, אבל הנה שמענו את ראש המחשלה בעצרת האו"ם והוא מדבר על ועידה בינלאומית.

כך הם הבינו, שיש הסכמה על ועידה בינלאומית

ולגבי אש"ף, עוד לא ברור.

נכון, שבאירופה יש איזה שהוא שינוי ביחס לאש"ף, בגלל השגיונות שאש"ף עשה בתקופה האחרונה, אבל עדיין אין שינוי מהפכני.

נוסף לכך - ודוד העיר על כך - שמעתי גם אני, שבראיון רדיו אמר, שאחרי, עקרונית, מסכים לוועידה בינלאומית. אני רוצה להדגיש, שוועידה בינלאומית היא סכנה.

דבר נוסף, העמדה האמריקנית הייתה נוחה ביותר בשבילנו. במשך כל הזמן, האמריקנים התנגדו לוועידה בינלאומית. בכל פגישה אחת, חצבנו היה טוב, כי הם ואנחנו נוקטים באותה עמדה - הם מסיבות שלהם ואנחנו מסיבות שלנו. עוד בשיחה האחרונה שלי עם שולץ, שאלתי אותו: מה עמדתכם לגבי ועידה בינלאומית ועל כך הוא השיב לי: אנחנו מתנגדים. אבל, לאחר שראש הממשלה אמר מה שאמר - ואני לא מאשים אותו על כך, כי היו כבר תקדימים - האמריקנים עצמם סטו מהתנגדותם לעקרון הוועידה הבינלאומית. הם כבר לא מדברים בחוקף, שארה"ב היא נגד ועידה בינלאומית.

אני זוכר, שכאשר נפגשתי לפני שנה עם גרומיקו, אמרתי לו שני דברים: אנחנו בעד יחסים דיפלומטיים אחכם ומצד שני, אנחנו מתנגדים לוועידה בינלאומית, לא בגלל השתתפותכם, אלא משעמים אלה ואלה. יש הרבה נימוקים לכך - ואפשר להכין אותם.

יירדן עומדת בחוקף על קיום ועידה בינלאומית, מצרים עומדת בחוקף על קיום ועידה בינלאומית. אתחול שמענו את הסורים עומדים על קיום ועידה בינלאומית. בריה"מ בודאי עומדת על קיום ועידה בינלאומית. אנחנו עלולים לעמוד בפני סכנה זו ועלינו למנוע אותה ככל האפשר. ועידה בינלאומית לא תביא שלום, כי לא נוכל לקבל את החלטותיה של ועידה כזאת, אלא שמצבנו יחמיר, כי יהיה יותר קשה להתגונן בפני החלטות של כל גדולי העולם.

לכן, קודם כל צריך להיות ברור לנו - הוזכר הבלון - שבכל הפעילות המדינית שלנו בזמן הקרוב, יש למנוע, עד כמה שאפשר, קיום ועידה בינלאומית. נכון, הדבר לא נאמר, אך כך הוא הובן ע"י רבים - וכאמור, זו יכולה להיות סכנה רצינית ביותר.

נכון, שהממשלה החליטה בשנת 1977 על הליכה לג'ניבה ואחר כך הודעו לנו, כאשר נעשה הסכם בין ארה"ב לבין בריה"מ, בין וואנס לגרומיקו, אבל אז בא סאדאת וחציל אותנו.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אבל זה היה באותה תקופה. סאדאת הציל אותנו מהמלכודת הזאת. זה אחר היתרונות של מהליך קמפ-דיויד. אנחנו לא צריכים לשאוף לזה ועלינו להזהר מזה כמחגיפה.

נכון, שלהופעות ראש הממשלה היו הדים מאד חיוביים בארה"ב וגם באירופה. אבל הפריע לי, שההדים האלה נבעו מכך, שהיה בדברים, לפי הבנת החקשורת, ויתור ישראלי גדול, מבחינת הוועידה הבינלאומית. כי זו לא חוכמה לרכוש אהדה רבה, כשאחרי מוותר על משהו מהאינטרסים שלך.

בארה"ב, מעמדנו איתן ביותר. זה כמה שנים, שאין עלינו כל לחץ בתחום המזרח התיכון. זה שנים, שלא מדברים איתנו על נסיגה לגבולות אלה או אחרים ובכלל לא מדברים על הבעיה הסטריטוראלית. זה שנים, שלא מדברים איתנו על הפסקת התנחלויות. על כן, לא היה צורך באיזה שהוא ויתור מיוחד, כדי להשיג שיפור בהתייחסות של ארה"ב אלינו. היחסים עם ארה"ב הם נכס גדול מאד - ואנחנו צריכים לשמור עליו, אבל אנחנו יכולים לשמור על הנכס הזה, גם בלי ויתורים כלשהם על האינטרסים שלנו. יש לכך הרבה סיבות - אינני רוצה להכנס לכך. יש סיבות אמריקניות, פוליטיות-פנימיות, יש סיבות אחרות. זה דבר שלא נוצר היום. זה לא מה שהיה בשנת 1975, או בשנת 1976. אין היום לחצים עלינו.

מספרים לי, שכאשר קיסיונג'ר רצה להשיג משהו מישראל בשנים ההן, הוא היה מאיים, שהאלטרנטיבה היא ללכת לג'ניבה. זה היה איום. אז ראש הממשלה אומר, שאין עקרון כזה, שהחזקבל ע"י הממשלה, שאנחנו לא צריכים ללכת לוועידה בינלאומית, אבל זה היה עקרון מדיני של כל ממשלות ישראל עד היום.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

פעם אחת בג'ניבה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

לא הלכנו לוועידה בינלאומית במחכונת הזאת של כל

חברות מועצת הכסחון.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זו לא הייתה ועידה בינלאומית - זה סיפור אחר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זו לא הייתה ועידה בינלאומית. זו הייתה ועידה

לישום הסכם קמפ-דיוויד.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

מתי? זו לא הייתה ועידה בינלאומית, זה היה אחרי

הסכם קמפ-דיוויד, זה סיפור אחר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

לא, זה סיפור אחר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זו לא הייתה ועידה בינלאומית, זו הייתה ועידה

לישום הסכם קמפ-דיוויד.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

בכל אופן, זה היה הקו של הממשלה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אם זה לא היה, אני מציע שזה יהיה. אני אומר,

שבשביל ישראל, ועידה בינלאומית היא סכנה רצינית ביותר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אז תגיד שאינך מציע.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

תגיד שאחרי מתנגד לוועידה בינלאומית, שזו לא

ועידה בינלאומית.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

שולץ אחר לי, בפרוש, שהוא מתנגד לוועידה

בינלאומית. הבלון הזה זה איוה שהוא חרגיל, שדעת הקהל בעולם וגורמים מדיניים

קיבלו זאת כוועידה בינלאומית וזה יכול להתפתח לוועידה בינלאומית.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

ברגע שחזיה ועידה בינלאומית, המו"מ הישיר...

מ"מ רה"מ י. שמיר:

תגיד, שאנו מתנגדים לוועידה בינלאומית והדוסיס

לא יסכימו להיווח סטטיסטיים באיוה שהוא טכס. גם הערבים לא יסכימו. לכן, יש בזה

סכנה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זו לא דילמה כזאת.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

כרגע שאנו מקבלים את העקרון של ועידה בינלאומית, זה יכול להיות מקביל לויחור טריטוריאלי.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני אומר, שמהמבנה הזה יכולה לצמוח ועידה בינלאומית.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אם אחת אומר, שאחיה בעד פתיחה צרמוניאלית, אני לא מקבל זאת, אבל אחיה צריך להגיד, יחד עם זאת, שאחיה נגד ועידה בינלאומית במחכונת שהערבים דורשים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

מפני שאנו בעד מו"מ ישיר ומו"מ ישיר עומד נגד ועידה בינלאומית. הערכים המציאו ועידה בינלאומית, כי הם אינם רוצים מו"מ ישיר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אכל עמדת הערכים היא - ועידה בינלאומית במקום מו"מ ישיר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני שומע היטב, אני מדבר על סכנה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

השר יעקבי שאל על מה אנו צריכים היום להחליט, הרי אין פה שום מצב אופרטיבי. נכון, אין פה שום מצב אופרטיבי שצריך להחליט עליו, אבל יש חתליך מסויים. אני אומר, שאם הולכים לוועידה כזו ואם זה יתפתח (הרי עוד לא קיבלו את מה שאחיה הצעת)...

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אז נגיד - את מה שהציעו לך - מהכלול הזה יכולה לצאת ועידה בינלאומית...

מ"מ רה"מ י. שמיר:

המחשלה לא צריכה ללכת לזה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זה לא עניין של חשד. אני יודע מה הכוונה של חוסיין, מה הכוונה של מובארק. בעניין זה אני יודע, כי זה כתוב, שחור על גבי לבן, לכן, לא צריך לקבל כחוס הזה את מה שהם מציעים, לא ועידה בינלאומית.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני אגיד לך - כאשר שאלו אותי בארה"ב האם אני נגד כל ועידה בינלאומית, אני אמרתי, שיכול להיות, שלאחר שנגיע להסכם עם בן-שיחון, עם הצד הנגדי שנו, שנחליט יחד, להביא זאת לאיזה שהוא פורום בינלאומי כדי לחת לזה אישור, אבל אחרי הכל, לא שהם יחליטו.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני רוצה להחריע על הסכנה ולא יותר.

עכשיו, עניין פרוצדורלי - דיברתי היום עם ראש המחשלה והוא אמר, מבלי שהוא שמע אותי, כי בישיבת המחשלה לא חתיה הצבעה. הצבעה על עניינים כאלה, וגם דיון (אם צד אחד מבקש) יכולה להיות רק בקבינט. לא רציתי לבקש שהדיון יהיה במסגרת הקבינט, כי לא מתקבל על הדעת שלא יהיה דיווח לפני המחשלה. אבל דיון בחוספת הצבעה, לפי ההסכם המקובל בינינו, יכולים להיות רק בקבינט. על כן, אני עומד על כך, שבישיבה זו של המחשלה לא חתיה שום הצבעה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

הוא הופסק ע"י החצרים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אלה העובדות.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

ו לא ועידה, עור, זה דבר אחר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני אומר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

איש לא אמר שזה כשלו].

מ"מ רה"מ י. שמיר:

לא נהיה נגדכם, אבל אנחנו נגד ועידה בינלאומית.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני גם נגד ועידה בינלאומית בלי הרוסים.

סוף דברים

7 אב

27.10.85

ח"מ דה"מ י. שמיר:

עוד לא גמרנו.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

מי זה הם?

ח"מ דה"מ י. שמיר:

שמענו היום ברדיו ב-17.00, ששר הצמחה הירדני חזר ואמר, שרם אינם משונים את דעתם, הם לא מסכימים למו"מ ישיר.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

האם מרפי יבוא שוב?

ח"מ דה"מ י. שמיר:

אני חושב, שאם אין יותר נושאים אינפורמטיביים מסוג זה, כדאי היה לדבר על מה שתאמר מחר. אין טעם להמשיך את הויכוח שניהלנו במשך היום. היה ויכוח. עכשיו, מחר אתה צריך להודיע הודעה מדינית. ההודעה המדינית הזאת, לדעתי, צריכה להיות על דעת כולם ולהביע את דעת המחשלה כולה. הייתי רוצה לדעת מה אתה רוצה לומר מחר.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

אני מניח שחשבת.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

אם מותר לי להערב, אני הייתי מציע לא להמשיך בויכוח. אני רוצה לנמק זאת. אני מבקש סליחה, השר שרון. כדי שחיה תועלת לדיון - היה דיון ארוך, מייגע, אני רוצה שחיה לו חכלית. אני רוצה שהנאום וההודעה מחר יהיו מוסכמים, כיוון שזו הפעם הראשונה שעולה נושא כזה בכנסת. זה נושא חשוב, שיכול להעלות אחת לכמה שנים. יש כמה נקודות, שאני חושב, שצריכות להיות בהודעה כזו, כדי שחיה איוו הכרה, הרגשה, שכאן נעשים דברים חוץ הסכמה והספקות שהובעו היום, הניגודים וההסתייגויות אינם קיימים, או שקיימים במידה קטנה.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

לא. הרי מחר הוא צריך לחת הודעה בכנסת.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

הנאום זה דבר אחר.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

כאן מדובר על הפורמולה של ועידה בינלאומית.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

למה לא?

ח"מ דה"מ י. שמיר:

אתה לא מצטדק.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

מה שמעתי?

ח"מ דה"מ י. שמיר:

זו גם לא סיבה בשכילך לא להגיד את הדברים שאותה חומך בהם.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

אז תגיד עוד פעם.

ח"מ דה"מ י. שמיר:

למה אתה לוקח את זה כל כך אישי?

מ"מ דה"מ י. שמיר:

ועידה בינלאומית.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

אי אפשר לשלב את זה עם הצעת אי-האמון.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

הם לא יעשו מה שאנו לא רוצים.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

זה מכובד.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

לא מדובר פה על וירוסים.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

הנקודה היחידה, שנשארה כאן בספק היא, שלא תהיה ועידה בינלאומית במתכונת הידועה.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

אז, כמו"מ עם מצרים, לא היחה בעיה של אש"פ.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

כתוב: "נציגים מוסכמים על שני הצדדים".

מ"מ דה"מ י. שמיר:

טוב, שמעת מה שאנו רוצים. יש אימרה, שהלילה

מביא עצה.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

איש לא חיפש, רצו לעזור לך ולנו.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

הערכים דורשים ועידה.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

בסדר, אז אנו לא מקבלים את הודישה הזאת.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

לתאם זה גם להסכים.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

אני רוצה רק להסביר, שלחיות מדווח, אין פרוש הדבר, שאני מסכים לכל דבר שמדווח. אני חייב לדעת, זה לא אומר, שאני מסכים לזה.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

לא מדובר על מגעים, המדיניות צריכה להיות

מוסכמת.

מ"מ דה"מ י. שמיר:

הבעיה היא המדיניות.

סוף דברים

ח"מ רה"מ י. שמיר:

מתי אתה חוזר?

ח"מ רה"מ י. שמיר:

אני חושב, שהנוהל של ביקור שר החוץ של ישראל בעצרת הכללית של האו"ם, מדי שנה, הוא חיובי חיובי ומשנה לשנה אני מרגיש את השפעת התאורחותיו והשפעת העובדה, ההולכת מוכרת יותר מכל הבחינות, של הנוכחות הישראלית בזירה הבינלאומית ובאו"ם. עד כמה שאני מרגיש - וזה הביקור החמישי שלי באו"ם - האווירה הכללית היא נוחה יותר משנה לשנה. היחסים בין המשלחות השונות לבין משלחת ישראל טובים. כאן אני צריך לשבח את הנציג שלנו באו"ם, שיצר אוירה נוחה מאד, עם כמעט כל הנציגים, גם של מדינות שאינן מקיימות אתנו יחסים דיפלומטיים. הפרסטיז'ה של ישראל בעליה, מורגשים כלפיו, כבוד ודרך ארץ, אין מחמקים מאתנו כלובי, נשוחחים אתנו ומחשבים בדעותינו. יותר ויותר אני מרגיש, שפונים אלינו ומבקשים פגישות, כאשר בפעמים קודמות, לפני 3-4 שנים, היינו אנחנו צריכים להיות, בדרך כלל, יוזמי הפגישות.

במסגרת הביקור הזה באו"ם קיימתי פגישות עם 37 שרי חוץ ופגישות עם המזכיר הכללי של האו"ם. זו הייתה חכנית עמוסה מאד, אבל אני חושב, שיש בה חועלת. הפגישות היו עם שרי חוץ, שברובם איננו רואים אותם במשך השנה, טוב להפגש איתם מדי פעם ולעמוד על הדברים העיקריים, שאינם משמשים נושאים קבועים לפגישות בין השגרירים השונים.

באמצע העצרת, התחוללה ההתרחשות המסעירה של הפצצת חיל האוויר בטוניס וכמובן, שהיא ריחקה את התענינות האו"ם וגם של חוגים מחוץ לאו"ם. עיני כולם היו נשואות לדיוני מועצת הבטחון ולהחלטותיה ואחר כך אייחד דברים מעטים בנושא זה.

כאשר לפגישות עם שרי החוץ, השנה היה חידוש מסוים ושימת דגש על פגישות עם שרי חוץ של ארצות מזרח אירופה, פרט לבריה"מ. לא נפגשתי עם שר החוץ של בריה"מ והוסבר לי, שחסיבה לכך היא קוצר הומן. שר החוץ הרוסי היה, בס"ה, במשך יום וחצי בניו-יורק, מכיוון שמיד עם בואו הוא נסע לווינגטון ומשם לפריז, כדי ללוות את גורבצ'וב בשיחותיו עם מיטראן. לעומת זאת, נפגשתי הפעם עם ארכעו שרי חוץ מהגוש המזרחי, שניים מהם שאף פעם לא פגשתי. היה בזה חידוש והיה בזה ענין.

אפשר לומר באופן כללי, שיש נטייה אצל ארצות מזרח אירופה של הגוש הסובייטי, להדגיש יותר את עצמאותן ויש אצלן רצון לקיים יותר יחסים עם ארצות שמחוץ לגוש הסובייטי. מנהיגי ארצות אלה חושבים, שג"י שיפור היחסים עם ישראל, הם יוצרים לעצמם פתח נוסף לעולם המערבי ובעיקר לארה"ב. זאת הייתה גם הדיעה וההערכה של שרי חוץ ממדינות ידידותיות איתם שוחחתי וכך גם החדשתי. כמה מנציגי ארצות מזרח אירופה השתדלו לפגוש בארה"ב את ראשי הציבור היהודי וכשנציגים אלה מדברים עם ראשי היהדות בארה"ב על אפשרות של שיפור יחסים, ראשי היהדות משיבים להם, בצדק: אם אתם רוצים לשפר את היחסים עם יהדות ארה"ב, תשפרו את היחסים עם ישראל. אנחנו משתדלים לקצור את המגמה הזאת, המסתמנת יותר ויותר.

שתי המדינות, שעם נציגיהן לא נפגשתי אף פעם, הן הונגריה ובולגריה. אבל אחיל בפגישה שיש לה חשיבות יותר מעשית - הפגישה עם שר החוץ של פולין, אולישבסקי, שאיתו נפגשתי בשנה שעברה ואז קבענו בינינו, שבמשך השנה נקיים מגעים כיצד להדק את היחסים בין פולין וישראל ולמצוא איזו שהיא דרך של קשר ישיר, כשבעיקרו המגמה תהיה לפתח את יחסי הכלכלה והתרבות וגם להתקדם בכיוון קשרים יחסים נורמליים; ואמנם, במשך השנה, היו מגעים בין הנציגים שלנו ושלם, לפי הסכמה מיוחדת בארץ אירופית ולפני פגישתי עם שר החוץ הפולני, התקיימה פגישה בין נציגי משרדי החוץ משני הצדדים. באותה פגישה סוכם - עדיין לא פירסמנו זאת, אך הם אינם רואים בזה סוד גדול - שנמנה נציגים לא פורמליים אמנם, אך הם יהיו נציגים דיפלומטיים לכל דבר. הנציג שלנו ישב בורשה בכית השגרירות הישראלית - יש לנו שם עדיין בנין, שגומד ריק - תחת חסות השגרירות והולנדית, אך

הוא יהיה נציג דיפלומטי לכל דבר, הוא יוכל לחת ויזות, הוא יפגש לעתים קרובות עם שר החוץ הפולני, שהבטיח לי, שדלתו תהיה פתוחה בפניו וזאת, כשלב ביניים לקראת כינון יחסים דיפלומטיים, בזמן הקרוב, עד כמה שהתנאים יאפשרו. לפולנים יהיה נציג כזה לא פורמלי, אך במעמד דיפלומטי, ז"א, עם חסינות דיפלומטית ודואר דיפלומטי, אשר ישב בחל-אביב, בפ.ק.או. (זהו בנק פולני, שנשאר מלפני קום המדינה). נציג זה יעמוד בקשר עם משרד החוץ, על בסיס הדדי, עד שנחליט לעשות צעד נוסף קדימה. כל זה יקבע בחליפת מכתבים, בעוד שבועיים-שלושה. במכתבים אלה גם נקבע את שמות הנציגים ועכשו אנו מחפשים מועמד - וזה לא דבר פשוט.

שר החוץ הפולני היה מאד ידידותי, סיפר לי על מצב הדברים בפולין, על הבחירות לפרלמנט שלהם, שיתקיימו בימים הקרובים ולא שכת לציין, שבין המועמדים מופיעים גם בני עמי, יהודים.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

הוא נתן לי מחנה את פנסדיאוש, סיפר לי על עיר מולדתו, בה נולד גם יעקב מרדור ואחרים. היחה לנו ארוחת צהרים, באוירה מאד ידידותית ולבבית. שוחחנו על המצב הבינלאומי והוא החלונן על כך, שארה"ב מחרימה את פולין לחלוטין. ראש הממשלה שלו, ירוזלסקי, שהיה בארה"ב כמה ימים לפני כן, לא נפגש עם אף נציג אמריקני ובכלל עם אף נציג מערבי. הוא נפגש עם אישים אמריקניים מסוימים, אך לא עם אישים רשמיים, זה מאד מדאיג אותם והם רוצים, ע"י התקרבות לישראל, לתקן זאת.

כאשר דיברנו על הדרישה הסובייטית לקיום ועידה בינלאומית לשלום בחזרת התיכון, הסברתי את התנגדותנו ואמרתי שבהזדמנות כזאת של ועידה בינלאומית, כאשר יבואו כל הנציגים, כולל אש"ף, דרי הצד הקיצוני הוא יהיה הדומיננטי וכל הועידה הזאת תהפך לזירת תעמולה קיצונית נגד ישראל. על כך השיב שר החוץ הפולני: אמנם שמעתי את כל הנימוקים בעד ועידה בינלאומית ואני מסכים להם, אך הנימוק שלך, שהקיצונים ימצאו הזדמנות להתבלט, נראה לי הגיוני ואם לא נתנגד, אני גם אספר זאת לידידי הסובייטים.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

אומרים שיש כאלה. האמריקנים מעדיכים את שר החוץ הפולני כאחד הקשוחים בממשלת הפוליטי, אך אני לא הרגשתי בזה.

באותו זמן, כאשר קבענו את הסידור לגבי שיגור הנציג הדיפלומטי שלנו, התקשרנו עם ההולנדים - היה שם שר החוץ של הולנד - והם מיד הסכימו להסדר, שנציגות זאת תהיה תחת חסות השגרירות ההולנדית בורשה, בעיקר כשאנחנו רואים בזה דבר זמני. אני מניח, שברגע שהפולנים יקבלו היחד, נציגות זאת תהפך לנציגות דיפלומטית לכל דבר. היה ברור לי, מדוע כל השיחות, שגם ההסדר הזה נעשה לא על דעת פולין בלבד.

אני ציפיתי, שהפגישה עם שר החוץ של הונגריה - שהוא איש מרשים ביותר - תהווה צעד בכיוון זה, לפי ידיעות שקיבלנו לפני כן, אבל הוא אמר לי בהחלטה, שבשלב זה, הם מעוניינים לחזק את הקשרים הכלכליים והתרבותיים עם ישראל. הם נהנים מאד מהציבור היהודי בהונגריה, ומקיימים עם ציבור זה קשרים מצוינים, אבל מטעמים, שכודאי אני מבין אותם, הוא אינו מוכן כרגע לאיזו שהיא התקרבות פורמלית בחזום הדיפלומטי.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

בכל אופן, אני מדבר על הונגריה. קיימנו שיחה מעניינת על המצב הבינלאומי. שר החוץ ההונגרי אמר לי: אם יש לך הזדמנות, תגיד לאמריקנים, שהם אינם צריכים לקבל את כל הצעותינו, אבל אנחנו מצפים לאיזה שהוא צעד הדדי מצדם. רואים בנו איזה שהוא גורם בעל השפעה מרובה בארה"ב ובעולם המערבי בכלל.

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

הפגישה עם שר החוץ הבולגרי הייתה, לכשעצמה, חוויה, בעיקר לרעייתי, שהומינו אותה במיוחד, לאחר שנודע להם שהיא יוצאת בולגריה. הוא נתן סקירה הסטורית מעניינת על יחסי בולגריה וישראל, בולגריה והעם היהודי. העם היהודי וישראל הולכים ביחד. הוא לא שכח לציין, שכמעט כל יהודי בולגריה עלו לישראל, כשלא עלה על דעת הממשלה הבולגרית אפילו להפריע לדבר הזה. על זה, כמובן, היללתי אותם. אמרתי להם, שלמרות היחסים הטובים שהיו בין היהודים והממשל הבולגרי, גם של המלך בוריס לפני המלחמה והמהפכה הקומוניסטית, הרי היהודים היו פטריוטים יהודים ועלו לישראל ואנו מתכרכים בציבור הזה.

דיברנו על הטרור. כאשר שאלתי אותו מה לדעתו תעשה בריה"מ לאחר, שהנה, בפעם הראשונה, נחספו דיפלומטים שלהם בלבנון, הוא אמר, שלפי דעתו, בריה"מ לא תעשה שום דבר מיוחד, על כל פנים, היא לא תפציץ את בירות כפי שאנו הפצצנו את חוניסיה. זו הייתה הזדמנות בשבילו לומר, שהם מתנגדים לכל טרור, מכל צד שהוא. כדוגמא, הוא סיפר לי, שהם הסגירו את אנשי "באד-מיינהוף" לממשלת גרמניה המערבית. לא ידעתי על כך. הם נמלטו אליהם והבולגרים הסגירו אותם לממשלת גרמניה המערבית, כדי להוכיח עד כמה שהם מתנגדים לטרור. זו הייתה גם הזדמנות בשבילו לנקות את בולגריה מאיזה שהוא חלק בנסיון ההתנקשות באפיפיור.

לעצם היחסים עם ישראל הם מוכנים, כיום, לחזק, להגביר את קשרי החירות, הכלכלה, החברות. הם מצפים מאיתנו. גם הצעתנו לו איזה קשר מסויים ע"י השגריר שלנו ברומניה - שהם יאפשרו לו, מדי פעם בפעם, לבוא לסופיה ולקיים שיחות. הוא לא נתן תשובה במקום. רציתי לדאוג בזה איזו נקודת אחיזה, הם לא שללו זאת. זה תלוי בהתפתחות הכללית. אני מניח, שגם בזה, תהיה איזו שהיא התקדמות. על-כל-פנים, בענין הזה של המגע עם ארצות מזרח-אירופה ראיתי צעד חשוב והרחבת הקשרים הדיפלומטיים של ישראל בקהיליה הבינלאומית.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

היוגוסלבי סרב. הנציג היוגוסלבי במקום אמר, שהוא נוטה, הוא בעד, אבל אין לזה כל חשיבות, הוא ישאל את הממשלה. לאחר מכן, הוא אמר לנציגים שלנו, שהממשלה היוגוסלבית אמרה לו, שימנע. עד היום, אף פעם לא נפגשנו באו"ם עם הנציג היוגוסלבי. עם נציגי בולגריה והונגריה זו הפעם הראשונה. פולניה - זו הפעם השנייה. רומניה - זה כבר דבר רגיל.

נפגשתי, כרגיל, עם מספר מדינות אפריקניות. ביניהן שתיים שאין לנו קשרים דיפלומטיים איתן ואשר כבר מוזמן לא נפגשנו איתן. הם ביקשו, שאלה תהיינה פגישות חשאיות. אחת מהן אני מחשיב מאוד, גם שוחחתי על כך עם האמריקנים. אולי תהיינה לזה חוצאות רציניות.

עם שרי החוץ של אסיה - נפגשתי עם 3 שרי חוץ - סינגפור, בורמה, תאילנד. עמדתי על הדרישה שלנו ליותר הדדיות במגעים שלנו. אנו עוזרים למדינות האלה, אנו חסייעים בכל מה שאפשר, ללא הדדיות מלאה - בעיקר בכל הנוגע לסינגפור, למשל. עמדתי על כך, שיש ענין של מכרזים ודברים אחרים, שלא אכנס לפרטים, אבל שמעתי עליהם. הוא הודה, שיש משהו בחביעה שלנו. שר החוץ של סינגפור יבוא לכאן בקרוב לביקור. דומני, שזו הפעם הראשונה מזה הרבה שנים. הרבה שנים, שר החוץ של סינגפור לא היה פה. הוא יבוא ואז יביא תשובה לדרישה זאת. סיפרתי להם על ביקורי ביפן, כי כולם מסתכלים על יפן, מחקים אותה ובדרך כלל, מחושבים בעמדותיה. אמרתי שהם יכולים ללמוד משהו, להחקים ביחסים איתנו.

עם בורמה אין לנו בעיות. הם חומכים בנו באו"ם כמעט בכל דבר. לעומת זאת, תאילנד, שהיום חברה כמועצת הבטחון, אינה מתנהגת כפי שהיינו רוצים שתנהג ועל כך עמדנו.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

בדרך כלל, כן. בורמה אינה שייכת לשום גוש. היא אינה שייכת גם לגוש המדינות הבלתי מזדהות, כך שהיא חופשית. בדרך כלל היא חומכת בנו ומתנגדת להחלטות נגדנו - ועל כך בעיקר מדובר. אנו ררי לא מביאים לאו"ם שום הצעות, כי החוצאה תמיד ידועה, אבל בורמה רואה בנו, באמת, מדינה ידידותית ואין לנו בעיות מיוחדות איתה. היינו רוצים לחזק את הקשרים איתה, אבל, בדרך כלל, היא מדינה דלה, לא מפותחת וגם לא מפתחת ביותר את אפשרויותיה. היחסים לא רעים בתור מדינה נייטרלית ובלתי מזדהה.

בארצות אמריקה הלטינית, הכעיה העיקרית היא בעיה החובות שהם חייבים. מאות מיליונים של דולרים. אני חושב, שלנו יש חלק קטן בתוך העניין הזה, אם כי, כודאי, יש לנו משהו בכמה מדינות. זו אינה בעיה קרדינלית בשבילנו. ראיחי חשיבות לטרינידד, אשר חברה היום במועצת הבטחון, ובדרך כלל, מאוד קרובה לגישה הרדיקלית. אנו צריכים את הקול שלה.

ארגנטינה דורשת, שנתייחס ביתר אהדה לדרישתה בעניין איי המאלווינס (פוקלנד), שוו בעיה בפני עצמה. נדמה לי, שאין לנו היום כל סיבה להתחשב בעמדת בריטניה בנושא הזה. במשטר החדש של ברזיל, יש סיכוי לשינוי היחסים לטובה. מחכסיקו קיבלנו הרבה תודות על הסיוע שהגשנו לאחר רעידת האדמה. הם אסירי חודה מאוד, הם העריכו זאת וזה התפרסם מאוד במכסיקו. יחד עם זאת, הם ביקשו למנוע מעורבות ופרסומים כאשר יש איזה שהן אי-הבנות. אקוודור מאוד ידידותית. הם חוששים מאיזו שהיא פעילות של אש"פ בחמיכת גורמים מרדניים - פנימיים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

הוא לא אמר.

הונדורס עומדת לפתוח שגרירות בארץ בחודש ינואר הקרוב, לאחר שאף פעם לא היחה לה שגרירות כאן. גואטמלה הבטיחה לפתוח שגרירות בירושלים - אני לא בטוח האם היא תעמוד בזה. אם היא תעמוד בזה, זה יהיה חשוב. לראיטי יש בעיה של דרום אפריקה, שבדרך כלל, היא הולכת ומחריפה, גם בזירה האמריקנית וגם בזירה הבינלאומית. יותר ויותר, אנו שומעים קולות ושאלות מה ישראל עושה ביחס לדרום-אפריקה. יש לנו חשובה, אבל כפי הנראה, את המדינות השחורות וגם חוגים מסויימים בארה"ב היא אינה מספקת ביותר.

נפגשתי עם 14 שרי חוץ מערביים - אירופה וקנדה. הייתי מציין את השיחה הקשה שהיחה לי, עם שר החוץ הבריטי. אילו זה היה היום, לאחר, ענין האניה, היו ארגונומנטים נוספים. הוא הצטדק בשפה רפה מאוד גם על טיסקות הנשק, גם על הזמנת המשלחת. זה כמובן לא שינה את החלטתם. היחה לי פגישה עם שר החוץ האיטלקי, לפני ענין האניה. יש לנו איחם ענין כאשר ליחסים עם השוק האירופי. יש איזה מין משחק בו שר החוץ מבטיח לי לתמוך בעמדותינו, אך כאשר נציגנו מדברים עם האנשים הנוגעים בדבר, בחחום החקלאי, הגישה היא הפוכה לחלוטין. זה חזר כבר כמה פעמים. הפעם הוא הבטיח לי חגיגות. נראה מה שיצא אחרי ענין האניה. הוא יודע, שאנו צריכים לסיים את הענין עם השוק עד סוף השנה. הוא הבטיח שאיטליה לא תהיה מכשול, אך, כמובן, שאיני בטוח בזה.

פגשתי כמובן את גנשר. הוא היה דרוך מאוד לקראת ביקור נשיא גרמניה, פה. הם ראו בזה ביקור הסטורי. הוא סיפר על השיחות שלו בסוריה, מצרים וירדן. הוא התפלא על כך, שבסוריה לא הזכירו בכלל את ישראל. לא דיברו איתו ולא החלוננו בפניו על יחסי גרמניה עם ישראל. דיברו בעיקר על לבנון ועל מלחמת עיראק - איראן. אחרו, שהם בטוחים, שהם יסדירו את כל העניינים בלבנון.

במצרים הוא נגע רק בדברים שמשכו את חשומת לבו. הוא הופתע לשמוע על רצונו של מובארק במעורבות סובייטית במאמצי השלום באזור. הוא לא הבין מדוע מובארק צריך להיות מעונין בכך. להפתעו, הוא ראה שהוא מעונין. הוא סיפר על בריה"מ. בדרך כלל, בפגישות עם גנשר, אני נוהג לקבל מחנו אינפורמציה על בריה"מ. הוא ירען גדול בחחום זה ובחחום מזרח-אירופה בכלל. הוא נתן את הערכו. הוא גם עודד אותי בקשרים עם ארצות מזרח-אירופה. הוא אומר, שיש שם נטיה הולכת וגוברת לקשור קשרים עם ארצות מחוץ לגוש וכדאי לעסוק בזה. ביחס לבריה"מ עצמה, הוא יותר סקפטי.

אשר לשר החוץ של הולנד, יכולתי להבין מחנו, שיש בהולנד החלכות קשה בענין ההשתתפות ביוניפי"ל. הוא עצמו היה בעד זה שהם יחשיכו את ההשתתפות. בינתיים, החברד, שהם עובו את יוניפי"ל.

אשר לצרפת, שר החוץ הצרפתי מודאג מאוד מענין החטופים הצרפתים בלבנון. לצערנו, איננו יכולים לעזור להם בענין הזה. בענין השוק ואירופה הם בסדר, אבל בעיקר מתוך דאגתם לארצות המערב - תוניסיה ומרוקו.

שר החוץ האירי הזכיר לטובה את ביקור הנשיא שלנו באירלנד. זה חרם לשיפור היחסים. הוא דיבר הרבה על יוניפי"ל. הם מעוניינים מאוד בתצלוח יוניפי"ל. מפקד יוניפי"ל, קלאהן, הוא אירי. כל הפעילות הצבאית שלהם היום, היא, למעשה, בתוך מסגרת יוניפי"ל. אותו הדבר שמענו מפילנד. הם מחננינים מאוד.

המדינה הידידותית ביותר בכל המערכת הזאת היא נורווגיה, שבאמת, ידידותה, למרות חילוקי דעות בענין יוניפי"ל, היא בלתי רגילה.

הפחיעו ברצונם להופיע כידידותיים - שרי החוץ של יוון וקפריסין. את שר החוץ הקפריסאי ראיתי בפעם הראשונה. בדרך כלל, קפריסין נמנעה מלהפגש איתנו. גם הפעם היחה זו פגישה חצי חשאית. אבל הוא מצא לנכון לבוא להסביר, להצטדק, לאחר הרצח בלדנקה. הוא אמר, שהם אינם מסוגלים לפקח על כל תנועת הבאים לאי. הוא ביקש שיתוף פעולה, שנעזור להם. דיברתי על הסגרת רוצחי שלושת הישראלים והם מוכנים לנסות להשחכנע ע"י נציגי משרד המשפטים שלנו. גם שר החוץ היווני ניסה להוכיח לי, שלמרות ידידותם לערבים, הם משתדלים לא לעשות דבר נגד ישראל. הוא היה איש מובהק ממחנה פפנודיאן. הוא אמר, שזו המדיניות שלהם ואנו לא צריכים לראות בהם מדינה עוינת.

פגישה בעלת ענין מיוחד בשבילי, היחה עם שר החוץ המצרי - ו"ר עבדול מגיד. בפעם האחרונה נפגשתי איתו לפני שנה. דנו על דברים רבים וגם על זה, שלא בריא, ששרי החוץ של שתי מדינות המקיימות יחסי שלום ביניהם נפגשים רק פעם בשנה, וגם זאת במסגרת האו"ם. בענין טאבה הוא אמר, שלידם יכול לבוא פתרון גם לא בקונטקסט של בוררות ופישור, הם מוכנים לקבל כל מיני הצעות אחרות ולדון בהצעות אחרות. כאשר האשמת אתו, שהם מתנים את פיתוח כל הנושאים האחרים ופתרון כל הנושאים האחרים בפתרון בעית טאבה, וכי אי אפשר לבוא כל פעם, לקחת איוה נושא ולהגיד שראל חלוי בנושא הזה, הוא הכחיש זאת. הוא אמר, שראשית אינו חלוי בשני, וכי הם משתדלים בענין הסחר, תיירות וכו'. כששאלתי אותו: "אז למה אתם לא מחזירים את השגריר?" הוא אמר: "אילו זה היה תלוי בי, הייתי עושה זאת, אבל זה ענין מיוחד. הנשיא שלנו קבע 3 חנאים להחזרת השגריר: טאבה, נסיגה מלאה מלבנון וקידום בענין הפלשתינאי. זה ענין של הנשיא. אני איני יכול להתערב בזה." בענין התעמולה העוינת הוא אמר, שמצרים היא ארץ חופשית, יש להם אופוזיציה גדולה. יש להם כפרלמנט 70 חברי אופוזיציה מתוך 450 חברי פרלמנט והם מאוד רעשניים, מאוד קולניים, יש להם איוו השפעה בדעת הקהל ואנו חייבים לקחת זאת בחשבון. כאשר אמרתי לו, שלפי דעתי, אנו צריכים לעשות מאמץ מיוחד לקדם ולשפר את היחסים בינינו - והצעתי שננסה להקים ועדה מניסטרואלית, המורכבת משרים שלהם ושלנו, שחנשה איוו רשימת מצאי של מה שהושג במו"מ בינינו ובינם לאחר קמפ-דייויד ומנקודה זו ננסה להתקדם ונחפש דרכים איך לשותף את ירדן והערבים הפלשתינאים בתוך המו"מ - תשובתו היחה מיד שלילית. הוא אמר, שהנימוק העיקרי לכך הוא, שזה לא רלבנטי יותר. היום בנושאים האלה קובע ההסכם בין ערפאת לחוסיין. הוא אשר קובע. ציטטתי לו מה שכתב לנו מובארק, בזמנו, במכתב מה-20.4.82, לפני השלמת הנסיגה מסיני, (ימים אחדים לפני הנסיגה), שהמסמך המחייב היחיד בפתרון הבעיה הפלשתינאית יהיו הסכמי קמפ-דייויד. הוא אמר: "נכון, זה כתוב, אבל מאז ישנו ההסכם בין ערפאת וחוסיין וזה מה שקובע." אמרתי שריחם הוה להסכם שנחתם הוא ממש מדהים, אבל הוא נשאר בשל.

לפגישה זו הוא בא עם השגריר בווינגטון, עם השגריר באו"ם, עם העוזר שלו ואמר שצריך להמשיך בפגישות וכו'. האוירה, בדרך כלל, היחה ידידותית. לצערי, לא היחה לה תוצאה מעשית.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

אחריו שזה רצוי, אבל לא קבענו שום דבר. בזמנו, ב-1982, קבעתי עם כאמל חסאן עלי פגישה של שרי חוץ אחת ל-3 חודשים. הם לא קיימו זאת וכנראה שאינם מתכוונים כיום לקיים זאת. בינתיים קרה מה שקרה.

נפגשתי גם עם המזכ"ל. עיקר השיחה הייתה על יוניפי"ל. כמובן, עמדנו ברורה. אנו לא דורשים את פרוקו, אבל אנו מצביעים על כך, שהוא לא מביא כל תועלת.

בינתיים, כל ההתנגדות והתכונה במועצת הבטחון. ניסינו להשפיע. אם כי בתחילה נראה, שאין כל צורך להשפיע, כי הכרזות נשיא ארה"ב וההכרזה הראשונה של מזכיר המדינה על הפעולה בחוניסיה היו הכרזות מצויינות ולא היה ספק, שיהיה ווטו אמריקני, כמעט עד היום האחרון. אבל לאחר ששוחחתי בטלפון עם מזכיר המדינה, היה ברור לי, שזה לא כך. הוא אמר לי דבר אחד: "ההחלטה היא בידי הנשיא, איני רוצה להגיד שום דבר". בעצם סרובו להגיד דבר, הוא אמר את אשר יהיה. זה היה ברור גם מהתייחסותו של וולטרס, נציגם. לאחר ההחלטה הוא סלפן אלי והסביר שוב, שבהחלטות ארה"ב בהצבעה זו איננו צריכים לראות כל שינוי במדיניות האמריקנית ומלחמתם נגד הטרור. הם ימשיכו במלחמה הזו - מה שהוכח, למעשה, כעבור ימים מספר - וכן, הם לא שינו כלל וכל את דעתם ביחס להערכתם את האופי ההגנתי של ההגנה הלגיטימית של הפעולה הישראלית בחוניסיה. (LEGITIMATE SELF DEFENCE). יש לזה גם חשיבות ליגליסטית מבחינת האשמה של השימוש הבלתי חוקי בנשק אמריקני. זו החשובה להאשמה הזו ועל כך הם עומדים.

לאחר סיכום כל הפגישות האלה עברתי לווינגטון. הייתי שם יומיים. נפגשתי פגישות אחדות עם המזכיר ועם סגן הנשיא. הייתה לי פגישה בבית הנבחרים, בקונגרס ובסנט.

כאשר לפגישות עם המזכיר, הוא סקר את התפתחות היחסים בינינו במשך השנתיים האחרונות, חוץ מהכרזות בשיחוף הפעולה האינטרטגי, שהחלטנו עליו לפני שנתיים, בנובמבר 1983. הוא היה מאוד מרוצה מההתפתחות. גם אני אמרתי, שאני מרוצה, אם כי הייתי מעדיף שיהיה בה יותר חוכן מעשי. בעניין אזור הסחר החופשי, החלטנו אז לסיים את המו"מ עליו חוץ שנה, הוא אמר, שבעתיד, זה יחשב כצעד הסטורי ביחסים בין ישראל וארה"ב. היום, כמה וכמה מדינות פונות לארה"ב ומבקשות ללכת בדרך הזו, למשל, קנדה וסינגפור. בדיוק היה שם ראש ממשלת סינגפור, שנאם בקונגרס והציע שיעשו דבר כזה גם עם סינגפור.

הוא הביע אופטימיות מאופקת ביחס למצב הכלכלי בישראל. הוא אמר, שהוא מקווה שיחול שיפור ותהיה התקדמות. הוא מרוצה מכך שיש להם חלק בזה.

ביחס לטרור, בינתיים הגיעה הידיעה על האניה. כשהגיעה הידיעה על האניה מסביבות פורט-סעיד, הוא התקשר אחי טלפונית וביקש שהפעם נקיים קשר פרמננטי קבוע, גם בתחום האופרטיבי וגם בתחום ההסברתי, כדי שלא יהיו איזה שרם חילוקי דעות, או שלא יתקבל רושם, שיש איזה שרם חילוקי דעות בהיערכות. הוא ביקש, שמיד נשלח נציג שלנו לחדר המבצעים בסטייט-דפרטמנט - דבר שנעשיו.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

בסדר. הוא הציע גם, שלחבא, נכון מסגרת שתטפל בדברים מסוג זה. כלומר, שתהיה מסגרת ולא נצטרך לחפש קשרים כאשר קורה משהו. שיהיה נוהל קבוע, שכאשר קורה משהו במזרח-התיכון, נפעיל מיד את הקשר הקבוע בין האנשים שלהם ושלנו. ארה"ב, כמובן, נחרצת בהחלטתה להלחם נגד הטרור. הם רואים בטרור מכשול לשלום. חוץ כדי ישיבתי אצלו, נכנס ראש הלשכה שלו ואמר שרומחבלים נכנעו וכולם משתחררים. הוא מיד צעק, אינסטינקטיבית, שאין לחת לחוטפים לצאת ממצרים. זו הייתה הגישה. הם רתחו על האפשרות שהמחבלים ישחררו.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

ווליוטיס קנה את עולמו ע"י ההתבטאות הזאת. ההתבטאות הזאת. היא רציחה כנפיים בכל ארה"ב והוא הפך היום לאיש פופולארי מאוד בכל ארה"ב. איני יודע, האם ציפה לזה פעם, דווקא על חשבון הדברים נגד המצרים, אבל זו האוירה היום.

דיברנו, כמובן, על תהליך השלום. אני הבעתי את דעתי נגד שיחוף ערפאת והתכורה שלו באיזה שהוא מו"מ לשלום. גם ביחס לוועידה הבינלאומית, רצנתי את הגישה, שהיא בעצם, גם הגישה האמריקאית, שועידה בינלאומית

אינה יכולה להיות אמצעי, דרך להבאת השלום, בעיקר כשהיא באה במקום שיחות ישירות.

(מכאן רשמה ז. ח.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ח.)

המזכיר אמר, שארה"ב מתנגדת לוועידה בינלאומית. אמרתי, שהישיבה האחרונה של מועצת הבטחון היא דוגמה למה שוועידה בינלאומית יכולה להיות, כאשר יושבים בחוכה אותן הפיגורות והן ידונו את ישראל, שתהיה יחידה ומבודדת בפורום הזה, כאשר כמו"מ בילטרלי אנחנו שווים לבן שיחנו. והאמריקנים מתנגדים לוועידה בינלאומית, אך הם מאמינים, שחוסין מחפש באמת איזון חסות בינלאומית והם מחפשים איזון שהיא נוסחא. שאלתי אם יש להם נוסחא והם השיבו, שאין להם נוסחא כזאת. על כן, למעשה, אין להם עד היום חשובה האם, בכלל, ימשך החליף, שמרפי וחבריו התחילו בו. בינתיים, אין החלטה על כך בווינגטון. הם גם יודעים, שבמובן זה יש זהות דעים בינם לבין ישראל, מבחינת הוועידה הבינלאומית.

המזכיר שאל אותי באיזון מידה חשוב לנו חידוש הקשרים הדיפלומטיים עם בריה"מ. אני הסברתי, שאנחנו מעוניינים בחידוש הקשרים עם בריה"מ, כפי שאנו מעוניינים בחידוש הקשרים עם כל מדינה ובפרט, עם מעצמה עולמית כמו בריה"מ, אם כי הנסיון בעבר הוכיח, שאין לזה קשר עם ענייני עליה. העליה הגדולה מבריה"מ הייתה, כשלא היו לנו קשרים דיפלומטיים אחת. אנחנו מעוניינים בקשרים, אך איננו מעוניינים לשלם בעדם, כי זה דבר נורמלי, שבין מדינות יש יחסים דיפלומטיים. על כל פנים, זה מסריר את האמריקנים.

כמובן, שסיפרתי לשולץ על פגישותי עם שרי החוץ של מדינות מזרח אירופה.

ביחס ליהודי בריה"מ, המזכיר סיפר לי, שיש להם קשיים בשיחות עם המנהיגים והחדשים בבריה"מ. קודם, הרוסים כינו זאת כזכויות האדם. היום, כאשר מדברים עם גורבצ'וב על זכויות האדם, הוא אומר, שזכויות האדם פירושו: ביטוח לאומי, תעסוקה לכולם, רמת חיים וכו' ואין לזה כל קשר עם חופש פוליטי, זכות הגירה וכו'. אבל בכל זאת, האמריקנים יעלו נושא זה. באותה הזדמנות אמרתי, שלא ילכו שולל אחרי הנוסחאות של דיפלומטיה חשאית. אנחנו יודעים מן העבר, שעשרות שנים של דיפלומטיה חשאית בעניין יהודי בריה"מ, לא הועילו שום דבר. זה היה טוב רק לבריה"מ ולא לנו. שולץ אמר, שבאופן עקרוני זה נכון, אבל זה לא ענין של עקרון וצריך לראות את שאלת התועלת.

בענין מכירת הנשק לירדן, זו חומת ברזל - בבחינת "דבר אל הקיר". כאן האמריקנים נחרצים ואיתנים בדעתם למכור נשק לירדן. שולץ אמר לי: הנשיא נחרץ בדעתו. הוא אמר לי, שבאותו יום, הוא הולך לשכנע את הסנט לקבל את ההצעה למכירת נשק לירדן. אמרתי לו: הרשה לי לאחל לך שלא תצליח. אני מקווה, שאמנם הוא לא יצליח, אך זה לא ברור.

יום לאחר פגישת שולץ עם חברי הסנט, הייתי בסנט ואם הייתי מרגיש כך בכנסת, הייתי מרוצה. הייתה השתתפות יחסית גדולה של כל חברי הסנט וחשובים, מהליברליים ביותר ועד לשמרנים ביותר. כולם באו על מנת להביע את תמיכתם והזדהותם עם ישראל. בודאי השפיעה על כך גם חטיפת האניה האיטלקית. לפגישה זו מצא לנכון לבוא על כסא גלגלים גם הסנטור הוקן והחולה יעבץ, שהביע אהדתו בדברים מרגשים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

שאלו אותי הרבה על מצרים. סיפרתי מה שאני יודע, גם על מה שקרה בראס-בורקה. אין אהדה גדולה למצרים לא בקונגרס ולא בסנט. כימים האחרונים, הייתה חמת זעם נגד ערפאת בכל החוגים בארה"ב וגם בדעת הקהל. תהיה בעיה לחוסין להסביר היום איך הוא חושב ללכת עם שותפים כאלה לחליף שצריך להביא שלום.

כחובן, שנפגשתי גם עם יהודים וגם עם כלי
התקשורת והייתי אומר, שראוירה היום בארה"ב, מבחינתנו, היא חיובית ביותר, תומכת
ואוהדת.

לאחר שהגיעו הידיעות הראשונות על חטיפת האניה,
כאשר ישראל טענה שביצעו זאת אנשי אש"ף, ביקשו מאתנו הוכחות. לאחר יום-יומיים,
כבר לא היה צורך בהוכחות, כי היה ברור, שאנחנו אומרים אמת ואילו האחרים,
אומרים את ההיפך מהאמת. זה הוסיף לנו הרבה מאד בארה"ב. כאשר מישו מנסה
לרמות אותם, הוא זוכה לזעם וגינוי בלתי רגילים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אחנם, במדיניות אין דברים נצחיים - גם זה יכול
לחלוף - אך האוירה כיום היא טובה ונדמה לי, שראש הממשלה מגיע לשם באוירה טובה
וחיובית ביותר.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זה עוד לא ברור לגמרי, אך יש סיכוי גדול שכך
ייהיה.

979. מסר מנשיא מצרים

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אמרו, שהיו שניים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

זה סבבי.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני רוצה להוסיף, שבנוכחותי שאל שולץ את היועץ
המשפטי שלהם, אברהם סופר, אם כבר הכין את החומר הדרוש לבקשת ההסגרה.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

מי מקבל?

מ"מ רה"מ י. שמיר:

יותר מקלואין?

מ"מ רה"מ י. שמיר:

האמריקנים אומרים, שכנראה, הוא נהרג כבר לפני
חדשים.

מ"מ רה"מ י. שמיר:

אני רוצה להציע לממשלה לקבל את ההחלטה כדלקמן:
מ"מ ל"י י"ס, שישראל הפרוש מקבלת שיפוט החובה של בית הדין הבינלאומי
בהאג. מחייבים את שר החוץ לקבוע את עיתוי ההודעה למזכיר האו"ם על פרישת ישראל.
לא ינתן פרסום להחלטה זו, בטרם תמסר ההודעה למזכיר האו"ם."

הרקע - ב-1951, בסייגים מסויימים, ישראל קיבלה
על עצמה את שיפוט החובה של בית הדין הבינלאומי בהאג. בית הדין הזה, בדרך כלל,
מורכב כפי שמורכבת מועצת הבטחון. מחצית מחברי בית הדין באים ממדינות שאינן
מקיימות איתנו יחסים, למשל - ניגריה, סין, פולניה, בריה"מ, סוריה, סנגל,
אלג'יריה. מרבית מדינות האולם, לא קיבלו את שיפוט החובה של בית הדין
הבינלאומי בהאג, כינין גם מדינות אירופה - איטליה, גרמניה המערבית, ספרד,
אירלנד, יוון, תורכיה, צרפת. גם אף אחת ממדינות מזרח אירופה אינן מכירות
בזכות השיפוט של בית הדין הבינלאומי. אחנם עדיין לא הגישו תביעה נגדנו, אבל
תמיד יש שמועות, שמישהו מתכוון להגיש תלונה נגדנו וזה יכול להעמיד אותנו במצב
מביך. אני מבקש, שנגמור את הפרשה הזו.

ח"מ רה"מ י. שמיר:

זה מה שרציתי לומר - ארה"ב נמצאה נשחזה עכשיו את הצעד הזה. הייתי אומר, שלא צריך להודיע זאת מיד, כדי שלא יתקבל שאנו רצים אחרי ארה"ב, אבל להחליט על כך צריך.

השר י. שמיר:

נכון, אבל בכל זאת, בין הדין יכול להחליט כן לדון על כך, למרות הרסתי גויות שלנו. לכן, אני מציע לקבל זאת עקרונית. כי יוחר גרוע יהיה אם יודיעו היום שהצעתי והחליטו לדחות זאת.

סוף דברים

ש' פרס

הודעה מדינית מפי ראש הממשלה

ראש הממשלה ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אין זה מקובל עלי, כפי שמציע חבר הכנסת רן כהן, שלחברי הממשלה או לראש הממשלה אין רשות להופיע בכלי תיקשורת אלא רק בכנסת. בהופעה באמצעי תיקשורת לא דנים רק בעניינים המדיניים אלא בשורה ארוכה מאד של נושאים שיש לתת בהם הסבר לעם. ככה נהגנו וככה ננהג.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, במשך שלושים ושבע שנות קיום המדינה ידענו תושבי מלחמות ושלוש אחד. למלחמות היה מחיר, לשלום היה מחיר. המלחמות עלו בקרבנות כבדים לעם היהודי ולעולם הערבי. אלפי אנשים צעירים נפלו בשדות הקרב. המשקים הלאומיים של ארצות המזרח-התיכון נפגעו קשה, ושילמו ביוקר חברתי רב. המלחמות הסתיימו בנצחונות, אבל לא בפתרונות.

" גם השלום עלה ביוקר, אך המחיר היה בשטח, לא בחיי אדם. המחיר הכלכלי, אי על פי שהיה רב, היה מחיר חד-פעמי וכדאי. גם היום הכרירה בפני ארצות האיזור היא, לא רק בין שלום ובין מלחמה, אלא בהכרח בין מחיר השלום ומחיר המלחמה.

עבור מלחמות - לא חשוב מי יוזם אותן - כל הצדדים משלמים מחיר. השלום - חשוב לא חשוב מי יוזם אותו - כל הצדדים נהנים מפירותיו. ישראל מוכנה גם היום לשלם מחיר עבור שלום, אך בתנאי שהשלום יביא שלום, ובתנאי שגם הערבים ישלמו את מחירו. אחרת, איש לא יאמין שאכן הם רוצים בשלום.

חברי-הכנסת, יתכן שיש שינוי אורח במזרח-התיכון. יתכן שנוצרה הזדמנות שאסור להחמיצה. אנחנו לא רוצים להתייחס לאפשרות כזו בזלזול, או להזדמנות כזו בטריקת דלת. ודווקא מתוך גישה קונסטרוקטיבית, עלינו להיזהר שטקטיקה שלילית לא תהרוס סיכוי אסטרטגי חיובי. על כן, בבואנו לעיין בעמדותיה של ירדן, עלינו לבדוק לא רק אם הן קבילות על ישראל אלא אם הן מובילות לשלום, לשלום ולא להתחמקות משלום.

התביעה הירדנית הראשונה המיידית היא לאספקת נשק אמריקאי חדש כמיקדמה למהלכים שאופייים טרם הוברר. הנשק הזה, כך טוענים הירדנים באזני האמריקאים, דרוש לירדן כדי שתוכל לעמוד מול איום סורי אפשרי. אני שמח שירדן איננה חשה, והיא צוזקת בכך, באיום ישראלי. אבל אם אכן קיים איום סורי מיידית, ואני לא רואה את

ש' פרס

סוריה יוצאת לתקוף את ירדן מחד בבוקר, אני בספק אם שלוש טייסות קרב אף.20 וטילי הוק משופרים ימנעו זאת ממנה. מה גם שאסמקת מטוסים אלה וקליטתם הם ענין לשנתיים עד שלוש לפחות. ואם אכן נוצר איום סורי מידי, בגלל פנייתה האפשרית של ירדן לעבר השלום, צריך לחפש הרתעה אחרת, בעלת אופי מידי, נגד איום כזה.

נשק בא לשרת מדיניות. ואם הנשק הזה אינו נועד לשרת את המדיניות של לוחמה כלפי ישראל, צריכים הדברים להיאמר באופן מוסמך, חד-משמעי ופומבי. שכן עדיין טריה בזכרוננו אסמקת הטנקים האמריקאים לירדן בראשית שנות ה-60, כאשר ירדן תנחיתה שהטנקים לא יחצו את נהר הירדן ולא יופעלו נגד ישראל. אך משנוצרה הזדמנות סביבתית, ירדן השתמשה בטנקים אלה כדי לתקוף את ישראל במלחמת ששת הימים, ב-1967, ללא פרובוקציה כלשהי מצד ישראל.

ידידנו האמריקאים ניסו להסביר זאת לירדן ואף הציעו כספקי הנשק הנדרש שירדן תצהיר על מדיניות של אי-לוחמה. התוצאה היתה מאכזבת. במקום שירדן תצהיר על מדיניות של NON-BELLIGERENCY, של אי-לוחמה, היא הצהירה על ENVIRONMENT, על אי-לוחמה סביבתית.

(אזרי כן אא)

ש' פרס

כלומר, אי הלוחמה איננה מדיניות אלא סביבתיות. במקום להכריז על תחייבות מפורשת לעתיד, ניתנה התייחסות לתחזית מזג האוויר.

התחמקותה של ירדן מלהכריז על מדיניות אי לוחמה מותרת אותה למעשה עם מדיניות מוצהרת של מצב לוחמה נגד ישראל ומצב של אי לוחמה נגד סוריה. במצב כזה ישראל לא יכולה לראות בתוספת הנשק תרומה לתנופת השלום, אלא פיתוי נוסף להימנע מפרישה ממדיניות הלוחמה, וישראל שוללת הסמקת נשק זה.

ארצות הברית ותורשמה שירדן מתקרבת לנכונות למשא ומתן ישיר. אך בארצות הברית התפרסמו שלבים המוצעים על ידי ירדן למשא ומתן. השאלה היא לא רק אם שלבים אלה מקובלים עלינו, וזוהי שאלה לגטימית בפני עצמה, אלא אם אכן הם סוללים דרך לתהליך של שלום.

מה הציעה ירדן? שלב ראשון - שיחות בין משלחת ירדנית-פלשתינאית ובין משלחת אמריקאית בראשותו של מר ריצ'רד מרפי ברבת-עמון. החלק הפלשתינאי, אני מצטט את הנוסח הירדני, "בשלב זה יכלול פלשתינאים שאינם פעילים באש"ף".

בשלב השני אמור ראש אש"ף להכיר בהחלטות 242 ו-338, ובו זמנית אמורה ארצות הברית להודיע על נכונותה לנהל שיחות עם משלחת ירדנית-פלשתינאית כאשר החלק הפלשתינאי יהיה מורכב מאנשי אש"ף.

השלב השלישי אמור לחייב את ארצות הברית לנהל שיחות עם משלחת ירדנית-פלשתינאית כדי להכין ועידה בינלאומית. ורק אז אמור להגיע השלב הרביעי - ועידה בינלאומית.

אדוני היושב ראש, השלב הראשון נועד ליצור מחויבות אמריקאית כלפי משלחת ירדנית-פלשתינאית ולהכיר חלקית באש"ף, וזה כאשר אש"ף מוסיף לדגול באמנה הפלשתינאית, דוחה החלטות 242 ו-338, מסרב להכיר בישראל ולנהל איתה משא ומתן, וכאשר הוא מוסיף לפעול כאן ועכשיו בדרך של טרור. התוצאה של שלב זה עלולה להיות חיזוק אש"ף, שדווקא חולשתו הביאה אותו לרבת-עמון, והשלמה עם מדיניות הטרור של אש"ף שתוכל לעבור אז את הדלת האמריקאית הנעולה ברגע זה.

בשלב השני אמור ראש אש"ף, לדברי הירדנים, להכיר בהחלטות 242 ו-338, ואז על ארצות הברית להכיר הכרה מלאה באש"ף ואף על פי שאש"ף לא יכיר בישראל, לא יפסיק את פעולות הטרור. זו העמדה הירדנית, אך לאש"ף יש תביעות נוספות כולל זכות ההגדרה העצמית.

ירדן טוענת שאיננה יכולה להתקדם לבדה בלי הפלסטינאים ובלי אש"ף. אילו כל הבעיה היתה לערוך שלום בין ירדן לבין אש"ף, אפילו בתווך אמריקאי, נחא. אך אם הכוונה היא לערוך שלום עם ישראל ולא בלי ישראל, זהו נסיון להתעלם מעמדותיה של ישראל ולבטל התחייבויות אמריקאיות מפורשות.

ירדן הציעה שלב שלישי - ועידה בין ארצות הברית ובין ירדן והפלסטינאים כדי להכין את הוועידה הבינלאומית. עם כל הכבוד למלך חוסיין, אני חייב להגיד לו עכשיו ובכל גילוי הלב שעליו להחליט אם הוא רוצה בשלום עם ישראל או לאו. אם רוצה בשלום עם ישראל, וישראל איננה מתנגדת למשלחת ירדנית-פלסטינאית שאיננה אש"פית, עליו להבין שהוא צריך לשבת עם ישראל ולא לנסות כל פעם להושיב את ישראל בחדר ההמתנה לוט בערפל, באפילה, עד שהכל יסוכם בלעדיה. אנחנו מתייחסים בכבוד לירדן ולפלסטינאים, אך גם על ירדן ועל הפלסטינאים להתייחס בכבוד אלינו.

במקום משא ומתן עם ישראל מציעה איפוא ירדן כשלב רביעי ועידה בינלאומית. בוועידה זו יטלו חלק בין היתר ארצות הברית, ברית המועצות, סין העממית, צרפת, אנגליה, סוריה ואש"ף. מה יהיה בוועידה כזאת? ברית המועצות תעלה למעמד של מתווך, אף על פי שניתקה את יחסיה עם ישראל ונעלה את שעריה בפני יציאת היהודים. כלומר, היא איננה מכירה, לפחות דיפלומטית, בישראל, אך ישראל תצטרך להכיר בפומבי באובייקטיביות של ברית המועצות. בפתח הוועידה עלולה ברית המועצות להכריז שהיא תומכת בעמדות הערביות ובעמדה הסורית שהיא הקיצונית בקרב מדיניות ערב, היא תצדיק את השאיפה הסורית ואת האמנה הפלסטינאית. מה יהיה איפוא הסיכוי או האפשרות שירדן או משלחת פלסטינאית ינקטו עמדה מתונה מזו של ברית המועצות?

ברית המועצות, נכון, היא מעצמה אדירה. ישראל, נכון, היא מדינה קטנה. מדינה קטנה אך לא מתבטלת גם נוכח גודלה של מעצמה גדולה.

גם סין העממית תוכר כמשתתף בדרגת מתווך. סין העממית אפילו לא הכירה בישראל והיא תומכת, לפחות פומבית, בעמדת אש"ף. ישראל לא מהווה איום לסין וסין לא מהווה איום לישראל, אך אם סין רוצה למלא תפקיד בחשגת שלום במזרח התיכון, עליה להכיר בעליונות השלום על פני העדפת האינטרסים של המדיניות המסרבות לשלום.

ס' פרס

לפי תוכנית הזאת ארצות הברית תצטרך לבוא לוועידה כשהיא מחוייבת למחצה לעמדה הירדנית ולעמדה האש"פית ואז, רק אז, תוזמן ישראל אחרונה בתור להיות מבודדת בוועידה והיא תתבקש לספק מזון טריטוריאלי למסובים אל שולחנות הוועידה. זוהי תוכנית להכנעת ישראל ולא למשא ומתן עם ישראל.

אנו חייבים, כמובן, להבחין בין העמדה הירדנית לבין העמדה האמריקאית. אני מאמין בידידותו של הנשיא רונלד ריגן ובידידותו של מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ. אם אנו מנהלים איתם ויכוח, זה ויכוח עם ידידים המחפשים דרך לשלום ולא ויכוח עם יריבים הרוצים להכניע את ישראל. מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ מאמין שחלה תזוזה בעמדת ירדן ובעמדה הפלשתינאית, הוא מאמין שהם מתחו אופק למשא ומתן ישיר ולשלום. אם זה נכון הרי שתזוזה הזאת באה בגלל עמדתנו העקרונית והמשותפת, כרסום בעמדה זו עלול לעצור את התהליך ולהפוך את החשג על פיו.

ארצות הברית נענתה לשלב הראשון, ואילו לגבי הכרה באש"ף על סמך קבלתו רק את ההחלטות 242 ו-338 ולגבי תביעתו בזכות ההגדרה העצמית נשארה ארצות הברית, לפי מה שמסרה לנו, נאמנה לעמדותיה הקודמות. כמונו היא שוללת ועידה בינלאומית ועומדת על קיום משא ומתן ישיר.

הויכוח בינינו הוא איפוא על שלושה נושאים עקרוניים: קיום פגישה מוקדמת עם משלחת ירדנית-פלשתינאית, הרכב המשלחת הזאת, הספקת נשק לירדן כמקדמה מיידית, אי על פי שירדן נמנעת, אפילו לדברי ארצות הברית, מלהכריז על מדיניות של אי לוחמה.

ישראל איננה מסתפקת בביקורת על העמדות שנקטה ירדן או על ההצעות האמריקאיות. ישראל גם פועלת וגם מציעה הצעות שיביאו להיווצרות שינוי אמיתי שיקרב את השלום באזורנו.

אחרי כן מה

ש' פרס

מה התכנית הישראלית?

ראשית - ישראל משלימה בימים אלה את פרישתה מאדמת לבנון ומהפוליטיקה הלבנונית. בעולם הערבי נפוצו שמועות כאילו ישראל נושאת את עיניה לשטחים מאדמת לבנון, או למים מנהרות לבנון, או לנתחים מהפוליטיקה הלבנונית. כל השמועות הללו הופרכו עכשיו לעין כל. יציאת צה"ל מלבנון איננה רק מסיימת נוכחותנו בלבנון אלא גם שמה קץ לחשדות ושוא שנוכחות זו עוררה.

לא אמל סילק את צה"ל מלבנון. ממשלת ישראל החליטה על כך, שכן ממילא ישראל לא התכוונה להישאר דרך קבע בלבנון. ואני מציע לנבייה ברי לא לשכוח שהטרור מלבנון הביא את ישראל ללבנון, ולא להיפך.

שנית - ממשלת האחדות הלאומית התחייבה שלא להחיל שינוי בריבונות ביהודה, בשומרון ובחבל עזה. יתר על כן, היא התחייבה, והיא מחוייבת, להציע אוטונומיה מרחיקת-לכת, כלומר אוטונומיה מלאה לתושבי השטחים האלה. והיא הבטיחה, ככתוב בקמפ-דייוויד, שערביי יהודה, שומרון וחבל עזה ישתפו בקביעת עתידם.

שלישית - הממשלה נקטה מדיניות משלה לגבי איכות החיים בשטחים ולגבי ההתנחלויות. מדיניות זו מביאה בחשבון לא רק את זכויותיה של ישראל אלא גם הרגשותיהם של תושבי השטחים.

רביעית - חוזש הדיאלוג עם מצרים, לאחר קיפאון של מספר שנים. שרים ושליחים משני הצדדים מבקרים בקהיר ובירושלים, ופתחנו בסידרת מגעים כדי ליישב את הנושאים השנויים במחלוקת ולחמם את מה שהיה קרוי שלום קר.

למעשה הגיעו מצרים וישראל למסקנה מרכזית וחשובה, והיא, שמן הראוי הוא ליישב את כל הבעיות בעת ובעונה אחת, על-ידי קליעת סל משותף שיקלוט לתוכו את כל הדברים הטעונים הסכמה.

ברצוני לפנות מעל במה זו לנשיא מצרים ולבני עמו, ולומר להם דברים מלב אל לב. השלום בין מצרים לבין ישראל, שלנשיא מבוראק חלק בו, הוא קרן האור הגדולה ביותר שזרחה בשמי המזרח התיכון בשנים האחרונות. אנו התחייבנו, גם המצרים וגם אנחנו, לפעול למען טיפוח הישג זה לא רק כהישג העומד בפני עצמו אלא גם כמהלך שיביא להמשך תהליך השלום באזור כולו.

ש' פרס

תחייבנו לפעול כדי שהאסטרטגיה של השלום תגבר על האסטרטגיה הטרידיונלית המסורתית של המלחמה. לא חיפשנו שלום נפרד אלא שלום כולל ועלינו לתזור כדי להשיג מטרה זו. ועל כן, דווקא משום כך, על מצרים ועל ישראל להוכיח לכל עמי המזרח התיכון שהשלום בינינו הוא מפעל שהצליח ושיש בכוחו לאפשר לנו לטפל בבעיות הצעות מדי פעם בפעם, באורח קונסטרוקטיבי. יישוב הבעיות בינינו אינו אפוא רק בגדר תרומה לעבר אלא גם בגדר תרומה לעתיד. זו לא רק תרומה ליחסי מצרים-ישראל אלא גם תרומה להמשך תנופת השלום.

חמישית - אנו מציעים משא-ומתן לשלום שיושג על ארבעה עקרונות: משא-ומתן בין שווים ובתנאים של שוויון; משא-ומתן ישיר; משא-ומתן ללא תנאים מוקדמים; משא-ומתן עם הצדדים המעוניינים בשלום ולא עם הצדדים המעוניינים בהמשך הסכסוך.

שישית - כדי להשיג מטרות אלה מציעה ישראל את השלבים הבאים: שלב ראשון - המשך השיחות של נציגי ארצות-הברית עם ישראל יחד עם ירדן, מצרים ונציגים פלשתינאים שאינם חברי אש"ף; שלב שני - הקמת צוות מצומצם ירדני-פלשתינאי וישראלי שיכין סדר-יום לוועידה ירדנית-פלשתינאית-ישראלית, בוחשתפחות ארצות-הברית; שלב שלישי - גיוס תמיכתן של החברות הקבועות במועצת הבטחון במשא-ומתן ישיר בין ירדן ומשלחת פלשתינאית לבין ישראל מבלי שהן תתחייבנה מראש לתמוך בעמדת אחד הצדדים; שלב רביעי - מינוי נציגים פלשתינאים אותנטיים מהשטחים, שייצגו את עמדות התושבים ושהיו מקובלים על דעת הצדדים כולם; שלב חמישי - כינוס ועידת-מניחה, תוך שלושה חודשים, במקום שיוסכם עליו, בארצות-הברית או באירופה או במזרח-התיכון.

אני סבור שניתן לומר לידידינו מעבר לים ולשכנינו מעבר לנהר, שלמרות כל המכשולים והקשיים שבדרך, ישראל מאמינה שאפשר להגיע למשא-ומתן ישיר, שהמשא-ומתן הזה עשוי להניב פירות ושישראל מוכנה לתרום רבות כדי להקדימו ככל האפשר.

ראש הממשלה ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הדיון בכנסת, לפי דעתי הוכיח היום, שגם השמאל הקיצוני וגם הימין הקיצוני בעצם אינם מוכנים או אינם מאפשרים משא ומתן אמיתי לשלום. חבר הכנסת ויקטור שם-טוב הציע לנו לנהל משא ומתן...

שולמית אלוני (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

למה שמאל קיצוני?

ראש הממשלה ש' פרס:

לא אמרתי את כולם. חבר הכנסת ויקטור שם-טוב למעשה מציע לנהל משא ומתן עם הידדים למעלה; חברת הכנסת גאולה כהן מציעה לנהל משא ומתן עם העיניים למטה, צריך לראות רק את הקרקע, אין שום דבר אחר. אני לא מקבל לא את זה ולא את זה. אבל בטרם אנתח את עמדתו של חבר הכנסת ויקטור שם-טוב, אני רוצה להתווכח עם כמה דברי מבווא שלו.

הוא אמר: כאשר מסתמן סיכוי של מהלך מדיני, הממשלה משתוקקת. עוד יותר - יורדת למקלטים. היות שאני מכיר את חבר הכנסת ויקטור שם-טוב כאדם מאד הגון, אני רוצה לצטט את דבריו מחדש ינואר השנה בנושא אחר, ואני מצטט: "עם הקמתה עוררה הממשלה ציפיות שתהיה מסוגלת להחליט החלטה קשה, ולהחזיר את צה"ל הביתה. ומה התברר? התברר שממשלה זו לא רק שאינה התקווה היחידה, היא המכשול העיקרי להוצאת צה"ל מלבנון". ינואר השנה.

הלאה: "לליכוד אין אומץ לב לקום ולומר לעם שמלחמה זו היתה כשלון מואיד. למערך אין אומץ לב להחליט להחזיר את צה"ל מלבנון אל הגבול הבינלאומי, כי ברור שהדבר עשוי לפורר את הקואליציה הממשלתית".

חבר-הכנסת ויקטור שם-טוב, חלפו בסך הכל ששה חדשים, צה"ל היום בבית, בלי אומץ לב...

ויקטור שם-טוב (מפ"ם):

הרבה זמן, אדוני.

ראש הממשלה ש' פרס:

היינו במערך ביחד, ואנחנו החלטנו.

ויקטור שם-טוב (מפ"ם):

אמרנו שכאשר תצאו מלבנון, נברך אתכם.

ראש הממשלה ש' פרס:

משוט הפסדת הזדמנות לברך אותנו. אבל אתה הלא אמרת שאלה מפחדים, הליכוד מפחד, המערך מפחד, רק אתה לא מפחד. הנה, הפחדנים הגדולים האלה, אלה שמעדיפים את הממשלה...

חייקה גרוסמן (מפ"ם):

- - -

ראש הממשלה ש' פרס:

אני מאד מצטער, חברת הכנסת חייקה גרוסמן, יכולתם להיות שותפים ולא נואמים ליציאה מלבנון.

חייקה גרוסמן (מפ"ם):

שותפים למה?

ראש הממשלה ש' פרס:

ליציאה מלבנון.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

עם היד על הלב, יצאתם בכלל?

היו"ר ש' הלל:

זו הצעה לשקול אותה אבל לא להפריע. תשקלו את ההצעה ואל תפריעו.

ראש הממשלה ש' פרס:

היינו חברים במערך. המערך החליט שנצא מלבנון תוך שבעה עד תשעה חודשים. חבר הכנסת יוסי שריד חתם על מיסמך האומר, שצריך לשמור על איזור בטחון, שצריך לשמור על צד"ל, שצריך לסייע לו. לא שיניתי שום דבר ממה שאנה חתמת.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

ראש הממשלה ש' פרס:

היית חתום. מצבך יותר גרוע, לא חתמת והיית חתום. זו היתה התכנית...

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

ראש הממשלה ש' פרס:

זו היתה התכנית שאנה הלכנו לבחירות, ואני נשארתי נאמן לה והגשמו אותה. והיום, לפי הרדיו - - -

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

ראש הממשלה ש' פרס:

אני מבקש לא להפריע. אני לא הפרעתי לך. - - - צה"ל...

ויקטור שם-טוב (מפ"ם):

...חדשיים-שלושה...

ראש הממשלה ש' פרס:

חדשיים-שלושה להחליט. אם הויכוח על חדשים, מצבנו טוב. אתה אמרת כך: אני מיוחד לפורר את הממשלה, הליכוד מיוחד להודות בכשלון, הממשלה הזאת תשאר במקלטים. היא לא במקלטים.

שולמית אלוני (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

מה זה רלוונטי?

ראש הממשלה ש' פרס:

צה"ל פינה את לבנון.

קריאות:

היו"ר ש' הלל:

אני מבקש מכם, חברי הכנסת. חברת-הכנסת שולמית אלוני.

ראש הממשלה ש' פרס:

נכון. אצלנו מדברים במאה קולות, כפי שאמר חבר-הכנסת שם-טוב, מפני שאנחנו ארץ דמוקרטית. אני מעדיף מאה קולות על אלף פרחים כאשר כולם שותקים. מאה קולות - מאה קולות. מה יש לי להתבייש? שיש דיון פומבי? אני צריך להצטדק על זה? שיש דעות שונות בתוך הממשלה, לא כולם "יסמנים", שיש ויכוח, אני לא מצטדק.

אבל אנחנו במקלטים? אני רוצה להבין, כל מערכת היחסים עכשיו עם מצרים זה פרי שיתוק? זה פרי פחד? שינוי המדיניות בהתנחלויות ביהודה ושומרון, זה פרי שיתוק? זה פרי פחד, זה פרי נאומים?

עכשיו אני בא לנושא העיקרי: אני רוצה לשאול אותך ידידי הטוב ויקטור שם-טוב, מותר לי להגיד בלחש, איש לא ישמע, לאשף, שאסור לו לעשות טרור? עלי להגיד רק שיכיר בך? ואם אני אומר: אל תהרוג נשים וילדים, אני טרובניק? רק זה התנאי היחיד? הוא יכיר בי כפי שאני ואני אכיר בו כפי שהוא? אסור לבקש לשנות? מדוע?

ויקטור שם-טוב (מפ"ם):

האם מוכרת לך נוסחת שם-טוב - יריב?

ראש הממשלה ש' פרס:

שם-טוב - יריב אומרת הכרה הדדית, שם-טוב - יריב לא מניחסת, לצערי הרב לענין הטרור. התנגדתי לנוסחת שם-טוב - יריב אז, ולא שיניתי את דעתי. לא יעזור שום דבר. מותר להגיד לאשף: לא לטרור? עכשיו לפי דעתכם ולפי דעתו של חבר-הכנסת שריד, אתם אומרים: קרה שינוי. יכול להיות שקרה שינוי. מה השינוי? שאשף לא דוגל במדינה פלשתינאית אלא בקונפדרציה. יפה מאד. שאשף מוכן לקבל 242 שאמריקה תכיר בו, לא אנחנו. בנו הוא לא מעוניין. מי חולל את השינוי הזה? הלא שניכם הייתם מוכנים שנכיר באשף אשר דורש מדינה פלשתינאית. אני רוצה להבין, מדוע אשף שינה את עמדתו?

מיכאל איתן (הליכוד):

לא שינה.

ראש הממשלה ש' פרס:

בגלל נכונותו? בגלל נכונותכם, או בגלל זה שהיה עליו לחץ לשנות? ומי לחץ? לחץ חוסיין שהוא מיותר. אבל, וכאן אני רוצה להגיד את האמת ואתם לא תברחו מזה: בסדר, מכירים באשף, מה הלאה? אני מוכרח לשאול את השאלה הזו, לא אתכם, את עצמי: הולכים למדינה פלשתינאית, הולכים לחלוקת ירושלים, כן או לא?

ויקטור שם-טוב (מפ"ס):

אמת בלי תנאים מוקדמים או לא? אמת שירושלים ענין פתוח למשא ומתן, כן או לא?

קריאות:

היו"ר ש' הלל:

חברת-הכנסת חייקה גרוסמן.

ראש הממשלה ש' פרס:

נאמר אם אני סרובניק, הרי אתם או סרובניקים או כלומניקים. מפני שאתם רוצים לסרב בשלב של מדינה פלשתינאית, כך אני מקווה, או בשלב של חלוקת ירושלים. אתם רוצים לדחות את הסירוב. מה ההבדל בינינו?

גאולה כהן (התחיה-צמת):

ראש הממשלה ש' פרס:

מה ההבדל בינינו, אני רוצה להבין. או שאין סירוב, הכל פתוח, רק ערפאת יגיד, אני מוכרח להגיד כן.

אני רוצה להגיד לחבר-הכנסת מתי פלד, אין טעם להתווכח איתך. מפני שלא אתה תשנה את אשף, אשף ישנה אותך. אתה היית מוכן לתמוך באשף לפני שחל השינוי שאתה אומר שהוא חל, לפני שירדן שינתה את עמדתה. למה לי להתווכח אתם? הרי אין סיכוי שאתה תשנה את אשף. אשף יגיד בום, אתה תגיד בום.

אחרי כן אא

יש לך איזו תשפעה? מה, אסור לישראל להתווכח? איפה זה נשמע, באיזה חוקי
משא-ומתן? אסור לי להציע הצעה משלי? ערפאת קם - אני אומר: כן, כן.
הפילוסופיה של יוסי שריד. חוסיין אומר דבר, אני אומר: כן. אסור לי לשאול?
אסור לי להציע אלטרנטיבה? אני רוצה להבין. זה קובר את השלום?

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אתה מצטט דברים בעלמא.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני לא מצטט אף אחד. אני מתווכח - -

יהושע מצא (הליכוד):

אני מציע לך שגם עם יוסי לא תתווכח.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני רוצה להבין, האם אסור להגיד לברית-המועצות שהיא חקים יחסים עם ישראל?

ויקטור שם-טוב (מפ"ם):

אתה מתווכח אתנו היום כפי שבגין התווכח אתך.

ראש הממשלה ש' פרס:

בסדר, מותר לי. אני רוצה להגיד לכם דבר שהכי כואב לי. דעת הערבים על
העמדות שלנו יותר טובה מדעתכם. דעת הערבים על התשובה שלי יותר טובה מדעתכם.
מהבית הזה יוצא כל הזמן: אין הבדל, כולם בליל אחד, שרון, אתה, גולדה,
בן-גוריון, כולכם לא שווים שום דבר. רק יוסי שריד שווה, האחרים שום דבר, אין
הבדל, אין וויכוח, אתה יורש של שרון ושרון של בגין ובגין של דיין ודיין של גולדה
וגולדה של בן-גוריון, רק אתה - -

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -אברהם עופר.

ראש הממשלה ש' פרס:

אברהם עופר. תודה רבה. אם כי הוא בנה את קצין ברמת הגולן. אני לא יודע אם הוא שאל אותך. וספיר, עליו השלום, עשה הסכם עם משה דיין בענין ימית. כולם בליל אחד, רק אתה? אין הבדלים, אין עללים, אין חילוקי-דעות? מה עשית כאן היום? באיזו רשות?

מותר לי להתווכח מפני שאני עמחתי בדיבורי. אמרתי שתהיה יציאה מלבנון, היתה. אתה שואל איזה הבדלים יש, הליכוד ויתר בענין יהודה ושומרון, גם אנחנו. אני לא אומר שלא. זה לא אותו דבר. וזאת האמת. אתה שואל איזה הבדלים יש, הליכוד רצה שקמפ-דייוויד יהיה תנאי מוקדם למשא-ומתן עם ירדן. אנחנו לא. אם כי התחייבנו, ואני אעמוד בהתחייבות זאת, אני לא מסתיר אותה, שאם ניפגש עם ירדן אנחנו נציע את תכנית האוטונומיה בשלב הראשון.

יוסי, יש לך שכל לרוב, אבל אין לך שכל לעשות רוב. צריך גם רוב. בשניל לעשות שלום צריך פרט קטן, צריך ממשלה. עם כל הכבוד לנאומים, נאומים אינם מספיקים, צריך להקים ממשלה, וממשלה עולה פשרות, אני לא מכחיש.

אמרתי שנתקדם ביחסים עם מצרים, מתקדמים. אמרתי שנזמין את ירדן ואת הפלשתינאים, ואנחנו מזמינים. אם חלו שינויים בעמדת חוסיין ובעמדת הפלשתינאים, זה בגלל עמדותינו, לא בגלל עמדתכם, אחת הם לא היו משנים.

תבר-הכנסת שם-טוב אמר בצדק רב שאולי הופעת חוסיין, ואז-כך חזר על זה גם תבר-הכנסת מתי פלד במל"פ, עשתה את שלה. אם כי מה אמר חוסיין? חוסיין אמר לא"ף: רבותי, אל תחשבו שכל העולם עומד ומחכה לכם ושהזמן פועל לטובתנו. הוא העמיד תנאי, שהוא נסוג ממנו, הוא אמר: אני אלך אתכם רק אם תלכו על בסיס 242 ו-338. מדוע מותר לחוסיין להעמיד תנאי כזה? מדוע אסור לי להעמיד תנאי כזה? אני לא מבין, אני צריך ככה לעמוד: יס סר, יס סר, לכל מה שאומרים? אחת אני סירובניק, אחת תשנה את כל ההיסטוריה - ואני אעשה אתך חשבון על ההיסטוריה.

עכשיו אני רוצה לשאל בענין ברית-המועצות. מדוע אסור לישראל להגיד לברית-המועצות: תחשי את היחסים הדיפלומטיים. מדוע זה סירוב? אני רוצה להבין. מדוע אסור להגיד לברית-המועצות: תמחחי את השערים. מדוע זאת התנגדות לשלום?

חייקה גרוסמן (מפ"ס):

עם מי אתה מתווכח?

ראש הממשלה ש' פרס:

עם עצמי.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

מבחינה זו אתה באצת דומה לבגין.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני לא רוצה לחשוות ולומר למי אתה דומה. אני לא רוצה לדמות אותך לאף אחד. אתה כבר דימית אותי לשרון, עכשיו אני דומה לבגין - זאת התקדמות. הלא אין הבדל בין שרון לביני לבין גולדה לבין דיין, כולם בליל אחד.

יהושע מצא (הליכוד):

- - -

היו"ר ש' הלל:

חבר-הכנסת מצא, מה אתה מתערב.

ראש הממשלה ש' פרס:

עכשיו אני רוצה להגיד לחבר-הכנסת ויקטור שם-טוב, מישו מאזנו פטל את פרג'? הוא לא נציג של הפלשתינאים? מישו מאזנו שלל את א-שאוה? מישו מאזנו שלל את חיכמת מצרי? כן, אני לחצתי את ידיו של קוואסמה. ידעתי את דעותיו. כל זמן שהוא לא היה בארגון שדגל ברצח נשים וילדים, לחצתי את ידיו. יתשוב מה שהוא רוצה, לא ביקשתי צנזורה על המושבות שלו. ושקעה, ומילחם, עד גבול - הגבול הוא אלימות. מותר להתנגד לאלימות. ותנגדות לאלימות איננה סירוב לשלום.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

עוד מעט חבר-הכנסת ידרוש הסרת חסינות.

ראש הממשלה ש' פרס:

חבר-הכנסת תופיק טובי, היות ואתה גוי חכם, או יהודי חכם, אני לא יודע איך להגיד, ערבי חכם, אני רוצה להגיד לך שיש לכם כאן טעות בעניינים של השמאל. זאת אני אומר גם לך וגם לחבר-הכנסת זיאד. אתה יודע מי שמתנגד לוועידה בינלאומית? ברית-המועצות.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

באמת...

ראש הממשלה ש' פרס:

כן, ברית-המועצות.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

אז תסכים אתה.

ראש הממשלה ש' פרס:

קודם כל תן לי להעביר לך אינפורמציה אחרונה. אתה צריך להיות מודע למצב, אני לא, לי מספיק שאני חושב. צריך לדעת, ברית-המועצות שלחה איגרת לירדן ואמרה שהיא מתנגדת לחמשת החברים הקבועים במועצת הבטחון, היא מסכימה רק לשניים - היא וארצות-הברית, מה כל הקטנים האלה נדחפים בכלל, שתי המעצמות זה מספיק.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

זאת היתה החלטה 338 של מועצת הבטחון.

ראש הממשלה ש' פרס:

האם ברית-המועצות מתנגדת לשלום, לפי דעתך?

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

- - -

ראש הממשלה ש' פרס:

בסדר, אני רק אומר לזכרים שעומדים על השתתפות כל חמשת הזכרים הקבועים
שברית-המועצות לא מסכימה, היא רוצה שיהיו רק שניים, שתי המעצמות הגדולות.

ויקטור שם-טוב (מפ"ס):

סין - זה יותר מדי.

ראש הממשלה ש' פרס:

חוסין הסכים ל-242 ול-338 מהיום הראשון. והיום, אני חוזר ואומר, אי-על-פי
שלא שמעתי אותו, מאוד נהניתי מדבריו של חבר-הכנסת מאיר שטרית. אמרתי אלף פעמים
שחוסין מוזמן לכאן על דעותיו ועל עמדותיו; הוא לא רוצה, אני מוכן לנסוע
לרבת-עמון, אמרתי את זה אלף פעמים, לשבת אנו ועם הפלסטינאים.

לי יש מחשבות איך אפשר להפגיש משלחת ירדנית-פלסטינאית עם משלחת ישראלית, לא
לפי מה שאתם אומרים ולא לפי מה שאחד אומר. אתם מתארים את הכל כחסום וסתום. אני
לא מרגיש צורך לפרסם את זה ברגע זה. אפרסם, זה יעורר התנגדות.

מיכאל איתן (הליכוד):

למה צריך לנסוע לרבת עמון להיפגש עם פרג'? הוא גר כאן לא רחוק. מה
ההגיון?

ראש הממשלה ש' פרס:

חבר-הכנסת איתן, אני אדבר על ההגיון שלך, עוד כמה רגעים אגיע לענין ההגיון שלך. אני רק רוצה להגיד לך, יש לנו שתי בעיות: בעיה אחת היא שלום עם מדינה ששמה ירדן; ובעיה שניה היא פתרון הבעיה הפלשתינאית. יש מדינה ששמה ממלכת ירדן, יש לה בירה, ואני מוכן לנסוע לבירתה. אני אומר את זה בכל הרצינות ובכל הכבוד. לפני שמישהו עולה על האוטובוס אני מוכרח להגיד מיד שאני מקבל כל מה שהוא אומר, עוד לפני שאני יודע מה הוא אומר, ולי אסור להשמיע מלה? ואם אני נשמיע מלה, איך אתם אומרים, כן ולא? מה זאת אומרת "כן ולא"? גם אני מייצג מדינה שיש לה אינטרסים לגיטימיים, יש לה שאיפות, לחוסיין מותר להציע תכנית ולי אסור? איזה דבר זה?

אני רוצה להגיד לחברת-הכנסת גאולה כהן. גאולה כהן, אני ציוני, אני ציוני מפני שהאמנתי שאין פתרון לקיום היהודי בלי קיום קרקעי. אני יהודי מפני שאני מאמין שאין קיום קרקעי בלי קיום מוסרי.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

מה זה קרקעי?

ראש הממשלה ש' פרס:

שטח, מולדת. אין היהדות מצטמצמת לטריטוריות.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

ממתי ארץ ישראל זה קרקע?

ראש הממשלה ש' פרס:

איך את רוצה שאני אקרא לזה - טריטוריה?

אחרי כן רב

לארץ-ישראל, בתקופות שונות, היו גבולות שונים. אינך יכולה להגיד שהמוטיבציה היחידה של העם היהודי היא רק שטח, רק ארץ, לא שלום, לא "גר", לא "לא תרצח".

גאולה כהן (התחיה-צמח):

אתה אומרת את זה. אתה קורא לארץ-ישראל שטח.

ראש הממשלה ש' פרס:

איני מקבל את זה. לא זאת המוטיבציה. צה"ל אינו מגן רק על טריטוריה. הוא מגן על ההיסטוריה של העם היהודי ועל הערכים של העם היהודי.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

מה זה שטח?

ראש הממשלה ש' פרס:

את אומרת שאנחנו סובלים מקצת פוליטית. את סובלת מעוורון פוליטי, עוורון פוליטי נורא.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

כל מה שאמרתי, גם על סיני - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

את אומרת שזקקים של ימית לא יהיה עוד. לפני שהיה תקדים ימית גם כן אמרת שלא יהיה תקדים של ימית. אינך מבהילה אותנו. הפסקת להבהיל אותנו. תגידי לי מה עשית בימית. האם זאת ארץ-ישראל?

גאולה כהן (התחיה-צמת):

כן.

ראש הממשלה ש' פרס:

כן? את הגיאוגרף וההיסטוריון של העבר, ההווה, העתיד והנצח.

גאולה כהן (התחיה-צמת):

הלכת ליישב שם יהודים. כאשר הקמת שם עיר - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

מה לעשות, 99% מהעם היהודי אינו חשוב שימית היא ארץ-ישראל.

גאולה כהן (התחיה-צמת):

זאת ארץ-ישראל.

ראש הממשלה ש' פרס:

את יודעת מה? תקימי שם מדינה יהודית. למה את רוצה את תשופות שלי.
בשבילי ימית איננה ארץ-ישראל. אם את רוצה, תקימי מדינה יהודית שלך בסיני.

גאולה כהן (התחיה-צמת):

שכם היא ארץ-ישראל? חברון היא ארץ-ישראל? או שהיא שטח, קרקע?

ראש הממשלה ש' פרס:

הלא את ויתרת על מחצית ארץ-ישראל. אני שואל: האם את תובשת גם את
עבר-הירדן או לא?

גאולה כהן (התחיה-צמת):

אענה לך. אם ירדן לא תתקוף את מדינת-ישראל ולא תצטרף לאוייבינו, לא נתקוף אותה. אם היא תתקוף אותנו - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

מצויין, יוצא מגדר הרגיל. אני שמח לפיכחון הפוליטי שלך. את אומרת שאין זה משנה אם זאת מולדת או לא, אלא חשוב אם יתקפו אותנו או לא.

גאולה כהן (התחיה-צמת):

- - -

היו"ר ש' הלל:

חברת-הכנסת גאולה כהן, אינך יכולה גם לדבר וגם לשמוע.

ראש הממשלה ש' פרס:

העוורון שלך מפחיד אותי לא פחות מכל קצרת פוליטית שהיא. אני רוצה לשאול: האם אסור לעם היהודי לחפש שלום?

גאולה כהן (התחיה-צמת):

דמגוגיה.

ראש הממשלה ש' פרס:

את אומרת "דמגוגיה" ואלה אומרים "דמגוגיה", רק מי שמסכים אתך איננו דמגוג.

גאולה כהן (התחיה-צמת):

- - - לא

היו"ר ש' הלל:

חברת-הכנסת גאולה כהן, תפסיקי.

ראש הממשלה ש' פרס:

חברת-הכנסת גאולה כהן, עם כל הכבוד, את אומות דברים יותר מכאיבים ונוהגים
בך בנימוס. את אומות דברים יותר קשים ומקשיבים לדברך. תקשיבי גם את. אני
מבקש לא להפריע לי כל רגע. יש גבול.

את אומרת שאנחנו מגמגמים בעד שלום. כן, עדיף לגמגם בעד שלום מאשר לדקלם
נגדו. אני רוצה לשאול אותך: האם הבעיה היא שטחים? איני מבקש תשובה. אילו
הבעיה היתה של שטחים, האם היה ויכוח בבית הזה? האם משהו היה מציע לוותר על
לינץ' אחד של שטח? האם אין לנו בעיה של תושבים? האם אין לנו בעיה של כ-2
מיליון ערבים?

מאיר כהנא (תנועת כך):

כן.

ראש הממשלה ש' פרס:

הנה "הפותר" הגדול.

מאיר כהנא (תנועת כך):

יש בעיה.

ראש הממשלה ש' פרס:

יש בעיה, ואתה מגדיל אותה. אתה אחד האנשים המוסיפים אסון לעם שלנו.

מאיר כהנא (תנועת כך):

בסדר, אבל אתה גם כן אסון.

ראש הממשלה ש' פרס:

חבר-הכנסת מאיר כהנא, הסתדרנו הרבה זמן בלעדיך, תאמין לי, נוסיף להסתדר גם בעתיד כך, בלי העצות שלך. יש לנו 2 מיליון ערבים, ואיננו פאשיסטים, איננו גזענים ואיננו מגרשים. תלך לעם אחר ותציע את הפתרונות האלה.

מאיר כהנא (תנועת כך):

אתם פריירים.

ראש הממשלה ש' פרס:

יש 2 מיליון ערבים. גם מנחם בגין אומר שצריך למצוא פתרון. הוא מציע מינהל עצמי. גם אני הייתי מסכים למינהל עצמי. האם מישהו שנעלם מן השאלה הזאת? האם רק שטחים יש לנו? איזו הצגה זאת בפני הנוער ובפני העם? האם יש מי שרוצה שטחים ומי שאינו רוצה שטחים, מי שרוצה מדינה יהודית ומי שמסכן אותה, לפי דעתי, על-ידי תוספת של 2 מיליון ערבים בתוכה.

מה שמדאיג אותי אצל חברת-הכנסת גאולה כהן הוא, שהיא חושבת כל הזמן במושגי העבר. במשך 37 שנים היו לנו חמש מלחמות, קשות נורא. עוד חמש מלחמות? האם הן תהיינה חזרה על עצמן?

גאולה כהן (התחיה-צמח):

- - -

ראש הממשלה ש' פרס:

האם ב-1947 תקפנו את הערבים? האם המלחמה תהיה באותו נשק, בלי טילים, בלי נשק אזורי משמיעים נאומים נלהבים. האם הם יצרו טילים? האם הם יצרו כלי נשק אחרים? האם יש יהודי אחראי שאינו צריך להשקיע את מיטב כוחותיו כדי למנוע עוד מלחמה? האם זה אזוראי? האם יש יהודי שיכול להסתובב בעולם כשהוא מפנה את ראשו אחורנית, בלי לראות את הטכנולוגיה החדשה ולחשוב שמה שהיה הוא אשר יהיה?

אני רוצה להגיד גם לחבר-הכנסת מיכאל איתן. אתה שואל מה חסר לנו היום עם ירדן. חסר לנו שלום. ירדן שוכנת לארכה של ישראל, לאורך רוחבה של ישראל, ואין לישראל רוחב. ירדן הצטרפה פעמיים למלחמה נגדנו. אם חס ושלום תפרוץ עוד פעם מלחמה, יכול להיות שהיא תהיה של כל מדינות ערב. מדוע אסור לנסות ליצור רוב ערבי נגד מלחמה? האם עלי להנציח את הרוב הערבי בעד מלחמה? האם אפשר לדון עם כל מדינה לחוד? מה ההשוואה? נניח שיש יחסים רעים בין סוריה לבין ירדן. עד עכשיו ירדן לא תקפה את סוריה וסוריה לא תקפה את ירדן. יש יחסים רעים. אתה יודע, מוטב יחסים רעים בלי מלחמה מאשר מלחמה טובה בלי יחסים בכלל.

גם נדהמתי לשמוע - אני בטוח שאין זאת עמדת הליכוד - את שאלתך: בכלל, מי צריך את חוסיין. אני יושב עם חברי הליכוד ואני שומע שהם מזמינים את חוסיין כל הזמן. ואתה שואל: מי צריך את הפלשתינאים? אני שומע שראשי הליכוד גם כן מחפשים פתרון לבעיה הפלשתינאית. אמרת דבר שבכלל ודהים אותי. אמרת: אם הירדנים או הפלשתינאים יתבעו את ירושלים, אנחנו נתבע את רבת-עמון. תתחיל מייד. הלא הם תובעים את ירושלים. למה אתה מחכה.

מיכאל איתן (הליכוד):

איני מתבייש.

ראש הממשלה ש' פרס:

אם כך, אני אומר לך: תקום, תציע מצע בו אנחנו תובעים את רבת-עמון. אז אבין.

מיכאל איתן (הליכוד):

איני מתבייש. מול התביעה של חוסיין על ירושלים - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

אמרתי לך להתבייש? אני אומר לך לחשוב, לא להתבייש. זאת לא בושה לחשוב.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אין לך מה להתבייש בכלום.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני רוצה להגיד לחבר-הכנסת תופיק זיאד: אתה אומר שאש"ף הוא נציגו של העם הפלשטינאי, בכול? אני רוצה לשאול אותך: הוא נציגו ברצח ילדים? ברצח נשים? אני רוצה להבין, נציגו בכול?

תופיק זיאד (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

כמה נשים, כמה - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

חבר-הכנסת זיאד, אני רוצה שתדע, אני קורא את החומר ואני יודע מי נותן פקודות, היום, אנמול, מחר. מאיפה. אני רוצה להגיד לך דבר יותר תמור: לו הייתי חושב בלבי, טוב, אש"ף יהרוג עוש עשרה יהודים, עוד עשרה ילדים, עוד עשר נשים. האם אנחנו ניבול? לא ניבול? מדוע הוא עוסק בטרור? האם אנה יודע מדוע? מפני שהוא מתחרות עם ארגוני טרור אחרים.

אזרי כן מא

רא

עם

יין

עם

רבי

כל

עיו

וטב

מי

כל

זים

או

הם

אז

ישיבה צ"ה - 10.6.85
הודעה מדינית מפי ראש הממשלה
(10/6/85)
ש' פרס

- 166 -

מא

הוא הורג יהודים כדי לעשות רושם על אבו-מוסה, או על גייבריל, או על חותמה. אין לזה כל קשר לאמת שלנו. מה אתה באמת חושב, שהעם הזה ייבהל?

כולם אש"ף?

תופיק זיאר (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

כולם אש"ף.

ראש הממשלה ש' פרס:

אתה בעד רצח נשים או לא? תענה לי, אתה בעד רצח או לא?

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

מה הדיבור הזה?

ראש הממשלה ש' פרס:

הדיבור הזה הוא דיבור אמת. אני צריך רשות ממך? הדיבור הוא דיבור אמת.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

אש"ף הוא נציגו של העם הערבי הפלשטיני בענין הזכויות הלאומיות שלו, ואם יש פעולה אז מסתייגים ממנה - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

אני רוצה לשמוע את ההסתייגות.

ישיבה צ"ה
הודעה מדינית
(10/6/85)
ש' פרס

תופיק טובי

ואת

ראש הממשלה

תופיק

ערב

יהודי

תופיק טובי

וד

ראש הממשלה

או

תופיק

ראש הממשלה

מצרים

מצרים

וע

בן-גוריון

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

ואתו תנהלו משא-ומתן.

ראש הממשלה ש' פרס:

תודה.

ערבי או פלשתינאי יכול לחשוב או להביע מה שהוא רוצה. אבל לא ערבי ולא יהודי רשאים לרצוח.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

ודאי.

ראש הממשלה ש' פרס:

אם זה יהיה היסוד, הרבה דברים ישתנו.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

אתם צריכים לשנות הרבה. ממשלת ישראל צריכה לשנות.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני מבקש לא להפריע.

אני רוצה לומר לחבר-הכנסת אהרן הראל: אני מאד מכבד את עשיית השלום עם מצרים, גם הצבאית בעדו, אבל אילולא היתה קמה מדינת ישראל, גם לא היה שלום עם מצרים.

ועכשו אני רוצה לעשות בדיקה של הדברים של חבר-הכנסת יוסי שריד, שאין הבדל בן-גוריון, שרון, גולדה, אנוכי - - -

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אני לא הזכרתי את בן-גוריון.

ראש הממשלה ש' פרס:

אה, לא הזכרת?

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אני מוכן להוסיף.

ראש הממשלה ש' פרס:

תוסיף, זה כבר לא משנה הרבה. הלא אין הבדל בין גולדה לבין שרון לבין בגין לבני לבין דיין, כולם בליל אחד. ברוך-חשם שאתה ישר, באמת, אני אומר לך. מה היינו עושים בלעדיך? איזה מין דיבורים אלה?

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

- - -

ראש הממשלה ש' פרס:

אל תפריע לי.

בן-גוריון שלח שליח לעבדול נאצר, והציע לו פגישה פנים אל פנים. ואז לא היינו בסיני, כמו שהערבים גם לא עשו אתנו שלום כשלא היינו ביהודה ושומרון, וגם כשלא היינו בעזה. ואל תסלף. אל תלך יותר רחוק ממה שהערבים הולכים. אל תלך יותר רחוק מהם. עשו אתנו שלום כשלא היינו בסיני? עשו אתנו שלום כאשר לא היינו ביהודה ושומרון? בן-גוריון שלח שליח לעבדול נאצר את המילטון - - -

ישיבה צ"ה - 10.6.85
הודעה מדינית מפי ראש הממשלה
(א.י.א.)
ש' פרס

קריאה:

את אנדרסון.

ראש הממשלה ש' פרס:

את אנדרסון, מי שהיה שר האוצר בממשלת איצות-הברית. נאצר אמר: הייתי רוצה להיפגש אתך, אבל כעבור שלוש שעות ירצחו אותי.

קריאה:

גם את המילטון.

ראש הממשלה ש' פרס:

גם את המילטון וגם את אנדרסון. לשניהם הוא נתן אותה תשובה.

עכשיו - סאדאת. מי הציע את הסכם הביניים הראשון, לא משה דיין? ועל מה סאדאת עמד ב-1971? הוויכוח היה על 700 חיילים? הוויכוח היה, שסאדאת אמר "קלנדריה", הוא אמר: אני רוצה שאנכם תתחייבו שתוך שישה חודשים תפנו את יהודה ושומרון ועזה. ואי-אפשר לעשות צדוק מכל ההיסטוריה ולהגיד שזה רק ניסוחים של גלילי.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

לא נכון.

ראש הממשלה ש' פרס:

אל תגיד לי לא נכון, מפני שאני אינני צריך לקרוא ספרים, אני הייתי בפנים באותה תקופה ואני יודע בדיוק מה שקרה. ועל זה העניין נשבר.

ואני רוצה להגיד לך הלאה: לא החכמה הרטרואקטיבית שלך, אלא אולי דווקא מה שקרה במלחמת יום-הכיפורים, שהוא לא השיג את מטרתו, הוא שבויא להפרדה, אם לא טוטלית לפחות בשלבים, לעשות שלום עם ישראל בשלב ראשון, אם כי הוא לא ויתר על השלב השני, מה שהוא לא היה מוכן עד מלחמת יום-הכיפורים.

איזה ענין יש לנו לסלף פתאום, לא רק את ההווה, הכל רע, כולנו רעים, כולנו מטומטמים, את כל העבר שלנו? לא רצינו שלום? הכל אנחנו מנסים. מה זה, לשכתב את ההיסטוריה?

וגם אחרי מלחמת יום-הכיפורים אנחנו הצענו באמצעות קיסינג'ר שלום מלא עם מצרים. קיבלנו תשובה ממצרים שהם אינם רוצים שלום מלא, אלא רק אי-לוחמה ופינוי חלק מסיני. וחבר-הכנסת אבא אבן יודע זאת בדיוק. הנימוק שלהם היה שהם אינם יכולים להתקדם בלי סוריה, והם רוצים שחיה התקדמות פרלית מצרית-סורית, ואחר-כך אנחנו. ובאמת עשינו הסכם-ביניים א' והסכם-ביניים ב'.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

עשינו זאת ב-1974 אחרי המלחמה.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני מדבר על הסכם-ביניים א' והסכם-ביניים ב' שנעשו אחרי המלחמה. אני אומר: אחרי המלחמה.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

למה סאדאת בא אל בגין?

ראש הממשלה ש' פרס:

מפני שהוא היה פעמיים אצלנו.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

נו, ומה אמרתם לו? אמרתם לו: לך הביתה.

ראש הממשלה ש' פרס:

חבר-הכנסת יוסי שריד, אתה יכול להיות חסיד של בגין. את הסכם-הביניים א' הוא עשה אתנו.

ישיבה צ
הודעה מד
)
ש' פרס

יוסי שריד

אין

ראש הממש

הסכ

עשה אתנו

יוסי שריד

אין

ראש הממש

אם

היו"ר ש

חבו

יוסי שריד

אני

ראש הממשל

ד

קיצוני

יוסי שר

זה

ישיבה צ"ה - 10.6.85
הודעה מדינית מפי ראש הממשלה
(18/8)
ש' פרס

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

איזה הסכם א'?

ראש הממשלה ש' פרס:

הסכם-הביניים, אם אתה לא יודע, אל תשכתב את ההיסטוריה. את הסכם א' הוא עשה אתנו.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

איזה הסכם א'?

ראש הממשלה ש' פרס:

אם אתה לא יודע, לך תקרא ספרים. מה אתה רוצה ממני?

היו"ר ש' הלל:

חבר-הכנסת שריד, די.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אני מדבר על - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

אתה מדבר על הכל. אתה יותר קיצוני ביחס לעמדותי מאשר הערבים, אתה יותר קיצוני ביחס לתשובתי מאשר האמריקאים. אני לא שמעתי דיבורים כאלה בשום מקום.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

זה המפלט של המסכן.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני לא מסכן ואתה לא חכם. ואני אומר לך דברים ברורים כמו שאמרתי דברים ברורים לתבות-הכנסת גאולה כהן, ולא אבהל מזה.

סאדאת לא רצה הסכם שלום אחרי מלחמת יום-הכיפורים. הוא רצה - -

מתתיהו פלד (הרשימה המתקדמת לשלום):

הוא רצה שלום לפני מלחמת יום-הכיפורים.

ראש הממשלה ש' פרס:

טוב, חבר-הכנסת פלד, אתה מכיר אותו מזמן. אתה הרי היית מוכן לתמוך בערפאת לפני שהוא השתנה. חכה, עוד ישנה הלאה. זה עוד לא הסוף.

סאדאת לא רצה הסכם-שלום, הוא רצה הסדר-ביניים. הוא חתם הסכם-ביניים א' עם ממשלת המערך, וחתם הסדר-ביניים ב' עם ממשלת המערך, ורק אחר-כך היה מוכן ללכת, לאחר שהוא נקרע מסוריה, להסדר-שלום מלא. ולא יסלפו את ההיסטוריה, ולא יעשו מהכל בליל אחד, אף אחד לא שווה, כולם דומים, כולם מכוערים, אף אחד לא הבין את ההיסטוריה, רק אתה מבין אותה.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

אגב, זה יכול להיות.

ראש הממשלה ש' פרס:

זה יכול גם לא להיות, באותו בטחון.

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום):

כשאזה אומר את זה, אני חושב על זה.

היו"ר ש' הלל:

יש גבול לצניעות, די.

ישיבה צ"ה - 10.6.85
הודעה מדינית מפי ראש הממשלה
(א.ג.ל.)
ש' פרס

ראש הממשלה ש' פרס:

אנו רוצים לנהל משא-ומען ברצינות עם ירדן. אנחנו רוצים לנהל משא-ומען ברצינות למתור את הבעיה הפלסטינית. משא-ומען, לא דיקטטים, לא שלנו, לא שלהם.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

בעיתוי הזה, כשהעם חולה - -

ראש הממשלה ש' פרס:

חברת-הכנסת גאולה כהן, לא כל העם חולה. אם משהו מרגיש שלא בטוב, יטפל בעצמו. אני לא חולה. מי שלא מרגיש טוב, למרות כל הצרות שיש עכשיו לקופת-חולים, יתקבל שם. העם לא חולה. אנחנו עם בריא, ותפסיקו להרוס גם את העם. זה עם חופשי, עם עצמאי ועם שיותר לו לעמוד על שלו ומותר לו להתווכח בפנים בלשון בוטה.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

במצב כזה הוא לא יעמוד, הוא ישכב.

מאיר כהנא (תנועת כר):

אתה מדבר כך?

היו"ר ש' הלל:

חברת-הכנסת גאולה כהן, חבר-הכנסת מאיר כהנא.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני רוצה להגיד שאני חותר לשלום ואחתור לשלום. אחתור לשלום שלא יפגע במדינת ישראל. מותר לנו לעמוד על שלנו, ולא כל מי שאומר שערפאת צודק או חוסיין צודק, הוא בעד שלום יותר ממני. אינני מקבל את זה. מותר לחוסיין לחשוב מה שהוא חושב, מותר לערפאת לחשוב מה שהוא חושב ומותר גם לי לחשוב מה שאני חושב. ובשביל זה צריך משא-ומען, ולא יהיה דיקטט, לא מבפנים ולא מבחוץ.

ישיבה צ"ה - 10.6.85
הודעה מדינית מפי ראש הממשלה
(10/10/85)
ש' פרס

מיכאל איתן (הליכוד):

צריך לדעת מה רוצים במשא-ומתן.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני רוצה שלום.

קריאה:

הוא לא רוצה את רבת עמון.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני לא רוצה את רבת-עמון. אין לי שום שאיפות כאלה.

מיכאל איתן (הליכוד):

הבעיה היא שאתה גם לא רוצה את יהודה ושומרון, ודרך שלך מובילה לכך שגם לא תרצה את יהודה ושומרון.

אחרי כן מי

היו"ר ש' הלל:

תבר-הכנסת מיכאל איתן, אנחנו עכשיו בסיומו של הדיון ולא בתחילתו. אנחנו הולכים לקראת סיום ולא פותחים את הוויכוח מחדש.

ראש הממשלה ש' פרס:

בענין ההגדרה העצמית לפלשתינאים, אני רוצה להגיד שארצות-הברית שוללת את זכות ההגדרה העצמית לפלשתינאים. האמריקנים הציעו נוסחה. הנוסחה אומרת שהפלשתינאים ישתתפו בהגדרת עתידם הם. יכול להיות שיש יהודים שהנוסחה הזאת לא מקובלת עליהם. סאדאת ומצרים קיבלו אותה, והיא נכללה בהסכם קמפ-דייוויד. מדוע מה שמותר לסאדאת אסור לך? אני רוצה להבין. ירדן שוללת מדינה פלשתינאית. מדוע מה שמותר לחוסיין אסור לך?

מיכאל איתן (הליכוד):

זה לא נכון.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני מבקש ממך, אל תחקן אותי.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתה מטעה. בהסכם רבת-עמון נאמר במפורש: קונפדרציה בין שתי מדינות.

היו"ר ש' הלל:

תבר-הכנסת איתן, אף אחד פה לא דובר של מישהו ולא של ירדן. זה ויכוח, ותפסיק את הענין הזה.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני לא מצטט את וואכס ירדן. אני אומר שחוסיין אומר שהוא לא רוצה מדינה פלשתינאית נפרדת. אינני מצטט, אינני עושה עכשיו ויכוח על זה, ולא כדאי לך כל פעם להפריע.

ובכן אני אומר: מה שמותר למצרים, מה שמותר לישראל, אסור לישראל? מפני שישמיצו אותנו שאנחנו נגד שלום? אני רוצה להבין.

אני רוצה להגיד לחבר-הכנסת מתי פלד: דברים ששומעים כאן - זה לא יאומן. אינני יודע אם אתה שמת לב למה שאמרת. ישראל מוזמנת לוועידה הזאת, הוא אומר, כמדינה מושפלת. וכך היא צריכה להתקבל, לא? מדוע היא מושפלת? מדוע היא צריכה לקבל הזמנה כמדינה מושפלת?

מתתיהו פלד (הרשימה המתקדמת לשלום):

בגלל הכשלון שלה ב - - -

ראש הממשלה ש' פרס:

ואילו היינו מנצחים? אז היינו צריכים להיות מוזמנים כמדינה מנצחת? זו המסקנה?

מתתיהו פלד (הרשימה המתקדמת לשלום):

מראש אי אפשר היה לנצח שם.

ראש הממשלה ש' פרס:

בסדר, אתה ידעת מראש את הכל. אני רוצה להבין, אילו היינו מנצחים, האם היו צריכים לקבל אותנו אחרת, לפי דעתך?

לבסוף אני רוצה להעיר לחבר-הכנסת אליהו בן-אלישר. כל הסיפורים האלה והחשדות האלה על שתי אוזניים בוואשינגטון, על כך שוואשינגטון שומעת מספר קולות, ואתה תובע ממני בהירות - מה אני חייב לך בהירות? אני רוצה להבין. מפני שאתה חושד במשהו? וכאשר היה רק קול אחד, רק הקול של הליכוד, לא היתה תכנית רייגן? האם אז בוואשינגטון היתה רק אוזן אחת, או קול אחד? האם זה עזר? האם אסור לאמריקה גם לחשוב על דעתה היא? למה כל פעם אנחנו מפנים את החשד פנימה, כלפי פנים? מדוע?

אמרתי היום דברים ברורים, ואני רוצה לחזור בסיכום דברי ולומר: אני מדבר בשם ממשלה שיש בה שתי מפלגות, לא בכל הן מסכימות. אבל הן הסכימו למה שאומר עכשיו. הן הסכימו קודם כל שצריך לזרז את תהליך השלום במזרח התיכון ולפתוח דף חדש.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

לורז?

ראש הממשלה ש' פרס:

ואנחנו פועלים בכל הכיוונים, בכיוון מצרים, בכיוון ירדן, בכיוון הפלשתינאים. אמרנו שאנחנו רוצים ומוכנים להיפגש עם משלחת ירדנית-פלשתינאית. נכון שכוונתנו בפגישה הראשונה שתהיה לשים על השולחן את קמפ-דייוויד לפי האוטונומיה.

גאולה כהן (התחיה-צמח):

ובשניה?

ראש הממשלה ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, אי אפשר כך שכל רגע ימסיקו אותי. מספיק.

אבל הסכמנו במפורש שלא לעשות מהסכם קמפ-דייוויד תנאי.

מה הוויכוח עכשיו? יש שני ויכוחים, ואני רוצה לנתח אותם, גם אם זה יקח עוד כמה רגעים, זה לא מעניין אותי. הוויכוח הוא אם יש טעם בפגישה בין משלחת ירדנית-פלשתינאית עם ארצות-הברית, לפנינו, או שהפגישה צריכה להיות אחרת.

אני רוצה להזכיר לחברי הכנסת, למי ששכח: מדוע עכשיו קיבלו את ירדן באמריקה וקודם לא? ותשובה לפי דעתי פשוטה. זה לא בגלל זה שיש שתי אוזניים ושני קולות, אלא מפני שבפעם הקודמת כשירדן באה לאמריקה, המלך תבע מאמריקה שהיא תתחייב מראש לתוצאות המשא ומתן, או לפחות לעמדה האמריקנית של המשא ומתן. הפעם הוא לא תבע את זה. מדוע האמריקנים לא הסכימו? מפני שאנחנו ותנגדנו. מדוע חוסיין ותקדם? מפני שהוא הבין שאנחנו לא יכולים להשלים עם זה, עמדתנו הגיונית. מדוע אסור לנו הלאה לומר: אמריקנים - בסדר, מצרים - בסדר, ירדנים - בסדר, פלשתינאים - בסדר? אנחנו לא מסכימים, ובצדק, שאמריקה תתחייב כלפי צד אחד, בלעדינו, לפנינו? במה זו בגידה בשלום? מדוע אסור למדינה ריבונית שוחרת שלום להגיד את זה? איזה חטא ואיזה פשע זה?

הדבר השני ששנוי במחלוקת הוא הרכב המשלחת. לא אכנס כאן לזקדוקי עניות, זה גם לא מעניין אותי. לפי הסכם קמפ-דייוויד במשלחת הירדנית או המצרית יכולים להשתתף פלשתינאים מהשטחים, או בעברית: מיהודה, שומרון וחבל עזה, או אחרים שיוסכם עליהם הדדית. זו הנוסחה. אינני צריך לחפש כל יום נוסחאות אחרות. אילו בלבי הייתי חושב שאין ברירה, או שאין פלשתינאים, או שיש פלשתינאים שהם רק סוג ב' או סוג ג', הייתי אומר: בואו נחפש מוצא. מה אני יכול לעשות שאני משוכנע שישנם פלשתינאים אותנטיים, רציניים, שאולי דעותיהם גם כן קיצוניות, אבל ידיהם לא מגואלות לא בדם של העבר, אלא בדם של היום. אני אפילו לא דן על הביוגרפיה של אנשים, אני דן על הפוליטיקה של אנשים. לצערי הרב לפעמים גם יושבים עם אנשים שהרגו את בני עמנו. גם סאדאת השתתף במלחמה נגדנו. אני מדבר על היום, לא על אתמול. יש פלשתינאים כאלה ואפשר לעשות משלחת כזאת, ואפשר להתחיל במשא ומתן כזה. אני רוצה להבין, מדוע אסור לי להגיד את זה באגרת? רק להגיד כן? ואני גם הצעתי הצעות. אני רוצה להבין, מדוע אסור לישראל להביע דעה? ואם אני מביע דעה אז אני שולל שלום?

אני רוצה להגיד עוד דבר אחד. אני בהחלט חושב, מבחינת עדיפויות, שקודם כל יש לגמור את המשא ומתן עם מצרים. מפני שאנחנו אומרים לערבים: אם טענתכם נכונה שאנחנו רוצים אדמה תמורת שלום, במקרה של מצרים ניתנה כל האדמה ולא התקבל כל השלום. אנחנו גם צריכים לשכנע את האנשים בבית.

מתתיהו פלד (הרשימה המתקדמת לשלום):

כל שלום לא התקבל?

ראש הממשלה ש' פרס:

לא התקבלה התמורה המלאה. ואנחנו יודעים מה? על אדמה היה יותר קשה לוותר.

אני גם רוצה להגיד מדוע אינני מוכן שלפני המשא ומתן הערבים יכתיבו לנו תנאים, ומדוע אני חושב שאנחנו לא צריכים להכתיב להם תנאים. מי שמסתכל על המשא ומתן בסיני, אובייקטיבית, מוכרח להודות שתוצאות המשא ומתן כללו סעיפים שלא נחזו מראש. לדוגמה, פירוז סיני. נכון, החזרנו את כל סיני. אבל גם נכון שיש הסכם על פירוז. נכון גם שיש רשות למטוסים שלנו לטוס בנתיבים אוויריים, ולאגיות שלנו בנתיבים ימיים. הפתרון היה שונה קצת. בכלל, כשיושבים לשולחן המשא ומתן, זה לא נכון שצד א' מקבל את דעת צד ב', או צד ב' מקבל את דעת צד א'. מה שקורה במשא ומתן מוצלח הוא שיש מתרון ג', שלא א' ולא ב' הציעו.

בשלב זה עיקר המאמץ הוא להגיע למשא ומתן ולהידברות. אני לא הצגתי שום תנאים, גם לא אקבל שום תנאים. חוסיין הציע הצעות - בסדר. גם לנו מותר להציע הצעות.

(אחרי כן - צט)

ואין בזה שום בגידה לא בשלום ולא במולדת, כפי שמנסים כאן לתאר. נסיון לעשות שלום איננו בגידה במולדת ונסיון לייצג את האינטרסים של ישראל איננה בגידה בשלום. לא זה ולא זה, ואני בהיר מאוד. ואני מחפש שלום בכל לבי, מפני שאני רואה את העתיד ואני רואה את הטכנולוגיה ואני רואה גם את העבר.

אם באמת, חבר-הכנסת מיכאל איתן, אין לנו בעיות עם ירדן, בשביל מה אנחנו שומרים על תקציב בטחון כל כך גדול - רבע מהמוצר הלאומי שלנו? לישראל יש בעיות כלכליות? לישראל יש בעיות בטחוניות. אנחנו והמוקרטיה היחידה בעולם שצריכה להוציא הרבע מהמוצר הלאומי שלה לבטחון. מדוע אנחנו עושים את זה?

מיכאל איתן (הליכוד):

למרות ההסכם עם מצרים עדיין תקציב הבטחון נשאר, והוא לא יירד גם אם יהיה לך הסכם כמו שתמצה.

ראש הממשלה ש' פרס:

או כן או לא.

חיים רמון (המערך):

בגלל שעשיתם מלחמה בלבנון.

מיכאל איתן (הליכוד):

כשתהיה מדינה פלשתינאית תקציב הבטחון יהיה פי עשרה וגם לא יהיה בטחון.

היו"ר ש' הלל:

חבר-הכנסת איתן.

ראש הממשלה ש' פרס:

אני רוצה להגיד לתכרי ממפ"ס: מלבנון יצאנו לפי תוכנית שהסכמנו עליה. עם מצרים פתחנו במשא ומתן, למרות שכולנו לא שומעים שום דבר. עם ירדן, אני מקווה, גם כן נפתח משא ומתן. ומי שמבקש שנכבד את הפלשתינאים צריך לבקש מן הפלשתינאים שיכבדו אותנו, גם את חיינו לא רק את כבודנו, ולא יהרגו ילדים ונשים.

ולמרות כל הסקמטיסיזם ולמרות כל הפחדים והמתחים נעשה מאמץ רציני, כן ומכובד להביא שלום לאזור הזה.

היו"ר ש' הלל:

אני מודה מאוד לראש הממשלה.

אנחנו עוברים לסיכומים. אני מזמין את חבר-הכנסת אריאל ויינשטיין לקרוא הצעת סיכום.

קריאה:

תהיה הצבעה?

היו"ר ש' הלל:

עוד מעט תראו. לא תהיה הצבעה. זה לא סוד, בהמשך הדברים תבינו מדוע. אמיתי שלא תהיה הצבעה.

ש' פרס

חברי הכנסת, ישראל בטוחה בכוחה להגן על עצמה צבאית ובכוחה להידבר עם שכניה מדינית. לא נפסיק לרגע טיפוח העצמה הדרושה לקיומנו ולא נהסס להציע יזמות חוזרות ונשנות לשלום. אנו משוכנעים שמה שדרוש עתה זה לא עוד תכנית או עוד תכניות של שלום תיאורטי, מה שדרוש עכשיו הוא שותף אמיתי ועוד שותפות ממשית להידברות בתנאי שוויון וכבוד הדדי.

אין אנו חשים שהצעות השלום הן צדקה שהערבים עושים לנו, או צדקה שאנו עושים לערבים. הערבים כמונו, ואנו כערבים, צריכים לשאוף לשלום תמורת מלחמה ולחילופי דברים תמורת חילופי יריות. אם הדבר אפשרי מיד - אדרבה, מיד; ואם הדבר יחייב סבלנות - נצטייד בסבלנות, לא נאבד פרספקטיבה לשלום.

היו"ר ש' הלל:

תודה.

ועדת הכנסת קבעה שהדיון יתקיים בצורה של הודעה של סיעות.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

מה זה, איום במלחמה חדשה?

(צחוק באולם)

בהחלט.

היו"ר ש' הלל:

אני מזמין את חבר-הכנסת עוזי לנדאו.

הודעת הממשלה על המצב המדיני

היו"ר ש' הלל:

חברי הכנסת, אנו עוברים לסדר-היום:

הודעת הממשלה על המצב המדיני.

אני נותן רשות הדיבור לראש הממשלה. בבקשה.

ראש הממשלה ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה,

חידוש הקשרים הדיפלומטיים בין ירדן לבין מצרים, הקרע באש"ף וכינוס המועצה הפלשתינאית בירדן, חידוש היחסים הדיפלומטיים בין עירק לבין ארצות-הברית, הם ביסודו של דבר בגדר אירועים בתוך העולם הערבי יותר מאשר בגדר של פתחים ביחסי ערב-ישראל.

מלחמת עירק-איראן העמיקה את הפילוג בעולם הערבי וגרמה להתקרבויות ולהתרחקויות חדשות בתוכו.

סוריה הקרובה לאיראן והקשורה עם לוב, מנסה לזכות בהגמוניה על העולם הערבי. היא מנסה להטיל אימה על ירדן, להתחרות עם מצרים ולהשתלט על אש"ף כדי להפכו למכשיר סורי מובהק. מדיניותה זו של סוריה עוררה תגובות מובנות מאליהן. ירדן ומצרים התקרבו זו לזו, עירק זיהתה סכנה ממשית יותר לקיומה מאשר "הסכנה" האמריקאית-ישראלית כביכול, וערפאת נאלץ להילחם על קיומו, על הנהגתו ועל עצמאות ארגונו. המועצה הפלשתינאית התכנסה ברבת-עמון לאחר שסוריה הביאה לפילוג בשורותיה, ולאחר שבירות ערביות אחרות סירבו לארחה.

במועצה היתה הופעה מעניינת של המלך חוסיין. הוא ערך חשבון נוקב - אם כי מוסווה - עם אש"ף. הוא אמר לצירי הוועידה, שאש"ף החליט ללכת לבד, ולכן הוא הגיע. הוא סיבח את סבו על אשר החליט לקבל את החלטת החלוקה של האו"ם ב-1947, והוא קרא תיגר על הפאטליזם הערבי לגבי גורם הזמן.

"הזמן עובר אצלכם - הוא אמר ואני מצטט אותו - בבזבז, בוויכוחים, בזלזול ובהתנצחויות". "מה גורם לכם לחשוב - הוא שאל - שהדורות הבאים ייהנו מתנאים מתאימים יותר לממש את אשר לא יכולתם אתם לממש עד עכשיו? האם ביכולתכם - הוא הוסיף לשאול - לעצור את הזמן ואת הקידמה אצל היריב ולהותירו פעיל כדרכו? הוא הזהיר את אנשי אש"ף "ההתחמקות מצדכם היא טעות כאשר אתם חושבים שהעולם מתחיל ומסתיים אתכם".

המלך הציע לבאי המועצה מספר הצעות: שיאמצו לעצמם את החלטת האו"ם 242, שידגלו ב"שלום תמורת אדמה", שיילכו למשא-ומתן בשותפות ירדנית-פלסטינאית, שיקראו לוועידה בינלאומית ליישוב הסכסוך באזור.

המועצה אימצה לעצמה את ירדן כמקום מושבה, אך דחתה את התכנית הירדנית כבסיס למדיניותה. היא פירסמה דברי בקורת על החלטה 242, דחתה את תכנית רייגן, עמדה על בלעדיות הייצוג של העניין הפלסטינאי על-ידי אש"ף, וחזרה והצהירה שהיא "תמשיך במאבק המזויין", כלומר בטרור. "לעקור עצים, לשרוף שדות, לפגוע בגברים, נשים וטף, כפי שאחד מהם התבטא.

ערפאת זכה גם הפעם, כמו בימים הקודמים, בהנהגה, אבל ויתר - שוב כמקודם - על בחירת קו מדיני ברור. הרצון באחדותו, אפילו החלקית של אש"ף, דחה את ההכרעה המדינית.

מבחינתנו, גם אלה בקרבנו הרואים בהחלטה 242 בסיס למשא-ומתן עם ירדן, אינם יכולים לקבל זאת כתנאי מוקדם למשא-ומתן. בסיס - כן, תנאי - לא. משא-ומתן צריך להתחיל ללא תנאים מוקדמים, וכל צד רשאי להציג את הצעותיו הוא.

הרעיון של ועידה בינלאומית נדחה בישראל על-ידי כולם. הוא נועד בעצם לשלול מישראל משא-ומתן בתנאי שוויון. ועידה שבה ישתתפו הנציגים הקיצוניים ביותר בעולם הערבי, הם יאלצו את מדינות ערב כולן להקצין את עמדותיהן, לקשור מהלך כלשהו בשורה של מהלכים מסובכים וקשים, ובעצם להפעיל לחץ על ישראל במקום לנהל אתה משא-ומתן.

אחרי כן צט

ש' פרס

ישראל סבורה שאין טעם לפתוח במשא ומתן על המשא ומתן. מוטב שהצדדים ייפגשו פנים אל פנים ללא מפעילי לחץ וללא גוררי סירובים.

אני חוזר ופונה למלך חוסיין ומציע לו משא ומתן ישיר ללא תנאים מוקדמים. אני יכול להבטיח לו, על דעת הממשלה כולה, כי כל הצעה שהוא יעלה תידון על ידינו בכבוד ובכבוד ראש. אין לנו כל אשליה: הנושא העומד על הפרק הוא מסובך מאוד וספק אם הוא ניתן לפתרון על ידי מהלך בודד אחד. אם ירדן אכן מעוניינת בשלום - ושלום הוא ענין הדדי - עליה להסכים כמונו לפתוח במשא ומתן מייד ולנהל בסבלנות.

ויקטור שם-טוב (מפ"ס):

איך אתה אומר - על בסיס 242, אדוני ראש הממשלה? אין לך תשובה.

ראש הממשלה ש' פרס:

עלינו להיות מוכנים להתקדם לעבר השלום בהדרגתיות ולא רק בזינוק אחד. בטיפול הדרגתי נוכל להסיר הרבה מכשולים בדרך, סטרטגיים ומסיכולוגיים, ולקדם את האינטרסים של כל אחת משתי הארצות שלנו לעבר כלכלה טובה יותר, שכנות רגועה יותר, ולעבר אווירה שתאפשר פתרון קבע.

אנו פונים לתושבי השטחים וחוזרים ואומרים להם שבין טרור עקר לבין אוטונומיה בשלב המידי לא השליטה בטרור אלא השלטון העצמי יבטיח את עתידם ויאפשר להם חיים נאותים יותר בשלב הנוכחי. אנו מוכנים לנהל משא ומתן עם ירדן או עם משלחת מעורבת - לא אש"פיסטית, לא טרוריסטית - משלחת שענינה יהיו לשלום עם ישראל ולא לשלום בלי ישראל.

חתמנו על שלום עם מצרים. לשלום דרוש מימד מציאותי לא רק פורמלי. יש לנו ענין בנירמול היחסים עם מצרים, תוך פתרון אותן בעיות מעט השנויות עדיין במחלוקת ותוך ראיית מצרים כמובילה ראשית מהצד הערבי לשלום במזרח התיכון ובאזור כולו. הנשיא מובארק היה ממעצבי הסטרטגיה של שלום ואנו מצפים שהוא יוסיף להוביל סטרטגיה זאת להיקף אזורי מלא.

אם אכן יש שינוי באווירה הכללית במזרח התיכון ישראל תפגוש אותה במאור פנים, אך הגיעה השעה שדיבורים לכיוונים שונים - פעם לכיוון של פתיחה ופעם לכיוון של נעילה - יהפכו למפגש ריאלי ולמשא ומתן בין הצדדים. אף צד לא יקבל דעת רעהו בטרם משא ומתן ובמקום משא ומתן. השלום לא יכון אלא בדרך של הידברות פתוחה וישירה.